Az 5–8. hely között
Az UEFA diplomásai
Az ezüstérmes
Az Európa-bajnok

LABDARÚGÁS

XXXIV. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM • 1988. JÚLIUS • ÁRA: 16 Ft

LABDAJÁTÉKOK

Az elődöntőben Hollandia–NSZK 2-1, és a találkozó egyik legdrámaibb fordulata. Így jutott tovább Hollandia? Jogos volt a 11-es? A játékvezető döntötte el a mérkőzés sorsát? Képünkön az egyenlítő gól előzménye, ahogy a Kicker-sportmagazin fotósa megörökitette. Van Basten a „kritikus" pillanatban. Kohler mintaszerű szerelése mindenesetre megkérdőjelezi a döntés jogosságát.

Az EB egyik legvitatottabb pillanata

LABDARÚGÁS

XXXIV.
ÉVFOLYAM
1988. JÚLIUS
7. SZÁM

•

Az Állami Ifjúsági
és Sporthivatal lapja

A szerkesztésért felel:
THALY ZOLTÁN
megbízott szerkesztő

Kiadja az Ifjúsági Lap-
és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. KIRÁLY G. ISTVÁN
igazgató

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest VI.,
Révay utca 16.
Telefon: 116-660

•

Készült a Zrínyi
Nyomdában
88.2517/07-66-22
Felelős vezető:
VÁGÓ SÁNDORNÉ
vezérigazgató

•

INDEX: 25 501
HU ISSN: 0133-1221

•

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a hírlap-
kézbesítő postahivata-
loknál, a kézbesítőknél,
a posta hírlapüzleteiben
és a Hírlap- és Posta-
szállítási igazgatóságon
(HPI)
1900 Budapest XIII.,
Lehel utca 10/A
közvetlenül vagy posta-
utalványon, valamint
átutalással a HPI
215-96 162 pénzforgalmi
jelzőszámra

Előfizetési díj:
negyedévre 48 forint,
egy évre 192 forint

1988. június 25-én a müncheni Olimpiai stadionban véget ért a VIII. Labdarúgó Európa-bajnokság. A két hétig tartó, 15 mérkőzésből álló csúcstalálkozó nemcsak a sportág idei legrangosabb eseménye, hanem egyben a két éves küzdelemsorozat látványos lezárása is volt. A döntőbe jutott csapatokat bemutattuk már lapunk hasábjain. Most a legjobb nyolc teljesítménye következik abban a sorrendben, ahogy a gólokkal, pontokkal osztályozó csodálatos játék elrendezte.

Az 5—8. hely között

Anglia

Bobby Robson
55 éves
1982 óta kapitány

Az angol válogatott 1 pontveszteséggel és 19-1-es gólkülönbséggel sétált be az EB-döntőbe. Itt azonban már gödörbe került, s azok közül is a legmélyebbe. Az ugyanis még nem fordult elő történetükben, hogy világversenyről pont nélkül (2-7 gólkülönbséggel) tértek volna vissza. A rajt előtt pedig jó volt róluk a nemzetközi szakvélemény: védőik nagy csatákban edzett játékosok, középpályásaik ismerik ennek a sornak minden titkát, csatártriójukkal *(Beardsley, Lineker, Barnes)* egy ország hasonló egysége sem vetekedhet.

Az írek elleni 0-1-es kezdést még így fogalmazták: nagyon kellemetlen, de nem tragikus. Két hasonló stílusú csapat került szembe egymással, győzött a szerencsésebb. Emlékeztetőül vigasznak szánták, hogy a mexikói Vb-n is vereséggel kezdett az angol csapat (Portugália), aztán döntetlennel (Marokkó) és győzelemmel (Lengyelország) mégis csak tovább tudott jutni a nagy versengésben. Az NSZK-ban azonban nem ismétlődött a történelem, vereséget vereség követett. Előbb a holland *Van Basten* juttatta zátonyra *Bobby Robson* együttesét, bár lényegében a 72. percig még egálban voltak, majd négy perc alatt fordult a kocka. A holland középcsatár térült-fordult megállíthatatlanul a szigeti védők között, akiknek nem volt ellenszerük a milánói ciklonnal szemben.

S még mindig nem volt vége a gyászos napoknak. Az angol kapitány legalább a szovjet válogatott legyőzésében reménykedett, hogy azért mégse legyen annyira szánalmas a búcsújuk. Ez sem adatott meg neki. *„Zsinórban”* jött az újabb 1-3, vele pedig az angol újságok reagálása: *„Az angol labdarúgás szégyennapja”*, *„Nevetségessé vált az angol futball”* vagy a legegyszerűbb, egy szavas dorong: *„Csőd”!* Nem több, mindössze ennyi.

A kapitány nem mentegetődzött, úgy vélte, hogy jobb csapatot nem tudott volna a pályára küldeni. A szakmai elemzést későbbre ígérte, mások azonban már megtették az alábbi észrevételekkel:

● *a* védelem, az angol válogatott mindenkori bázisa egy lőréses falhoz volt hasonló, a nyílásokon úgy járt be és ki mindenki, ahogy éppen akart.

● a középpályások mintha sohasem játszottak volna egymás mellett, a többiekkel való összműködésüknek még a nyomát sem lehetett felfedezni,

● a magára hagyott *Lineker* tehetetlenül vergődött a védők karjai között, társai *Beardsley* és *Barnes* maguknak játszottak.

A megállapítások jogosak, angol szemszögből azonban elfogadhatatlanok.

Az angol válogatott csodálkozik. Beardsley, Waddie, Bryan Robson és Barnes az ír gól után

Az a sokat emlegetett gól! Butragueno lesről küldte a hálóba a labdát

Sepp Piontek
48 éves
1979 óta kapitány

Dánia

A titkos esélyek közé számították, s pont nélkül esett ki a dán válogatott. Erre azért kevesen gondoltak, a kétely viszont amiatt merült fel, már jóval a rajt előtt, hogy talán *Piontek* 20-as keretében volt a legtöbb 30 éves, s azon felüli játékos. Ragyogó éveket tudtak maguk mögött, hiszen az 1984-es franciaországi EB-n üstökösként robbantak a nemzetközi labdarúgó világba, a mexikói VB-n is elcsodálkoztatták a sportág igazi híveit. Minden dicső menetelésnek azonban egyszer vége szakad, ez most a dánoknál is bekövetkezett. A dán kapitány, mintha eleve megérzett volna valamit, mert az NSZK-ba utazás előtt kijelentette: *„Ez az EB számunkra csak egy átmenetet jelent az 1990-es Mundiálhoz."* Nos, ez az *„átmenet"* nem kerül aranybetűkkel a dán futball 1988-as évkönyvébe, a 3 vereség, a 2-7-es gól különbség ténylegesen bizonyítja, hogy a dán aranycsapat, *„a dinamit együttes"* felett eljárt az idő, valahonnan megint előről kell kezdeni.

A kapitány gárdája legjobb mérkőzését a spanyolok ellen játszotta. Sokáig egyenrangú partnernek bizonyult a nagyon jó napot kifogott ibériaiakkal szemben, s hogy végül mégis vesztesként kellett elhagynia a hannoveri Niedersachsen-stadion gyepszőnyegét, azt *Elkjaer-Larsen* röviden így kommentálta: *„Hülye gólokat kaptunk".* Hát szó, ami szó, a védelem bizony nem tett ki magáért. *Michelnek* a kapu előterébe villanásánál senki nem tudott vele lépést tartani. *Morten Olsen* későn lépett ki a lestaktika alkalmazásánál, amellett, hogy a holland *Thomasnak* még így is le kellett volna fújni az akciót, *Rasmussen* pedig egészen elemi hibát követett el *Gordillo* szabadrúgásánál. Ha a gólvonalon marad, könnyű zsákmánya lett volna a labda. A szakírók mind ezzel kapcsolatban azt észrevételezték, hogy túlságosan lelassult a dán védelem a 38 éves *M. Olsennel*, a 35 éves *Busk*-kal, a 31 éves *I. Nielsennel*, de hasonló cipőben járt *Lerby* (30), *Elkjaer-Larsen* (30, *J. Eriksen* (31) és *Berggreen* (30) is. Valószínűleg az ő nevükben is fogalmazott Lerby: *„Ahogy múlnak az évek, a futballista is bölcsebb és megfontoltabb lesz, de az is biztos, hogy ennek arányában csökken a gyorsasága és frissessége."* Ha viszont így van, akkor pedig még kevésbé követhető el a Lerbyéhez hasonló könnyelműség, aki az NSZK elleni, a még esetleg *„feltámadást"* is jelentő összeösszecsapás 10. percében egy magasan előreívelt labdát nem kifelé, hanem a kapuja előterébe fejelte, s a kialakuló helyzetet *Klinsmann* azután nem is hagyta kihasználatlanul. Az Olaszország elleni játék már csak az itáliaiakat érdekelte. A dán sajtó *„temetett, a nemzetközi világ kondoleált".* Oda lett egy nagy csapat! Kár érte!

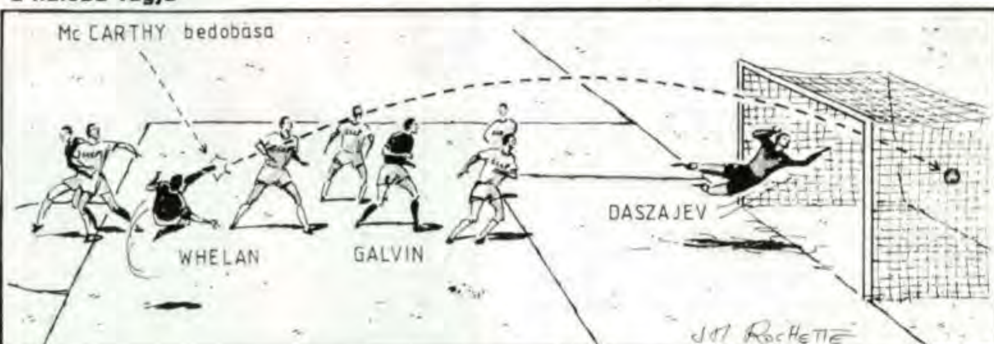
Jackie Charlton
52 éves
1985 óta kapitány

Írország

Az EB-selejtező legnagyobb meglepetését Írország okozta, amely Bulgáriát, Belgiumot és Skóciát megelőzve jutott az NSZK-beli döntőbe. Először, az 1960-as kiírás óta. Érdekesség egyébként, hogy az UEFA 35 tagországa közül Írország a 16., amelyik bekerült a kontinensvetélkedő végküzdelmébe. Az ember nem is gondolná, hogy olyan nemzetek nem dicsekedhetnek ebbeli sikerrel, mint Ausztria, Bulgária, Skócia, Lengyelország, Portugália, NDK és Svájc — többek között. S ez még csak a kezdet volt, mert következett a nagy megmérettetés. A vizsga nagyszerűen sikerült. A *„törpeként"* érkezett ír csapat hazaérkezésekor *„óriásként"* szállt ki a gépből a dublini repülőtéren. Negyedmillió boldog ír szurkoló köszöntötte a *„haza fiait"*, akik azzal kezdték a nagy sorozatot, hogy történelmi jelentőségű győzelmet arattak Anglia felett.

Talán az EB legszebb gólja! McCarthy hatalmas partdobását Whelan kapásból a hálóba vágja

A siker kovácsa, az angol *Jackie Charlton* a nyitány előtt úgy nyilatkozott, hogy mivel ők esélytelennek számítanak, nem dolgozott ki csapata számára valami egetverő taktikát, hagyja őket játszani, a gyepszőnyegen találják meg ők maguk a legjobb megoldást. Mert, ha — mint mondotta — elkapják a megfelelő ritmust, sok mindenre képesek. A *„Zöld-sziget"* legjobb futballistái azután szószerint ezt tették. Hiába támadtak többet az angolok, mégis az ír fiúk irányították mindvégig a küzdelmet. *Houghton* a 7. percben fejessel megzörgette *Shilton* hálóját, s ezen az eredményen *Robson* játékosai már nem tudtak változtatni. *Bonner* kapus egyenesen megbabonázta *Linekeréket*. A VB gólkirálya tehetetlenül vergődött az ír kapus *„hálójában"*. Nem véletlenül mondta a mérkőzés után a nap hőse, a góllövő Houghton: *„Ezen a napon velünk volt az Isten és Bonner".* Az meg egészen csodálatos, hogy a hét angol, három skót és egy holand csapatból verbuválódott kezdő csapat miként tudott verhetetlen egységet alkotni a toronymagasan esélyes angolokkal szemben. Evés közben jön meg az étvágy — szokták mondani, így volt ez az írek esetében is. Nagyszerű, 12 mérkőzésből álló veretlenségi sorozat után már nem tartották magukat *„Hamupipőkének"* a Szovjetunió ellen sem. Sőt, eltökélten hitték, hogy megszerzik azt az egy vagy két pontot, amely a legjobb négy közé jutáshoz szükséges. Csak egy lett belőle. Az *„év góljával"* — *McCarthy* 40 m-es partdobása után *Whelan* eldőlve, kapásból vágta a labdát *Daszajev* kapujának bal felső sarkába — már szinte a mennyben érezték magukat *„Zsiráf"* legényei olyannyira, hogy a hajrában lyuk támadt az addig kőkemény védelmükben, s *Protaszov* egyenlíteni tudott. Ezután már csak féllábbal érezhették magukat az elődöntőben, s hátra voltak még a hollandok. Először merült fel ekkor kétely *J. Charltonban*: *„Nem tudom, hogyan fogják bírni a fiúk a kritikus harmadik 90 percet, hiszen már alaposan kifutották magukat"* — mondta az írek szakvezetője. Vitatható, lesből esett góllal 1-0-ra kikaptak ugyan, de mégis felemelt fejjel hagyhatták el a gelsenkircheni stadiont, hiszen rendkívülit produkáltak, s emellett kivívták maguknak az Európa-bajnokság legszimpatikusabb csapata címet is. Úgy robbantak be az európai élvonalba, mint 1984-ben a dánok. Nekik is van egy *„Piontekük"* J. Charlton, valamint Arnesenük, Simonsenük, Jesper Olsenük, *McGrath*, *Moran* és *Whelan* személyében. Már csak a folytatás vár rájuk...

Spanyolország

Miquel Munoz 66 éves 1982 óta kapitány

A spanyolok legalább az elődöntőbe jutással szerették volna igazolni, hogy futballsportjuk ismét fellendülőben van, s nem az idegenlégiósok szabják meg náluk a színvonal milyenségét. *Miguel Munoz*, az EB veterán kapitánya (66 éves) sokszor állt a kritikák kereszttüzében, főleg amiatt, hogy nem tudja kialakítani a válogatott sajátos stílusát. Növelte nehézségeit, hogy az állandó hét Real Madrid játékos – *Camacho, Sanchis, Gordillo, Gallego, Michel, Butragueno* és *M. Vazquez* – egészen mást játszott klubjában, mint amelyet Munoz megkövetelt tőlük a nemzeti gárdában. Voltak is komoly zsörtölődések a vezetők és a játékosok között, ennek tulajdonították a felkészülési mérkőzések eredménytelenségét, hiszen a 3 döntetlen és a 3 vereség nem volt valami jó útravaló az EB-szerepléshez. Aztán egy csapásra kiderült felettük az ég: az első csoport négy csapata közül a spanyol együttes keltette a legjobb benyomást az első *„körben"* a dánok elleni 3-2-es győzelmével. Szellemes, ötletes futballt mutattak be. Az sem csökkentette teljesítményük értékét, hogy góljaikba alaposan belejátszottak a dán védők. A spanyol csapatrészek összehangoltaknak tűntek, s jó egyéni teljesítmények is akadtak *(Tomas, Michel, Victor)*. Érthető volt tehát az ibériai küldöttség bizodalma, hogy a hátralevő két mérkőzésen megszerzik a legjobb négy közé jutáshoz szükséges egy vagy két pontot. A spanyol sajtó nagyszerű bemutatkozásról írt, Munoz is egyre szebb jelzőket kapott. Történt azonban olyasmi, ami egészen biztosan befolyásolta a további eredményeket. *Camacho* megsérült a vállán, ki kellett hagynia az olaszok elleni fellépést. Hiánya erősen érződött a védelem teljesítményén. *Michel* próbált a hátsó sorok szellemi vezérének az örökébe lépni. Nem nagyon sikerült neki, a kettős feladat megosztotta erejét. A támadó akciók kialakításában, nem is beszélve befejezésükről már közel sem tudott úgy résztvenni, mint ahogyan azt tőle megszokták. Aztán elég volt egy figyelmetlenség, s *Vialli* eldöntötte a két pont sorsát. A spanyol válogatott csak a hajrában mutatta meg igazi képességét, de akkor már késő volt. Camacho szerint: *„Csapatunk átaludta az első félidőt!"* Még mindig maradt azonban remény, az NSZK-val szemben kellett volna *„pontosan"* helytállni. Hiába volt az akarás, a lelkesedés, *Völler* két góljával a menyekből a pokolba küldte Munoz fiait. A spanyol sajtó meglehetősen tárgyilagosan értékelte a válogatott EB-szereplését, pozitívumként könyvelte el a játékosok lelkesedését. Persze a csalódottság azért nem maradt hang nélkül, s ami ebből kicsendül: Munoz adja át másnak a helyé' a kispadon. A jelölt *Luis Suares*.

Már a 6. percben eldőlt az Írország–Anglia mérkőzés sorsa. R. Houghtont fejesgólja után boldogan ünneplik társai – s az eredmény nem változott...

Martin Michel, a vezéregyéniség

A Neckar stadion bejáratánál külön jegyek az íreknek... és külön az angoloknak!

Közelharc a labdáért. Lothar Matthäus megelőzve szereli a spanyol Martin Vazquezt

Beckenbauer régi önmagához hasonlítja a védőket. Herget és Buchwald között Vialli kapura lő

Az UEFA diplomásai

Franz Beckenbauer
42 éves
1984 óta kapitány

NSZK

Az 1988-as nyugatnémet labdarúgó-naptárban volt egy pirossal bejelölt dátum: június 25. Az EB-döntő napja. Nem is titkolt elképzeléssel, hogy az NSZK futballrajongói a harmadik európa-bajnoki aranyérem eléréséért buzdítják majd kedvenceiket a müncheni olimpiai stadionban. 1972 és 1980 után. De kétkedők is akadtak szép számmal. Ezek egyre csak azt hajtogatták, hol van nekünk ma olyan játékosunk, mint *Maier, Höttges, Breitner, Beckenbauer, Netzer, Müller, Grabowski, Bonhof, Vogts* (1972), vagy éppen *Schumacher, Kaltz, Stielike, Schuster, Briegel, Rummenigge, Magath* (1980). A remény azonban csak éledezett, s ezt az egyik nagy ellenfél, a holland válogatott szakvezetője, *Rinus Michels* is alátámasztotta egy nyilatkoztával: *„Mondhatnak nekem bármit, akármilyennek is ítélik meg az NSZK csapatát, az világversenyeken mindig elég erőt és küzdenitudást tud felvonultatni a győzelem kibirkózásáért."*

Franz Beckenbauer közel sem volt ilyen bizakodó az EB előtt. Félt a hagyományoktól, hogy a nyugatnémet csapat általában rosszul rajtol VB-n, EB-n: Algéria 1-2 (1982), Uruguay 1-1 (1986). No, meg arról sem volt teljesen meggyőződve, hogy sikerült-e olyan csapatot kialakítania, amely a felfokozott várakozásnak megfelelően állja meg majd a helyét. Akadtak bőven gondjai a keret kijelölésénél, sok ideje azonban nem akadt a meditálásra, *Vicini* csapata várt rájuk a düsseldorfi Rhein-stadionban. Érdekes egyébként, hogy az 1-1 után inkább bírált, mint dícsért a kapitány. Elsősorban a védelmet marasztalta el, s abban is *Herget*-et, az ő számlájára írta *Mancini* gólját. *„Hogy hibázhat ekkorát egy 32 éves, 34-szeres válogatott"* — mondotta a tévériporternek. Volt sztártársa, Netzer vette védelmébe az agyondorgolt játékost: *„Tudhatnád, hogy Hergetnek vagy minden sikerül, vagy semmi."*

Hosszú idő után a Dánia elleni 2-0-at követően látták először mosolyogni Beckenbauert. Ezt a győzelmet már a továbbjutásként értékelte *„Franz császár"*, aki azt is kijelentette, hogy az utolsó mérkőzésen a spanyolok ellen is a két pontért játszanak. Ez is meglett, mégpedig a 9 hónapja ócsárolt *Rudi Völler* révén, aki kétszer is betalált *Zubizaretta* hálójába. Egycsapásra béke és barátság szövődött a szakvezetés és a sajtó között.

Gólöröm Klinsmanntól Matthäusig ...

A kritika ugyanis kereszttűzben tartotta az AS Róma játékosának a szereplését. Völler azután őt igazolta, s a szalagcímek dicsőségét zengték, egészen a Hollandia elleni elődöntőig. Beckenbauer előtte optimista volt: *„Ha valaki azt mondja nekem az EB-döntő kezdete előtt, hogy 5 ponttal csoportgyőztesként jutunk tovább, nevettem volna."* De, amint az lenni szokott, a szakvezető, ha úgy érzi, hogy *„sínen"* vannak, természetesen még előbbre tervez. Következett az ősi ellenfél a döntőbe kerülésért: Hollandia. Mégpedig jó omennel, hiszen a *„tulipános"* csapat utoljára 1956. március 14-én fektette kétvállra a német csapatot, miközben az 1974-es VB-döntőben is megadásra kényszerült Beckenbauerékkal szemben. Az külön érdekességet adott a két ország legjobb labdarúgói 12. összecsapásának, hogy ezúttal Beckenbauer a kispadon, szövetségi kapitányi tisztségében remegett játékosaiért, s a 14 évvel ezelőtt is szövetségi kapitány *Rinus Michels* a visszavágásra vágyakozott. Az eléggé bonyolult játékban Michels csapata megbosszulta *Cruyff*ékat, s összesítésben Hollandia második győzelmét aratta az NSZK 11-e felett. A 2-1-es holland siker jogossága nem volt kétséges. Ezt Beckenbauerék és sajtójuk is elismerte. Jobbnak ítélték a hollandokat, de az eredmény meghamisítójának a román játékvezetőt, *Ignát* tették felelőssé. Elismerve, hogy a hollandok ellen megítélt 11-es sem volt 100 százalékosan jogos. Szakértők szerint jobb volt a holland válogatott, s bármilyen keserű is az összegzés, jogosan jutott tovább.

Olaszország

Azeglio Vicini
55 éves
1986 óta
kapitány

Azeglio Vicini azelőtt az utánpótlás csapattal foglalkozott, és a korosztály EB-döntőjébe vezette együttesét. Az egykori profi játékos (Lanerossi, Sampdoria, Genoa, Brescia) kiváló pedagógiai és vezetői képességekkel látott neki a munkának, miközben nem győzte hangsúlyozni — miután kiharcolták az NSZK-beli részvételt —, hogy az EB-t átmenetnek tartja az 1990-es, a Mundiál aranyérmét megpályázó olasz válogatott kialakítására. Csapata a 8. kontinensvetélkedőn bár az elődöntőbe jutott, nem nyert érmet — 1984-től az elődöntő vesztesei csak UEFA-diplomát kapnak — mégis a várakozáson felül teljesített, kiérdemelte a nemzetközi labdarúgóvilág legteljesebb elismerését. Hogy mivel? A csoportmérkőzéseken mutatott teljesítményével, eredményeivel, látványos, újat kereső és sportszerű játékával, ifjú tehetségek világélvonalba hozásával. Az azzurri csapat átlagéletkora 25 év, ami azt jelenti, hogy 2 év múlva az itáliai világbajnokságon a lehető legjobb életkorban levő gárda veheti fel a küzdelmet, s pályázhatja meg 1934, 1938 és 1982 után ismét a legnagyobb elismerést jelentő aranyérmet.

Vicini türelemmel, fokozatosan fiatalította meg csapatát. Az 1982-es VB-győztes legénységből *Altobellit* (32 éves) és *Bergomit* (24, ő Spanyolországban debütált) tartotta meg alappillérnek, aztán még *Baresinek, De Napolinak* tartott fent helyet Mexikóból, no, meg az ott már *„beugrókként"* nagy képességeket eláruló *Viallinak.* A négyéves nagy célkitűzés, új csapat kialakítását szabta meg Vicini feladatának. Semmi különösebb gondja nem volt, ismerte a közvetlen utánpótlást, közülük kellett kiemelnie az arra érdemeseket. Sorba vetette be őket, s ma már a nemzetközi közvélemény az olasz sztárok között olyan nevekre talál, mint *Giannini, Maldini, Mancini, Ferri* stb. Vicini sikere egyben azt is példázza, miszerint nagyon hasznos dolog, ha egy szövetségi kapitány is *„alulról"* közelíti meg ezt az életveszélyes tisztséget. Hogy miért? Ha mondjuk egészen lent, az ifiknél kezd, s majd innen lépked tovább, fejében és kiskönyvében lesz mindazoknak a játékosoknak a neve, akikkel egyszer számolni lehet, akár még világbajnoki csapatban is. Vicini példája nem egyedülálló, mert például olyan elődei voltak, mint *Helmut Schön* (nyugatnémet), *Raymond Goethals* (belga), *Kovács István* (román), *Milan Miljanics* (jugoszláv), *Luis Cesar Menotti* (argentin). Ez utóbbi jelentette ki egyébként a csoportmérkőzések során: *„Én már az EB-döntőben látom az olasz válogatottat".* Tippelése nem jött be, a szovjet válogatott állta el az útjukat.

Az olasz válogatott a nyitányon, az NSZK ellen már mutogatta oroszlánkörmeit, s a két pont is az övé lehetett volna, ha kapusuk *Zenga* és az angol bíró, *Hackett* nem *„játszik össze".* Zenga ötöt lépett a labdával, Hackett ezt megszámolta ... A szabadrúgással pedig Brehme 1-1-re állította az eredményt. A *„Latin show",* az Olaszország–Spanyolország összecsapás végeredményét az határozta meg, hogy az itáliaiak egy pontjukhoz kettőt akartak szerezni, s ezzel biztosítani a négybe jutást, de *Munoz* együttese is ugyanezt akarta, egy pont megszerzésével. Itt Vialli döntött, a Dánia elleni 2-0-nál pedig nagyon jó érzékkel becserélt Altobelli és De Agostini. Olaszország ünnepelt. Vicini nemzeti hős lett. A kemény szovjet dió feltörése azonban már nem sikerült Vicini gárdájának. A szinte klubegyüttesnek (Dinamo Kijev) is elkönyvelhető szovjet válogatott *„nemzetközi nagymesterként"* rohanta le Vicini *„bábuit".* A futballvilág fölényes taktikai győzelemként könyvelte el a döntőbejutésért lezajlott küzdelmet azzal az érzéssel, hogy a jelen *Lobanovszkijé,* a jövő azonban már Vicinié ...

Az olasz Gianluca Vialli a szovjet Oleg Kuznyecovval ütközik az elődöntő mérkőzésen. Háttérben az első szovjet gól szerzője Litovcsenko és szemben Rácz

Klinsmann légstoppja az olasz csapatkapitány, Bergomi mellett

Az ezüstérmes

Szovjetunió

V. Lobanovszkij
49 éves
1986 óta
kapitány

Az EB döntő rajtja előtt a volt jugoszláv szövetségi kapitány *Milan Miljanics* Szovjetunió—Hollandia, az 1982-es VB gólkirálya, és ugyanezen esztendő aranylabdása az olasz *Paolo Rossi* Szovjetunió—Olaszország döntőt várt. A nemzetközi szakértők közül számosan az első körben sorrakerülő szovjet—holland találkozót amolyan előrehozott finálénak tartották. A végső győztesre azonban senki sem tippelt.

A szovjet válogatott a selejtezőben veretlenül harcolta ki az első helyet, a közvetlen felkészülés során azonban két kellemetlen vereséget szenvedett: Bariban 4-1-re kapott ki az olasz, a nyugat-berlini tornán pedig 2-0 arányban a svéd válogatottól. Mindez azonban nem csorbította *Lobanovszkij* önbizalmát, kezdeti bukdácsolásnak könyvelte el a két eredményt, s rendületlenül kitartott jelöltjei mellett. Az NSZK-ba nevezett 20 játékosból 11-en voltak kijeviek, közülük kilencen szerepeltek kezdőemberként. Rajtuk kívül még *Daszajev, Higyijatulin* (Szpartak Moszkva), és *Gocmanov Alejnyikov* (Dinamo Minszk) érdemelte ki a kapitány ilyen irányú bizalmát. Cserék voltak: *Csanov, Baltacsa* (Dinamo Kijev), *Szulakvelidze* (Dinamo Tbiliszi), *Paszulko* (Szpartak Moszkva).

A Hollandia elleni 1-0-ás kezdést csak a két pont megszerzése tette si-

kerré, mert a játékkal kevésbé voltak elégedettek a szakvezetők, amolyan 60 százalékos teljesítésnek tartották. Joggal, mert ha, mint mondani szokták nem *„sül”* el *Rácz* bal lába, egy ponttal kellett volna megelégedniök. Az írek ellen sem lehetett panasz Fortunára, mert ha ellenfelük az 1-0-ás vezetés után nem lazít addigi szoros és áttörhetetlennek tűnő védekezésén, ki tudja milyen eredménnyel ér véget a 90 perc. Némi javulás azonban már észrevehető volt *Daszajevék* játékában. A volt világbajnok argentin válogatott kapitánya *Monotti* is úgy értékelte a látottakat, hogy a nehézkes rajt után a *„befutás”* már zavartalan lesz. Már a szovjet válogatott további útját illetően. Nagyjából így is történt. Az alapos hullámvölgybe került angol együttesnek csak időszakonként volt ereje a megfelelő ellenállásra, s a már harmadik percben bekapott első gól valósággal sokkolta *Linekeréket*. Feltudtak ugyan még állni a padlóról, de nem sokkal később ismét odakerültek, s végérvényesen megadták magukat. Közben *Daszajev* és *Higyijatulin* sérülése okozott némi bonyodalmat a szovjet táborban, de végül is *Belanov* volt az aki nem léphetett pályára az Olaszország elleni elődöntőn. Ez a találkozó még nagyobb slágermérkőzésnek ígérkezett, mint a másikágbeli, az NSZK—Hollandia találkozó. A szovjet csapat erősen feljövőben volt, *Vicini* fiai pedig talán a legnagyobb meglepetést okozták az EB nyolcas mezőnyében. S ez talán kicsit baj is volt, túlcsordult bennük az önbizalom, s egészen természetesnek tartották, hogy simán menetelnek a döntőbe. A szovjetek mindezt fiatalos virtuskodásként könyvelték el, azután erőben, gyorsaságban, modern támadójátékban alapos leckét adtak az olasz *„nebulóknak”*. Történt azonban valami olyan dolog, amely végzetszerűen befolyásolta a szovjet válogatott döntőbeli szereplését. *Ponnet* belga játékvezető, hogy megmutassa miszerint a pályán ő az úr, egy nem is komoly belemenés után sárga lapot mutatott fel a szovjet védelem, de az egész csapat *„ászának”*, *Kuznyecovnak*, amellyel azután ki is zárta őt a döntőből. Mindez rossz előjel volt, no meg az is, hogy a nagy ellenfél egy teljes nappal több pihenőhöz jutott. Meglepőnek tűnt, hogy *Lobanovszkij Mihajlicsenkonak* adta Kuznyecov posztját, aki szemmelláthatólag küszködött a feladattal, s a támaszát vesztett *Higyijatulin* sem nyújtotta azt, amellyel előzőleg a legjobbak közé került a rangsorolásban. Az olaszok ellen is végig botladozó *Gocmanov* a hollandok ellen sem találta a helyét a pályán, de a *„nagyágyú” Belanov*, *Protaszov*, *Litovcsenko*, is csak árnyéka volt önmagának. A 0-2 után már mindenki véglegesnek tekintette a tulipános csapat sikerét, pedig, ha *Belanov* nem hagyja ki a 11-est, esetleg fordulat következett volna be, hiszen utána kapufát is lőttek.

A szovjet válogatott kétségtelenül az EB második legjobb csapata volt, bár ismételten bebizonyosodott, hogy a Dinamo Kijev *„gépezete” sem* korroziómentes...

Ruud Gullit, a holland csapatkapitány és Szergej Alejnyikov küzd a labdáért. Hollandia–Szovjetunió 2-0. Balra a francia játékvezető, Vautrot

Az Európa-bajnok

Rinus Michels, 60 éves, 1984 óta kapitány. Vállán az Európabajnoki kupával

Hollandia

Hollandia a 4. és a 15. párban találkozott a Szovjetunióval, a 0-1-et 2-1-gyé alakította, s ezzel az eredménnyel a holland futball történetében először a kontinens legjobb csapata címet vívta ki magának. Európa-bajnok lett! Hadd legyen némi magyar vonatkozása is ennek a diadalnak: *Rinus Michels* együttese abból a selejtező csoportból szerezte meg a döntőbe jutás jogát, amelyben a mi válogatottunk eléggé gyászosan szerepelt. Érdekes az a statisztikai adat, hogy bár a holland válogatott két vb-n (1974 és 1978) is ezüstéremhez jutott, az EB-n mindössze egyszer kapott bronzérmet, amikor 1976-ban, a dobogó harmadik helyére jutásért lezajlott mérkőzésen 3-2-re verte Jugoszláviát.

A *„tulipános”* csapat némi meglepetésként a nyitányon alulmaradt a Szovjetunióval szemben, s bár ezután két pontot szereztek az angoloktól, harmadik fellépésük bizony *„életveszélyes”* helyzetben történt, hiszen az írek önmagukat jóval felülmúlóan vették az akadályokat, s nagyon közel jártak ahhoz, hogy kétségessé tegyék a holland legénység elődöntőbe kerülését. Nem vitás, a szerencse és *Brummeier* osztrák bíró is közrejátszott abban, hogy végül is *Jackie Charlton* csapatának kellett kiválnia a nyolcas mezőnyből. Olyan gól ugyanis nem mindennap esik, mint amellyel a becserélt *Kieft* felíratkozott a góllövőlistára. *R. Koeman* nagyon rosszul kapura lőtt labdája pattant fel a fejére, s akarva-akaratlanul megcsúszva a homlokán jutott az alaposan megtévedt *Bonner* kapujának a bal sarkába. Ami pedig az osztrák játékvezetőt illeti: R. Koeman előreívelésénél *Van Basten* leshelyzetben volt, tehát füttyszónak kellett volna felhangzania a játék megállítására.

Rinus Michelsnek nem volt különösebb gondja az Eb-döntő előtt, bírta bizalmát a selejtezőben nagyszerűen helytállt gárda. Egy valami azért mégis izgatta. Nem a legjobb hírek érkeztek Milánóból Van Bastenről, akit februárban bokáján megoperálták. Nehezen gyógyult, csak hébe-hóba kapott helyet az AC Milanban, úgy tűnt, olaszországi vendégszereplése nem túlságosan sikerült. Nevezett

Micsoda maskara! Ilyen, és hasonló „fejek" színesítették a lelátókat, a VIII. labdarúgó EB mérkőzésein

Két kép – két hangulat. Ez a magabiztos úr, Ruud Gullit – még az EB előtt – feleségével, Evona asszonnyal sétál, majd a győzelem után, csapattársaival boldogan emeli magasba a kupát. Gullit, Wouters, R. Koeman és Vanenburg

20-as keretéből azonban mégsem hiányzott, de a Szovjetunió elleni első mérkőzésen csak a kispadon adott neki helyet. 58 percig ott is hagyta, aztán nagyon jó pedagógiai érzékkel becserélte *Vanenburg* helyére. Itt még nem, de Anglia ellen Van Basten azután olyan bizonyságot tett hálájáról, amellyel netán még bekövetkező *„bűneire"* is van megbocsátás. Három remek góljával a pokolra juttatta Angliát. Van Basten talpraállításához óriási segítséget kapott milánói harcostársától, *Gullittól*. Első és második góljánál olyan labdát, átadást kapott az aranylabdástól, hogy feléledő önbizalmával biztosan használta ki a *„matt"* helyzetet. A mesterhármas egycsapásra visszajuttatta őt az Ebsztárok közé. Nagyon szellemesen hatott, amikor egy Gullitnak feltett kérdésre, hogy miként értékeli a 3 gólt a fürtös fejű csatár, így replikázott: *„Made in Milan!"* Basten eredményességén felül még nyilatkozatokban is kifejezte háláját a *„tábornoknak"* — ilyen neve is van Michelsnek. — *„Már azzal nagyon jó indulattal volt velem szemben, hogy egyáltalán kihozott a döntőre, ugyanis egyáltalán nem voltam biztos benne, hogy számít rám. Sokat kínlódtam az operáció után, néha még az is megfordult a fejemben, hogy abbahagyom az aktív játékot. Michels visszaadta a hitemet a jövőmben"* — mondta Basten.

Hollandia, ha kissé rázósan is, de négy ponttal dicséretesen teljesítette a nagy mester célkitűzésének egyik sorsdöntő pontját, az elődöntőbe kerülést. A nagyon göröngyös úton az NSZK állított újabb akadályt a hollandok elé. Michels nem titkolta, hogy a *Beckenbauer* válogatottja elleni siker végetvetne lidérces álmainak, amely 1974-től kísérti, amikor is a vb-döntőben 2-1-re kikaptak a nyugatnémetektől. Az R. Koeman—Rijkard védelmi és a Gullit—Van Basten támadó duóval valóban a holland válogatott látszott esélyesebbnek, mivel az ellenfélnek nemhogy négy, de még egy igazi vezéregyénisége sem volt. Papíron tehát ez volt a helyzet, de a dolgok másként is alakulhattak volna. Az *„Isten ostora"* azonban megint Basten volt, rendíthetetlen nyugalommal lőtte a győztes gólt szinte a legutolsó pillanatban *Immel* kapujába. A 90 percet a román Igna tette drámaivá, indiszponált játékvezetésével.

A Szovjetunó elleni döntő előjelei a holland siker mellett szóltak. Michels fiai 24 órával több pihenőhöz jutottak a döntő előtt, a legjobb, a Gullitékkal a szovjet kapu előtt fejelésben versenyezni tudó *Kuznyecov* sárga lapjai miatt nem játszhatott. Majd mindezt betetőzte az a mérkőzés közbeni esemény, hogy amikor még jó félóra volt hátra, *Belanov* elhibázta a 11-est. A 2-1-es fordulattal ugyanis más irányt is vehetett volna a küzdelem. Mindent figyelembevéve azonban Hollandia válogatottja teljesen megérdemelten lett Európa-bajnok. A futballvilág — legalábbis Európában — még sokáig a Holland válogatottat és Rinus Michelst ünnepli.

HOFFER JÓZSEF

Jegyzőkönyvek

B csoport

NSZK–OLASZORSZÁG 1-1 (0-0)

1988. június 10. Düsseldorf, Rheinstadion, 68 ezer néző, vezette: Hacket (angol)

NSZK: **Immel – Herget – Buchwald, Kohler – Littbarski, Berthold, Matthäus, Thon, Brehme – Klinsmann, Völler.**

Olaszország: **Zenga – F. Baresi – Bergomi, Ferri – Donadoni, De Napoli, Ancelotti, Giannini, Maldini – Vialli, Mancini.**

Csere: Brehme helyett Borowka a 76., Völler helyett Eckstein a 82., De Napoli helyett De Agostini a 86., Vialli helyett Altobelli a 90. percben.

Góllövő: Mancini az 53., Brehme az 57. percben.

Sárga lap: Maldini a 8., Ancelotti az 59. percben.

Szögletarány: 6:5 (5:3) Olaszország javára.

SPANYOLORSZÁG–DÁNIA 3-2 (1-1)

1988. június 11. Hannover, Niedersachsen Stadion, 60 ezer néző, vezette: Thomas (holland)

Spanyolország: **Zubizarreta – Andrinúa – Tomás, Sanchis, Camacho – Michel, Gallego, Victor, Gordillo – Baquero, Butragueno.**

Dánia: **Rasmussen – M. Olsen – Busk, I. Nielsen – Sivebaek, Helt, Laudrup, Lerby, Heintze – Elkjaer-Larsen, Povlsen.**

Csere: Camacho helyett Soler, Helt helyett J. Jensen, mindkettő a szünetben, M. Olsen helyett L. Olsen a 66., Gordillo helyett Martin Vázquez a 88. percben.

Gólszerző: Michel a 6., Laudrup a 26., Butragueno az 53., Gordillo a 67., Povlsen a 84. percben.

Sárga lap: Camacho a 48., Victor a 49., Tomás a 68. percben.

Szögletarány: 5:4 (1:2) Spanyolország javára.

NSZK–DÁNIA 2-0 (1-0)

1988. június 14., Gellsenkirchen, Parkstadion, 70 ezer néző, vezette: Valentine (skót)

NSZK: **Immel – Herget – Kohler, Buchwald – Littbarski, Matthäus, Thon, Rolff, Brehme – Klinsmann, Völler.**

Dánia: **Schmeichel – L. Olsen – Sivebaek, I. Nielsen – Vilfort, Laudrup, M. Olsen, Lerby, Heintze – Povlsen, Elkjaer-Larsen.**

Csere: Buchwald helyett Borowka a 34., Laudrup helyett Eriksen a 62., Vilfort helyett Berggreen a 73., Völler helyett Mill a 74. percben.

Gólszerző: Klinsmann a 10., Thon a 86. percben.

Sárga lap: Elkjaer-Larsen a 37., Rolff a 83., Povlsen a 85. percben.

Szögletarány: 9:4 (3:2) az NSZK javára.

OLASZORSZÁG–SPANYOLORSZÁG 1-0 (0-0)

1988. június 14. Frankfurt, Walldstadion, 61 ezer néző, vezette: Fredriksson (svéd)

Olaszország: **Zenga – F. Barcsi – Bergomi, Ferri – Donadoni, De Napoli, Ancelotti, Giannini, Maldini – Vialli, Mancini.**

Spanyolország: **Zubizarreta – Andrinúa – Tomás, Sanchiz – Michel, Gallego, Soler, Victor, Gordillo – Baquero, Butragueno.**

Csere: Gallego helyett Martin Vázquez a 66., Mancini helyett Altobelli a 69., Michel helyett Beguiristain a 73., Vialli helyett De Agostini a 90. percben.

Gólszerző: Vialli a 74. percben.

Sárga lap: Ferri a 34. percben.

Szögletarány: 6:5 (5:0) Olaszország javára.

NSZK–SPANYOLORSZÁG 2-0 (1-0)

1988. június 17., München, Olimpiai stadion, 78 ezer néző: vezette: Vautrot (francia)

NSZK: **Immel – Herget – Kohler, Borowka – Brehme, Littbarski, Matthäus, Thon, Rolff – Klinsmann, Völler.**

Spanyolország: **Zubizarreta – Andrinúa – Tomás, Camacho – Martin Vázquez, Michel, Sanshis, Victor, Gordillo – Baguero, Butragueno.**

Csere: Butragueno helyett J. Salinas az 51., Littbarski helyett Wuttke a 62., Klinsmann helyett Mill a 85. percben.

Gólszerző: Völler a 30., Völler az 50. percben.

Sárga lap: Martin Vázquez a 34., Thon a 47., Herget a 69., Gordillo a 76. percben.

Szögletarány: 9:5 (4:1) Spanyolország javára.

OLASZORSZÁG–DÁNIA 2-0 (0-0)

1988. június 17. Köln, Müngersdorfer stadion, 60 ezer néző, vezette: Galler (svájci)

Olaszország: **Zenga – F. Baresi – Bergomi, Ferri – Donadoni, De Napoli, Ancelotti, Giannini, Maldini – Vialli, Mancini.**

Dánia: **Schmeichel – L. Olsen – I. Nielsen, Kristensen – Frimann, Laudrup, M. Olsen, J. Jensen, Heintze – Povlsen, Eriksen.**

Csere: Erimann helyett Vilfort az 58., Mancini helyett Altobelli a 66., M. Olsen helyett Berggreen a 67., Donadoni helyett De Agostini a 85. percben.

Gólszerző: Altobelli a 67., De Agostini a 88. percben.

Sárga lap: Laudrup a 22., Kristensen a 72. percben.

Szögletarány: 6:2 (4:2) Olaszország javára.

Az A csoport végeredménye

1. NSZK	3	2	1	-	5-1	5
2. Olaszország	3	2	1	-	4-1	5
3. Spanyolország	3	1	-	2	3-5	2
4. Dánia	3	-	-	3	2-7	0

A csoport

ÍRORSZÁG–ANGLIA 1-0 (1-0)

1988. június 12. Stuttgart, Neckarstadion, 60 ezer néző, vezette: Kirschen (NDK-beli)

Írország: **Bonner – Morris, McCarthy, Moran, C. Hughton – R. Houghton, Whelan, McGrath, Galvin – Aldridge, Stapleton.**

Anglia: **Shilton – Adams – Wright, Santom – Stevens, Waddle, Webb, Robson, Barnes – Beardsley, Lineker.**

Csere: Webb helyett Hoddle a 60., Stapleton helyett Quinn a 64., Galvin helyett Sheedy a 77., Beardsley helyett Hoteley a 83. percben.

Gólszerző: R. Houghton a 6. percben.

Szögletarány: 4:2 (0:1) Anglia javára.

SZOVJETUNIÓ–HOLLANDIA 1-0 (0-0)

1988. június 12. Köln, Müngersdorfer Stadion, 60 ezer néző, vezette: Pauly (nyugatnémet)

Szovjetunió: **Daszajev – Higyijatullin – Besszonov, Kuznyecov, Demjanyenko – Zavarov, Litovesenko, Mihajlicsenko, Rácz – Belanov, Protaszov.**

Hollandia: **Van Breukelen – R. Koeman – Rijkaard, Van Tiggelen – Vanenburg, Van Aerle, Gullit, Wouters, A. Mühren – Bosman, Van't Schip.**

Csere: Vanenburg helyett Van Basten az 58., Belanov helyett Alejnyikov a 80., Zavarov helyett Szulakvelidze a 90. percben.

Gólszerző: Rácz az 54. percben.

Sárga lap: Litovcsenko a 22., Higyijatullin a 40. percben.

Szögletarány: 10:2 (5:1) Hollandia javára.

HOLLANDIA–ANGLIA 3-1 (1-0)

1988. június 15. Düsseldorf, Rheinstadion, 68 ezer néző, vezette: Casarin (olasz)

Hollandia: **Van Breukelen – R. Koeman – Rijkaard, Van Tiggelen – Van Aerle, Wouters, Gullit, E. Koeman, A. Mühren – Vanenburg, Van Basten.**

Anglia: **Shilton – Adams – Wright, Sansom – G. Stevens, T. Steven, Robson, Hoddle, Barnes – Beardsley, Lineker.**

Csere: Vanenburg helyett Kieft a 62., T. Steven helyett Waddle a 69., Beardsley helyett Hateley a 74., Vas Basten helyett Suvrijn a 86. percben.

Gólszerző: Van Basten a 44., Robson az 54., Van Basten a 73., Van Basten a 76. percben.

Szögletarány: 8:6 (3:2) Anglia javára.

ÍRORSZÁG–SZOVJETUNIÓ 1-1 (1-0)

1988. június 15. Hannover, Niedersachsen Stadion, 52 ezer néző, vezette: Aladren (spanyol)

Írország: **Bonner – McCarthy – Morris, Moran – R. Houghton, Whelan, Stapleton, Galvin, Sheedy, C. Hughton – Aldridge.**

Szovjetunió: **Daszajev – Higyijatullin – Szulakvelidze, Kuznyecov – Zavarov, Belanov, Aljenyikov, Mihajlicsenko, Rácz, Demjanyenko – Protaszov.**

Csere: Szulakvelidze helyett Gocmanov a szünetben, Daszajev helyett Csanov a 68., Stapleton helyett Cascarino a 80. percben.

Gólszerző: Whelan a 39., Protaszov a 74. percben.

Szögletarány: 7:3 (3:1) a Szovjetunió javára.

HOLLANDIA–ÍRORSZÁG 1-0 (0-0)

1988. június 18. Gelsenkirchen, Parkstadion, 70 ezer néző, vezette: Brummeier (osztrák)

Írország: **Bonner – Morris, McCarthy, Moran, C. Hughton – R. Houghton, Whelan, McGrath, Galvin, Stapleton – Aldrige.**

Hollandia: **Van Breukelen – Rijkaard, Van Tiggelen – Van Aerle, Wouters, R. Koeman, A. Mühren, E. Koeman – Vanenburg, Gullit, Van Basten.**

Csere: Morris helyett Sheedy a szünetben, E. Koeman helyett Kieft az 50., A. Mühren helyett Bosman a 79., Stapleton helyett Cascarino a 83. percben.

Gólszerző: Kieft a 82. percben.

Sárga lap: Wouters a 60. percben.

Szögletarány: 10:1 (7:1) Hollandia javára.

SZOVJETUNIÓ–ANGLIA 3-1 (2-1)

1988. június 18. Frankfurt, Waldstadion, 68 ezer néző, vezette: dos Santos (portugál)

Szovjetunió: **Daszajev – Higyijatullin – Besszonov, Kuznyecov – Litovcsenko, Zavarov, Alejnyikov, Mihajlicsenko, Rácz – Belanov, Protaszov.**

Anglia: **Woods – Watson – Stevens, Adams – Steven, McMahon, Robson, Hoddle, Sansom – Lineker, Barnes.**

Csere: Belanov helyett Paszulko a 45., McMahon helyett Webb az 54., Lineker helyett Hateley a 70., Zavarov helyett Gocmanov a 86. percben.

Gólszerző: Alejnyikov a 3., Adams a 15., Mihajlicsenko a 27., Paszulko a 72. percben.

Sárga lap: Protaszov a 43. percben.

Szögletarány: 11:3 (1:1) Anglia javára.

A B csoport végeredménye

1. Szovjetunió	3	2	1	-	5-2	5
2. Hollandia	3	2	-	1	4-2	4
3. Írország	3	1	1	1	2-2	3
4. Anglia	3	-	-	3	2-7	-

Elődöntők

HOLLANDIA–NSZK 2-1 (0-0)

1988. június 21. Hamburg, Volksparkstadion, 61 ezer néző, vezette: Igna (román)

Hollandia: Van Breukelen – R. Koeman – Rijkaard, Van Tiggelen – Van Aerle, Wouters, A. Mühren, Gullit, E. Koeman – Vanenburg, Van Basten.

NSZK: Immel – Herget – Kohler, Borowka – Brehme, Mill, Matthäus, Thon, Rolff – Klinsmann, Völler.

Csere: Herget helyet Pflügler a 45., A. Mühren helyett Kieft az 59., Mill helyett Littbarski a 85., E. Koeman helyett Suvrijn a 90. percben.

Gólszerző: Matthäus (11-esből) az 55., R. Koeman (11-esből a 73., Van Basten a 89. percben.

Sárga lap: Van Breukelen a 60. percben.

Szögletarány: 6:1 (4:0) az NSZK javára.

SZOVJETUNIÓ–OLASZORSZÁG 2-0 (0-0)

1988. június 22. Stuttgart, Neckarstadion, 70 ezer néző, vezette: Ponnet (belga)

Szovjetunió: Daszajev – Higyijatullin – Besszonov, Kuznyecov – Alejnyikov, Litovcsenko, Zavarov, Mihajlicsenko, Rácz – Protaszov, Gocmanov.

Olaszország: Zenga – F. Baresi – Gergomi, Ferri – Donadoni, De Napoli, Ancelotti, Giannini, Maldini – Mancini, Vialli.

Csere: Besszonov helyett Demjanyenko a 36. percben, Mancini helyett Altobelli a szünetben, Maldini helyett De Agostini a 64. percben.

Gólszerző: Litovcsenko a 61., Protaszov a 63. percben.

Sárga lap: Kuznyecov a 2., Besszonov a 32., F. Baresi a 33., Gocmanov a 45., De Napoli a 77., Ferri a 83. percben.

Szögletarány: 4:3 (2:0) a Szovjetunió javára.

EB-mozaik

Az Európa-bajnokság egyik legnagyobb meglepetését az írek szolgáltatták az angol csapat legyőzésével *Günther Netzer*, az egykori kiváló középpályás 3 pontban foglalta össze a vereség okait:

1. Júniusra az angolok rendszerint elfáradnak. Hosszú és kemény bajnoki sorozat áll már mögöttük és ezért már hiányzik belőlük az erő és a frissesség!

2. A mexikói VB gólkirály, *Gary Lineker* féltucat óriási gólhelyzetet puskázott el. Ez egyszerűen túl nagy luxusnak bizonyult!

3. Az írek gólja középütt, a kapu előterében esett. Márpedig ez a brit csapatok legsebezhetőbb pontja. A szigetországbeli együttesek nem játszanak söprögetővel. A védelem egy vonalban helyezkedik el, s ha a mögöttük lévő üres területre játsszák be a labdát, akkor rendre baj lehet belőle!

Netzer szavai a közelgő VB selejtezők előtt — ahol két hasonló felfogású csapattal vagyunk együtt — igencsak figyelemre méltóak!

***

Az Európa-bajnokság alatt feltűnően sok játékos sétálgatott az egyes összecsapások előtt fülhallgatóval a fején, kis magnóval a derekán. No, nem azért, hogy valami kellemes muzsikát hallgasson. Készült a következő mérkőzésre! Hogy hogyan!? A pszichológus *Arnd Stein* az NSZK játékosait segítette módszerével, amelynek az *„edzés kazettával”* nevet adta.

Stein mindenkinek, aki erre igényt tart, saját személyre szabott kazettát készít. A csapatkapitány *Lothar Matthäus* például elő-

Döntő

HOLLANDIA–SZOVJETUNIÓ 2-0 (1-0)

1988. június 25. München, Olimpiai stadion, 72 ezer néző, vezette: Vautrot (francia)

Hollandia: Van Breukelen – R. Koeman – Rijkaard, Van Tiggelen – Van Aerle, Wouters, Gullit, Mühren, E. Koeman – Vanenburg, Van Basten. Szövetségi kapitány: Rinus Michels.

Szovjetunió: Daszajev – Higyijatulin – Alejnyikov, Rácz – Demjanyenko, Litovcsenko, Zavarov, Mihajlicsenko, Gocmanov – Belanov, Protaszov. Szövetségi kapitány: Valerij Lobanovszkij.

Csere: Gocmanov helyett Baltacsa a 68., Protaszov helyett Paszulko a 71. percben.

Gólszerző: Gullit a 34., Van Basten az 55. percben.

Sárga lap: Belanov a 33., Litovcsenko a 35., Wouters a 39., Higyijatullin a 44., Van Aerle az 50. percben.

Szögletarány: 5:3 (2:2) Hollandia javára.

Marco van Basten, a holland válogatott erőssége, öt szerzett góljával – közöttük nem egy sorsdöntő volt – az EB gólkirálya lett

ször lágy, andalító zene és egy kellemes hang keverékét hallhatta a fülében: *„Engedd el magad, lazítsd el az izmaidat, szükséged van a pihenésre, ne törődj semmi mással"* — jöttek a tanácsok a szalagról.

A következő szakasz egy olyan helyzetet idéz fel, amelyre a illető játékos szívesen emlékszik. Matthäus esetében ez a tenger zúgása, amely egy korábbi jól sikerült nyaralást elevenített fel. S mivel a középpályás gondolataiban ez csupa kellemes dologgal társult, már nem foglalkozott görcsösen a mérkőzéssel!

A harmadik szakasz az adott feladatra történő előkészítés: *„A csapatod olyan erős lesz, mint amennyit te is hozzáteszel a többiek teljesítményéhez! Ha a mérkőzés megkezdődik semmi másra ne figyelj, minden idegszáladdal törekedj a győzelemre, sikerülni fog!"*

A hollandok fenntartás nélkül bíznak a csodatevő *Ted Troost* képességeiben. A rotterdami szakember érdekes módon *„megríkatja"* azokat, akiknek éppen gyengébben megy a játék. A focisták azt tartják, a sírással kimegy belőlük minden feszültség és valósággal megkönnyebbülnek.

Más együtteseknél is találkozhattunk hasonlóval. A zenét általában kikapcsolódásra használják, majd a mérkőzés előtt a nemzeti himnusz lejátszásával a harci kedvet, a felelősséget akarják fokozni!

Aligha kétséges, nem ilyesmin múlik elsősorban egy-egy győzelem! De, mint a példák is mutatják, erről a területről sem árt segítséget kérni!

***

Az idei mérkőzéssorozat szinte példátlanul nagy biztonsági előkészületek árnyékában zajlott. Az Európa-bajnokság előtt azt a nyolc stadiont, amelyben a találkozókat rendezték 43,3 millió márkáért átalakították, megszépítették, sajtórádió és tv-állásokat építettek és javítottak a biztonsági előírásokon. Nézzük, az egyes helyszíneken mennyibe került ez utóbbi:

Düsseldorf	960 000
Frankfurt	900 000
Gelsenkirchen	980 000
Hamburg	4 000 000
(e két utóbbiban a hivatali helységek felújítása is benne van!)	
Hannover	1 900 000
Köln	460 000
München	940 000
Stuttgart	700 000

Fémdetektorral vizsgálják át a rendőrök a szurkolókat a düsseldorfi NSZK–Olaszország mérkőzés előtt. Nagyobb rendzavarás a stadionban nem történt.

E tekintélyes summák ellenére korántsem lehet elmondani, hogy minden rendben-csendben ment volna. Igaz némiképp változott a helyzet: *„Ma már a stadionok helyett a belvárosi utcákon randalíroznak azok, akiknek a meccs csak ürügy egy kis balhéra"* — mondotta a stuttgarti rendőrség vezetője, majd szomorúan hozzátette: *„Hol vannak már azok a szép idők, amikor az emberek kimentek a stadionba, megnézték a csapatokat, ittak utána egy sört és hazasétáltak!"* Igaz, maguk a mérkőzések is mások, mint egykor — mondhatja bárki és igaza van. Ezen a téren az EB érdekes tanulsággal szolgált. Azt már megszokhattuk, hogy a küzdelem közben akarva-akaratlanul megrúgják egymást a játékosok.

Ám arra érdemes felfigyelni, mennyi volt a fejsérülés! *Higyjatulin, Kohler, Borowka* és mások is leragasztott szemhéjjal léptek pályára vagy éppen az összecsapás közben kellett orvosi segítséget nyújtani nekik. Mindez egyet mutat: sok az alattomos, a nem a labda megszerzésére irányuló mozdulat. Védők és csatárok, földön s levegőben kíméletlenül behúznak, könyökölnek egyet, hogy elvegyék a másik kedvét a következő csatától! Játékvezető sporttársak, több figyelmet ezen a téren!

***

A szakemberek kedvenc szórakozása, összeállítani az EB válogatottját. Íme egy kis válogatás:

Ferrucio Valcareggi (az 1968-ban EB-t nyert olasz válogatott szövetségi kapitánya):

Daszajev — Rijkaard — Bergomi, Baresi, Maldini — Ancelotti, Mihajlicsenko, Matthäus, Thon — Gullit, Vialli.

Günter Netzer (NSZK válogatott, korábbi Európa-bajnok):

Dasszajev — R. Koeman — Van Tigellen, Ferri, Maldini, Gullit, Donadoni, Matthäus, Michel — Vialli, Van Basten.

Jorge Alberto Valdano (1978-as argentin világbajnok, tv-riporter):

Zenga — R. Koeman — Van Aerle, Brehme, Maldini — Gullit, Houghton, Mihajlicsenko, Rijkaard — Van Basten, Vialli.

Luis Suarez (az Inter és Barcelona játékosa, leendő spanyol szövetségi kapitány):

Bonner — R. Koeman — Bergomi, Sanchis, Maldini — Mihajlicsenko, Matthäus, Donadoni, Michel — Van Basten, Vialli.

Oleg Blohin (108-szoros szovjet válogatott):

Daszajev — Besszonov, Baresi, Maldini — Gullit, Rácz, Michel, Matthäus, Donadoni — Van Basten, Protaszov.

***

Az Európa-bajnokság nem csak a rendezőknek és a játékosoknak volt nagy üzlet: jó befektetés volt azoknak a cégeknek is, akik megveszik a pálya szélén lévő palánkokat és ott hirdetik portékájukat. Ezúttal 10 cég kapta meg az *„EB hivatalos támogatója"* címet: az Anheuser-Busch, Canon, Coca-Cola, Fuji-Film, Gilette, JVC, Vini d'Italia, Opel, Philips és a Seiko.

Az említett vállalatok mérkőzésenként 130 000 márkát fizettek azért, hogy nevük a kamerák segítségével Európa szinte minden háztartásában látható legyen.

Az UEFA és a cégek között az ISL Marketing AG hozza létre az üzletet. (Természetesen a tisztes haszon fejében!) Az ISL (International Sports, Culture und Leisure Licensing) 51 százaléka az Adidas birtokában van, érthető tehát, ha a hirdetők között nincs egyetlen sportszergyártó cég sem!

***

Alaposan ráfizetett a reklámokra viszont az egyik legismertebb nyugatnémet játékvezető: *Dieter Ahlenfelder*, aki a Fuji filmet hirdető plakáton teljes játékvezetői díszben látható. A játékosok által a legjobb sípmesternek megválasztott bírót most az eltiltás fenyegeti, mondván: nem kért engedélyt a bírói testülettől a szereplésre. A rangidős játékvezető (eddig 106 Bundesliga mérkőzésen fújt) most azzal fenyegetőzik, abbahagyja, ha bármiféle megtorlást akarnak ellene foganatosítani. Mindenesetre tény: Ahlenfelder 2875 márkát kapott a közreműködésért.

Erre mondják: tiszta ráfizetés!

Egy statisztika: A legmodernebb technika megvetette már a lábát a labdarúgásban is. A kosárlabdázókhoz hasonlóan szakemberek egész sora gyűjtötte az adatokat, amelyek érdekes összehasonlítással szolgálhatnak minden hozzáértőnek az egyes összecsapásokról. Íme két sokat szidott és sokat dicsért focista *„adatlapja”* a csoportmérkőzésekről:

	Olaszo.		Dánia		Spanyolo.		Össz.	
	jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz
MATTHÄUS								
rövid átadás	24	4	21	—	18	6	63	10
csel	1	3	1	—	4	1	6	4
közelharc	3	3	4	4	9	—	16	7
átadás	4	2	2	3	4	—	10	5
szabálytalan*	2	2	1	3	3	1	6	6
vágta	12	—	14	—	8	—	34	—
keresztlabda	—	1	2	—	—	—	2	1
fejes	3	1	2	—	2	—	7	1
kapura lövés	1	—	3	—	2	—	6	—
VÖLLER								
rövid átadás	11	4	2	1	7	3	20	8
csel	2	4	4	7	6	3	12	13
közelharc	—	1	—	1	1	1	1	3
átadás	—	—	—	—	—	—	—	—
szabálytalan*	1	—	4	1	6	—	11	1
vágta	8	—	7	—	7	—	22	—
keresztlabda	1	—	—	1	1	—	2	1
fejes	—	2	1	—	2	—	3	2
kapura lövés	—	—	1	—	1	—	2	—
gól	—	—	—	—	2	—	2	—

* szabálytalanság ellene / ő szabálytalankodott

A dolog cseppet sem könnyű. Már csak azért sem, mert az elöd állandóan ott áll a pálya szélén. Mint kapitány!

Mióta *Franz Beckenbauer* abbahagyta, ő a követendő példakép! A kivételes képességű játékost — bevallottan — eddig még nem sikerült megfelelően helyettesíteni: az NSZK együttese ezúttal is sebezhető volt a védelemben!

„Franz egyedülálló, utánozhatatlan” — mondta *Bernd Cullmann*, aki *Jupp Derwall* kapitánysága alatt (1978—80 között) vereség nélküli 23 meccsen volt zsinórban a válogatott liberója. Cullmann alaposan fején találta a szöget, amikor a jelenlegi helyzetet így jellemezte:

„Aki megpróbálja őt utánozni, bukásra van ítélve!”

KNÉZY JENŐ

EB-válogatott

Minden világverseny befejezése után napvilágot lát a résztvevőkből kialakított csapat — jelen esetben az EB-válogatott. A nyolcas döntőre a szövetségi kapitányok 20-as keretet jelöltek, ez a szám azonban csak a biztonságot jelentette, mert az igazi törzset minden együttesnél úgy 15 játékos alkotta. Még így is majdnem bajba került a szovjet csapat, mivel *Daszajev* megsérült úgy tűnt nem számíthat rá tovább *Lobanovszkij*, már pedig egy kapussal nem lehet egy ilyen sorozatot végigjátszani. A szovjet vezetők ezért kérték is az UEFA-tól egy újabb kapus nevezésének

Van Breukelen (holland)

Bergomi (olasz)

R. Koeman (holland)

BARCS SÁNDOR:

EB-ügyeleten az NSZK-ban

— Soha még ilyen tornát!

Jacques Georges, az UEFA elnöke elégedetten mosolyog.

— Nem, ilyen még nem volt! A német szervezők *egyszerűen csodát műveltek, a legapróbb részletekig, minden pontosan a helyén volt.* Nem tudtak hibát elkövetni. És milyen örömmel ült az ember a stadionokban. *A közönség viselkedése előtt, le a kalappal!* Igaz, ebben benne van a játékok izgalma, amely lekötötte a nézők érdeklődését. Nekem különösen tetszett, hogy *a nézők átvették a mexiói „hullámzást”, amelyet nemcsak kollektíve kell végrehajtani, hanem barátnak és ellenfélnek is egyaránt részt kell venni benne.* Biztos, hogy ennek az EB-nek a felejthetetlen napjait aranybetűkkel fogják beírni a labdarúgás történetébe.

— És akkor még nem is szóltunk az *anyagiakról*...

— Pontosan, s látod éppen ez a jó, hogy *most eszembe sem jutott a bevétel.* Igaz, nincsenek még végleges adatok, csak annyit tudunk, hogy az *átlagos nézőszám 60 ezer felett volt*, és hogy a televíziós bevétel 6 százalékkal haladta meg a jegybevételt. Ez csodálatos eredmény, de kár lenne egyoldalúan, csak a gazdasági oldalát nézni és elfelejteni azt, hogy *milyen óriási propagandát jelentett a futballnak az egész világon ez a mérkőzéssorozat.* De visszatérve az anyagiakra, ha még számolunk a reklámból eredő bevétellel is, akkor elmondhatjuk, hogy *sem a FIFA, sem pedig az UEFA ilyen magas részesedést még soha nem fizetett ki részt vevő szakszövetségeknek.*

— Gratulálunk!

* * *

Ami a játékot illeti, *három „tábornokot” figyeltem.* Közülük is Beckenbauert fiatal játékos kora óta. Sejtettem, hogy el fogja magát adni edzőnek, bár ennek mindig az ellenkezőjét hangoztatta, meg aztán anyagilag nem is volt rá oka. Tudta és hangoztatta is, hogy az affféle edzőség-kapitányság *óhatatlanul a népszerűség rovására megy.* Nem kerülte el a figyelmemet, hogy az NSZK csapatának mérkőzései előtt éspedig *kivétel nélkül minden városban* az összeállítások és az edzők nevének a bemondásakor, a *„Császárt”* említve, *bizony nem kevesen fütyültek.* Pedig akár döntőbe is kerülhettek volna... *A szakértelem Beckenbauernál semmiképpen sem vitatható el.* Érdemes odafigyelni, mit mond, mert az ember okulhat belőle. Különösen, ha érzéke van, megszűrni a túlzásokat. Például a holland vereség után megállapította, hogy a német nemzeti tizenegynek *hosszú évtizedek óta ez a legszerencsétlenebb veresége* (ugyanakkor még a legvérmesebb német szurkolók is elismeréssel tapsoltak a meccs végén a jobb hollandoknak). Az azonban már érdekes, amit a német bajnokságról mond. Tegyem gyorsan hozzá, nemsak ő, *hanem egykori klasszis klubtársa Breitner is.*

A baj — Beckenbauer szerint —, a *Bundesligában keresendő. A technikai képzés elhalványult, elszürkült.* Emlékeztetett arra az időre, amikor — ez 1975-ben és 1976-ban volt —, *Dettmar Cramer* az FC Bayernnél *naponta anynyit gyakoroltatta a fiúkkal a fejelést, hogy zúgott bele a kobakjuk.* Ez aztán az angol csapatok ellen kitűnően kamatozott, két kupát is megnyertek. A másik nagy baj a letámadásoknál van, *a páros harcban.* Most itt nem arról van szó, hogy hátulról kellene szabálytalankodni. Ezt ő elutasítja. A baj ott van, hogy *oldalról nem tudják támadni az ellenfelet*, amit a hollandok tökéletesen értenek. A német védő viszont *csak tehetetlenül fut az ellenfél mellett.* Ebben persze a játékvezetők is hibásak, *mert az oldaltámadásokat általában szabálytalannak minősítik*, nem úgy mint külföldön és nem úgy, mint most az EB-n.

— Köztudott, hogy vannak olyan tu-

lehetőségét. Végül is szerencsére erre nem kellett, hogy sor kerüljön, a Szpartak Moszkva válogatottja meggyógyult, s mindvégig rendelkezésre állt. Abban az esetben viszont, ha az európai szövetség engedélyezte volna a harmadik kapus játékát, Daszajev nevét végleg törölni kellett volna a keretből, már nem juthatott volna szerepléshez, bármilyen jól érezte volna is magát.

A nemzetközi sajtóban egyébként minden *„kör"* után megjelent egy válogatott, az egyik sohasem hasonlított a másikhoz, hiszen mindegyiknél a szubjektivitás érvényesült, a pillanatnyi formáknak megfelelő állapot. A hagyományokhoz híven a Labdarúgásnak is van egy EB-válogatottja. Az alábbi megfontolások után alakult ki a legjobb tizenegy.

Kapusok. Erre a posztra Daszajev pályázott a legnagyobb eséllyel. Sokáig rá is szolgált az újabb kitüntető címre, de a kifutásaiban mutatkozó bizonytalanság alaposan rontott osztályzatain, s mivel a döntőben sem remekelt, a végig magabiztos holland *van Breukelen* hódította el tőle az elsőséget, aki sorsdöntő pillanatban 11-set is védett. Versenyben volt még velük az ír *Bonner.*

A védőnégyesben nagy volt a versengés. Főleg a *„tengelyben".* A nagy vetélkedés végül is a holland javára dőlt el, velük szinte végig holtversenyben maradt a szovjet *Higyijatulin—Kuznyecov* kettős.

Szélsőhátvédként a még mindig csak 24 éves, de már világbajnoki tapasztalatokkal rendelkező olasz *Bergomi* és az ezt a posztot a legmodernebb felfogásban betöltő honfitársa, a 19 éves *Maldini* jött elsősorban számításba. Ellenfeleik voltak: *Adams, Sansom* (angol), *Baresi* (olasz), *Van Tiggelen* (holland), *Rácz* (szovjet), *Brehme* (nyugatnémet), *Camacho (spanyol), Morris* (ír).

Nagy volt a tülekedés a *középpályán*, ez különben a legjellemzőbb a ma labdarúgására. Van, aki védő, más csatár erényeivel harcolt a posztra jelölésért, de csak négyüknek juthatott hely, a többiekre ma még csak a kispadra kerültek. A leguniverzálisabb négyesnek a *Michel* (spanyol), *Giannini* (olasz), *Mihajlicsenko* (szovjet), *Gullit* (holland), kvartett tűnt. Akik hamarosan támadhatják pozíciójukat: *Donadoni* (olasz), *Matthäus* (nyugatnémet), *McGrath, Houghton* (ír), *Hoddle* (angol), *Wouters* (holland), *Litovcsenko, Zavarov, Alejnyikov* (szovjet). A *támadó ékben* nem lehet vita, a gólkirály *Van Bastennek*, és a Rossi utód *Viallinak* nem veszélyeztették a helyét

Lemaradtak: *Thon, Völler* (nyugatnémet), *Belanov, Protaszov* (szovjet), *Lineker, Barnes* (angol), valamint a dán és spanyol csatárok.

A LABDARÚGÁS EB-elemzéseit és az alábbi tizenegyet Hoffer József írta és állította össze.

Rijkaard (holland)

Maldini (olasz)

Michel (spanyol)

Giannini (olasz)

Mihajlicsenko (szovjet)

Gullit (holland)

Van Basten (holland)

Vialli (olasz)

lajdonságaink, amelyeket *születésünkkel hozunk magunkkal* és viszünk ki a pályára. Mint például *a kreativitás, az ösztön, a rögtönzés és a reflex.* Hogy ezzel ki, hogyan él, az teljesen *egyéni. Ezeket nem lehet tanítani. De minden egyebet igen.* És nemcsak tanítani hanem állandóan *gyakoroltatni is. És ez mindenekelőtt a technikára vonatkozik. Ebben a tekintetben még az edzőtovábbképző tanfolyamok is csak nagyon keveset segítenek.*

Breitner ehhez még hozzá teszi, *ma már olyan magas szinten van a fizikai képzés, hogy azt rendkívül nehéz fokozni.* Ahol viszont még lehet a színvonalat emelni, *az a technikai gyakorlatok minőségének javítása és mennyiségének szaporítása.* Itt lehet azt a pluszt keresni, amely aztán döntően fontos lehet a nemzetközi tornákon.

* * *

Lobanovszkijt mindenki a világ legjobb szakemberei közé sorolja. Ha *Beckenbauer* most reklamálja az intenzívebb technikai képzést, *akkor azt Lobanovszkij Kijevben már régen gyakorolja.* Csapatának két rendkívül erős ütőfegyvere van. Az egyik a *gyorsaság.* Érdekes lett volna, ha meg lehetett volna rendezni az EB-n valamenynyi játékos számára a 100 méteres síkfutást. Biztos, hogy a kijevi fiúk az elsők között lettek volna. De nemcsak a futó gyorsaság a feltűnő náluk, hanem a *futó stílus*, amit már régesrégen csodálok. Esztétikusan, légiesen futnak, mondható *suhannak.* De — és most jön a másik fegyver — *közben nem hagyják el a labdát! A sebességhez igazodva, villámgyorsan kezelik és továbbítják.* Technikai képzettségük elismerésreméltó. Ellentámadásaik nemcsak villámgyorsak és „életveszélyesek", *hanem szemetgyönyörködtetőek is.* Mindezt nem mondhatnám el, ha nem lennének a szovjet játékosok technikailag fejlettek. És ugye pontosan ez az, amit Beckenbauer annyira óhajt? Hogy nem lett mégis a Szovjetunió formagyőztes? Ennek oka, hogy *a nehéz mérkőzéssorozatokat nem bírja erővel. Egidius Braun*, az NSZK szövetségének alelnöke — akit most választottak be az UEFA végrehajtóbizottságába —, elgondolkoztatott, amikor megjegyezte.

— *Vagy sprintereket képzünk, vagy hosszútávfutókat.* Lobanovszkij a sprinterek mellett dönt. *Egy-egy mérkőzésnél ez vitathatatlanul sikeres.* Egy VB-n vagy egy EB-n azonban ahol egymás *után több mérkőzést kell játszani — kevés.*

* * *

De a döntőben nem csak az erővel volt baj. A másik „tábornokot" *Rinus Michelst* sem ejtették a fejére. Az első elvesztett szovjet mérkőzés után *kék-zöld volt a méregtől.*

— *Kitámadni és ezzel felkínálni a szovjeteknek a pálya kétharmadát, amikor valamennyien viharsebesen futnak és adogatnak ez elemi hiba volt!* Így csak veszteni lehet ellenük.

Fülembe csengtek még ezek a szavak, amikor elkezdődött a döntő és figyeltem, átadják-e a hollandok a kezdeményezést a szovjet fiúknak? *Átadták.* Csak a második félidő közepétől kezdtek támadni. *De akkor akár négy gólt is lőhettek volna.* A szovjet csapat már fáradt volt.

Egy-egy ilyen nagy torna a *„tábornokok" csatája is.*

* * *

Jöhet a világbajnokság!

A színfalak mögött már régebben eldőlt, hogy az USA kapja meg a rendezés jogát. Havelange szerint három döntő érv szól e választás mellett. 1. már *az amerikai olimpián is megtelt a nézőtér*, jóllehet az a torna nem képviseli a labdarúgás csúcsát, 2. *anyagilag* jobb eredményt fognak hozni, mint a mostani rekordszámú EB, 3. egész Amerikában, elsősorban a tévé segítségével *óriási propagandát fog jelenteni a futballnak, fel fogja dobni ezt az Amerikában csak az iskolákban játszott sportágat.*

A VB-ben mi is érdekeltek vagyunk. Ez azonban már külön téma. Egyelőre maradjunk az EB-nél. Az olvasó *látta a mérkőzéseket*, bátran rábízhatjuk döntse el maga, hol állunk, *milyenek az esélyeink?!*

240 bajnoki mérkőzés a mérlegen.....

Az biztos, hogy az 1987-88-as bajnoki év sem aranybetűkkel kerül be a labdarúgás történelemkönyvébe — hasonlóan az egy-két korábbival —, hanem csak mint olyan fejezet, amely csupán azért íródott, nehogy lyuk keletkezzék a sportág életrajzán.

Népszerű jelenséggé vált, hogy sportszaklapunk csillagokkal értékeli a színvonalat. A szinte elviselhetetlen 1, a kiemelkedő 5 csillagot kap, a gyengécske 2, az átlagos 3, a jó 4 csillaggal ismertetik el. Ha néha vihart is kavar egy-egy osztályozás, nagyjában és egészében elfogadható a minősítés, hiszen azokat olyanok osztogatják, akik elfogulatlan értői, lelkes hívei a futballnak. Saját tapasztalataink mellett mi is támaszkodhatunk hát ezekre az értékítéletekre. Mindezek alapján megállapíthatjuk tehát: a bajnokság *színvonala* az egy évvel ezelőttihez — sőt még az őszi idényéhez — képest is *esett*, s tévedtünk, amikor annak idején azt hittük, hogy nem mélyülhet tovább a mexikói gödör.

Az év 240 találkozójából nyolc kapott 1, nyolvan (!) 2, százhuszonkettő 3, harminc pedig 4 csillagot. Nem árt, ha mindjárt azt is tisztázzuk: ezek a csillagok semmiképpen sem azokat a sziporkázó tüneményeket példázzák, amelyek a magasban tündökölnek, hanem inkább a krumplivirágokra jellemző sarzsikra emlékeztetnek. Az összehasonlítás alapja ugyanis a mi esetünkben nem az európai színvonal az etalon, hanem önmagunk szerény mértéke.

Mai jellemzőnk az, hogy nincsenek *Puskás*aink, *Szusza*ink, *Hidegkuti*jaink, *Albert*jaink, *Mészöly*eink — hogy csak a felszabadulásunk utáni évtizedek néhány büszkeségét említsük —, de még ennél is nagyobb baj, hogy mai szakembereink a rendelkezésükre álló játékosállományból nem tudtak komoly csapatjátékot kialakítani. Emiatt azután a bajnoki találkozók során tulajdonképpen nem is a csapatok vizsgáznak, mert a mérkőzések sorsa túlnyomórészt attól függ, milyen formában szerepel az együttes 2-3 legjobb játékosa.

Mindezeket a megjegyzéseinket legfényesebben igazolja a magyar csapatok szereplése a nemzetközi kupatornákon, amelyeken nem sok vizet zavartunk.

A lezárult bajnoki évben mindezek ellenére volt izgalom bőven, mivel sem a dobogós helyek elnyerése, sem pedig a kiesés elkerülése nem volt egyszerű és könnyű feladat.

Ezt mi sem igazolja világosabban, mint két táblázat: egyrészt a végeredményt magában foglaló, másrészt pedig az, amely azt jelzi, hogy 16 NB I-es csapatunk milyen utat tett meg a 30 forduló során, amíg kialakult a végső sorrend.

A végeredmény

A Bp. Honvéd 4 pontnyi előnnyel nyerte el immár 10. alkalommal a bajnoki címet. Úgy gondoljuk ez a siker született meg a legnehezebb körülmények között. A kispestiek ugyanis a külföldre szerződések következtében elvesztették legjobbjaikat. Új építkezést kellett kezdeniük, így hát nem indulhattak sokkal jobb esélyekkel a többiekénél. Ez a csapat sem volt képes kimagasló teljesítményekre, de arra jó volt, hogy elkerülje a hosszabb időre szóló hullámzásokat. Ennek az eredménye lett, hogy amikor az utolsó őszi fordulóban az első helyre került, onnan többé senki nem tudta leszorítani, bár nem egy ízben fenyegette ilyen veszély. Úgy lett a Bp. Honvéd első, hogy a 30 mérkőzésből a felénél csak alig többet, 17-et nyert, ám *összesen 19 pontot adott le.*

Az NB I 1987–88. évi végeredménye

1.	Bp. Honvéd	30	17	7	6	48-23	41
2.	Tatabánya	30	13	11	6	58-35	37
3.	Ú. Dózsa	30	12	13	5	48-29	37
4.	Rába ETO	30	14	7	9	49-43	35
5.	Ferencváros	30	12	9	9	47-32	33
6.	MTK-VM	30	14	4	12	53-50	32
7.	Haladás VSE	30	9	13	8	39-37	31
8.	Pécsi MSC	30	11	9	10	31-34	31
9.	Vasas	30	9	11	10	33-37	29
10.	Váci Izzó	30	9	10	11	34-34	28
11.	Videoton	30	6	15	9	28-32	27
12.	Siófok	30	9	9	12	39-50	27
13.	Békéscsaba	30	8	11	11	30-42	27
14	Zalaegerszeg	30	7	11	12	26-32	25
15.	Debrecen	30	8	7	15	33-48	23
16.	Rákóczi FC	30	4	9	17	25-63	17

Az ezüstérmes helyre pályázottak közül a Tatabánya jobb gólkülönbségével előzte meg az Újpesti Dózsát. Mindketten 23-23 pontot vesztettek és érdekes módon, talán csak azért nem tudták a kispestieket megelőzni, mert a bányászok 10, az újpestiek pedig 11 pontot a bajnoki táblázat alsó felében végzett csapatokkal szemben vesztettek el! Az Ú. Dózsa például egyszer sem tudta legyőzni sem a Kaposvári Rákóczit, sem a Videotont. A Tatabánya mumusa ugyancsak a Videoton, valamint a ZTE volt. Aranyérmes esélyét mind a Tatabánya, mind az Ú. Dózsa többek között azért is vesztette el, mert őszi gólzsákjuk, *Vincze I.*, illetve *Rostás* a bajnokság második félidejére csaknem elhagyta góllövő cipőjét: Vincze ősszel 7, tavasszal *csak* 4, Rostás pedig az őszi 8-cal szemben, tavasszal *csupán* 2 gólt szerzett...

A táblázat első felében 4 fővárosi és 4 vidéki csapat szinte testvériesen megosztozott a helyeken. Az alsóházra azonban márcsak a Vasas jutott a budapestiek közül, mert a többszörös bajnok végiggyengélkedte a második félidőt. Ugyanekkor — az idény utolsó negyedében megtáltosodott Fradi, a dobogó közelében fejezte be az évet!

Az újonc Vác csaknem 50 százalékos teljesítménye minden elismerést megérdemel, míg a tapasztalatlan K. Rákóczi, s a sokkal rutinosabb DMVSC búcsúja semmiképpen nem számít meglepetésnek.

A tavasz végi izgalmakat csak fokozta, hogy jónéhány találkozó tisztaságát rengetegen megkérdőjelezték. Az MLSZ vezetése az év folyamán többször nagy eredménynek minősítette, hogy a bunda gyanúja fel sem merült. Most a végén emiatt vita támadt az MLSZ és az ÁISH között, annak ellenére, hogy bizonyítékok hiányában csak feltételezések vannak.

Ez amolyan **M**ese a **L**efekvésről, **SZ**ezonvégi gyanúsítgatás – mondták az **MLSZ**-ben, hiszen a hivatalos ellenőrök semmi gyanúsat nem észleltek az inkriminált találkozókon.

Ezzel szemben az **ÁISH** vezetésének az volt a véleménye, alapos vizsgálat szükségeltetik, mert amire a múltban már többször volt példa, az **Á**llítások esetleg **I**gazak lehetnek é**S** ha most is **H**elytállónak bizonyulnak, szigorúan el kell járni a bűnösökkel szemben.

– **K**ibúvó **N**incs, **E**lítélendők a **B**undázók. Foglalkozzon az üggyel a **KNEB** is.

Az azonban nem vállalta a megbízatást...

Nem tudjuk ma még, történt-e valóban sportszerűtlenség. Ám az sincs kizárva, hogy a furcsa eredményeket az a tény is előidézhette, hogy 16 NB I-es csapatunk játékereje között alig volt különbség. Tulajdonképpen ritkán fordult elő, hogy az egyik fél akár hazai pályán, akár idegenben a győzelem biztos reményében futhatott ki a pályára. A mérkőzések zöme háromesélyesnek látszott az elég szerény színvonalon létrejött erőegyensúlynak köszönhetően. Isten óvja tehát a totózókat attól, hogy csak magyar bajnoki mérkőzések kerüljenek fel a közeljövőben a szelvényekre!

Az erők viszonylagos egyensúlyát jelzi a táblázaton az is, hogy 78 találkozó, vagyis a mérkőzések *egyharmada végződött döntetlennel,* 21 győzelmet pedig vendégként értek el a csapatok. E témához tartozik az is, hogy a 240 találkozóból mindössze 37 olyan akadt — ez pedig az egésznek még a hatodát sem teszi ki —, amelyen *két gólnál nagyobb arányú eredmény* született!

Hannich Péter (Rába ETO) és Csuhay József (Bp. Honvéd) küzdelme a labdáért

A bajnokság lépcsőfokai

Ez a táblázatunk azt illusztrálja, hogy az őszi és a tavaszi fordulókban hogyan változott a csapatok helyezése.

A végső bajnoki sorrendben szereplők megnevezése melletti felső szám az őszi, az alsó pedig a tavaszi helyezési sorrendet jelzi a fordulók egymásutánjában.

Őszi fordulók	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
tavaszi fordulók	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	8-10	3	3	1	6	5	6	6	5	7	6	5	2	2	1
1. Bp. Honvéd	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	1	1	3	2	6	5	7	4	3	4	6	4	5	4
2. Tatabánya	6	4	3	2	5	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	1	7	5	6	3	2	1	1	1	1	1	1	1	2	3
3. Ú. Dózsa	3	2	4	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	2	1	1	4	2	2	2	2	2	3	3	2
4. Rába ETO	2	3	2	4	2	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4
	3	8-10	9	13	12	13	10	10	9	12	12	11	9	8	10
5. FTC	8	9	10	8	9	9	9	8	9	9	7	7	7	6	5
	8-10	14	16	11	15	15	14	14	14	15	14	13	10	10	7
6. MTK-VM	7	7	7	7	7	6	7	4	4	5	6	5	4	5	6
	6- 7	6	6	4	4	4	2	3	3	4	5	3	6	4	6
7. Haladás	5	5	5	5	4	5	5	6	6	7	5	6	6	8	7
	13	10	7	7	8	8	8	5	6	5	3	4	5	6	5
8. Pécsi MSC	4	6	6	6	6	7	6	7	7	8	9	8	8	7	8
	6- 7	2	2	5	5	3	3	4	7	6	7	8	8	9	8
9. Vasas	9	10	8	9	8	8	8	9	8	6	8	9	9	9	9
	8-10	12	13	12	11	12	13	13	10	11	9	7	7	7	9
10. Váci Izzó	11	8	9	11	12	10	12	11	10	10	11	10	11	11	10
	8-10	13	15	14	13	14	15	16	15	14	15	15	14	13	15
11. VIDEOTON	14	12	14	14	14	14	14	14	13	12	14	15	13	13	11
	14	11	10	15	10	10	11	12	12	9	8	9	12	14	12
12. Siófok	12	13	11	12	11	12	10	10	11	11	10	11	10	10	12
	5	5	8	9	9	9	9	9	8	10	13	10	13	12	14
13. Békéscsaba	15	15	13	13	13	13	11	13	12	13	12	13	15	14	13
	16	16	11	8	7	7	7	8	11	8	10	12	11	11	11
14. ZTE	10	11	12	10	10	11	13	12	14	14	13	14	12	12	14
	15	8-10	12	10	14	11	12	11	13	13	11	14	15	15	13
15. DMVSC	13	14	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	14	15	15
	12	15	14	16	16	16	16	15	16	16	16	16	16	16	16
16. K. Rákóczi	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16

Feltűnő, hogy a bajnok az ősszel milyen változatos utat járt be; hogy az Ú. Dózsa ugyancsak ősszel 7 alkalommal az élen állt; hogy az FTC a 3-13-ig, az MTK-VM pedig 4-16-ig szinte valamennyi helyen megfordult; hogy a K. Rákóczi csak négy alkalommal nem állt az utolsó helyen. A Rába ETO volt a „legkiegyensúlyozottabb", mert a 30 forduló alatt „csak" az 1-5. hely között tanyázott. Hasonló a Videoton „teljesítménye" is, de ők tulajdonképpen csak két számjegyű helyezésekkel „büszkélkedhetnek."

A játék sava-borsa

Mióta csak játsszák a világon, mondják a hívek, hogy a futball savaborsa a GÓL. Hadd tegyük hozzá: most már jóideje nincs a dolog túlfűszerezve ...

Hogy miért, arról sokat beszélnek, csak éppen keveset tesznek ellene. Emiatt (is) a sok bába között elvész a „gyerek..."

Azt is mondják, manapság nagyon jók a kapusok, mások azt hajtogatják, hogy keveset lőnek kapura ...

Vannak olyan vélemények, hogy sok a védő, csatár pedig túlnyomórészt csak kettő van ...

Stb., stb . . .

Lehet a dolgokon vitatkozni, viszont a tény az, hogy az őszi idényben 327, a tavasziban pedig 294, összesen tehát 621 gól esett, ami mérkőzésenkénti 2,59-es átlagnak felel meg. Ez pedig európai jó eredménynek számít.

Ezeket a gólokat 188 játékos szerezte különböző mennyiségben, mint például a gólkirály *Melis Béla,* aki 19 alkalommal köszönt be a kapun, vagy a zalaegerszegi *Rezi,* aki csak egyszer zörgette meg a hálót, akkor is öngóllal ...

Itt most azokat soroljuk fel név szerint, akik legalább 5 alkalommal vagy ennél többször voltak eredményesek.

A góllövők élvonala:

19: *Melis* (DMVSC)
18: *Szeibert* (MTK—VM)
17. *Kovács K.* (Bp. Honvéd)
15: *Fischer* (FTC)
14: *Kiprich* és *Plotár* (Tatabánya)
12: *Illés* (Haladás), *Szabadi* (Vasas)
11: *Pölöskei* (MTK—VM), *Rubold* (Rába), *Vincze I.* (Tatabánya)
10: *Marozsán* (Siófok), *Mörtel* (Rába), *Rostás* (Ú. Dózsa)

A középmezőny:

9: *Fodor* (Bp. Honvéd)
8: *Lakatos* (Siófok)
7: *Adorján* (Bcsaba), *Handel* (Rába), *Havasi* (K. Rákóczi), *Katona* és *Steidl* Ú. Dózsa), *Szekeres* (Bcsaba)
6: *Dzurják* (FTC), *Gyimesi* (Vác), *Hajszán* (Rába), *Lovász* (PMSC), *Mózner* (Vác), *Szabó O.* (Rába)
5: *Balogh* (Ú. Dózsa), *Bodonyi* (DMVSC), *Czigány* és *Csepregi* (ZTE). *Herédi* és *Kovács E.* Ú. Dózsa), *Lippai* (Bp. Honvéd), *Nagy I.* (PMSC). *P. Nagy* (Tatabánya), *Nagy I*, (PMSC), deoton), *Zsadányi* (Siófok)

Melis Béla (DMVSC) a gólkirály – képünkön elől – az olimpiai válogatott mezében (A háttérben Gyimesi Attila)

Az alsóház:

4 gólt tizenegyen,
3 gólt huszonhatan,
2 gólt negyvenegyen,
végül pedig a 25 öngólt 13 olyan játékos szerezte, aki az ellenfélnek rúgott góllal nem szerepelt a névjegyzékben.

Elkészítettük a 16 csapat 2-2 legjobb góllövőjének listáját is. A nevek melletti szám az egész évi, zárójelben a tavaszi teljesítmény.

Bp. Honvéd:
Kovács K. 17 (10) — Fodor 9 (4)
Tatabánya:
Kiprich 14 (7) — Plotár 14 (6)
Ú. Dózsa:
Rostás 10 (2) — Katona 6 (3)
Rába ETO:
Rubold 11 (5) — Mörtel 10 (8)
Ferencváros:
Fischer 15 (9) — Dzurják 6 (2)
MTK—VM:
Szeibert 18 (9) — Pölöskei 11 (5)
Haladás:
Illés 12 (7) — Schäffer 4 (2)
Nagy I. 5 (2)
PMSC
Lovász 6 (1) — Nagy I. 5 (2)
Vasas:
Szabadi 12 (3) — Boda 4 (2)
Vác:
Gyimesi 6 (2) — Mózner 6 (4)
Videoton:
Novath 5 (1) — Magyar 4 (1)
Siófok:
Marozsán 10 (6) — Lakatos 8 (3)
Békéscsaba:
Adorján 7 (6) — Szekeres 7 (4)
ZTE:
Csepregi 5 (4) — Czigány 5 (4)
DMVSC:
Melis 19 (6) — Bodonyi 5 (5)
Kaposvár:
Havasi 7 (1) — Meksz 3 (2)

Csúcseredmények

A fordulónkénti gólcsúcs az őszi 5. és 12. fordulóban született: akkor 29-29 alkalommal rezgett a háló. Tavasszal viszont csak 25 volt a csúcs, a 17., a 24. és az utolsó fordulóban. A legszerényebb a 21. fordulóban volt a termés: mindössze 10 gólt láthattak a 8 találkozó nézői.

A legtöbb gól, számszerint 8 ősszel esett: Tatabánya—DMVSC 7-1 és Vasas—Ú. Dózsa 3-5, a legnagyobb gólarányú győzelmet pedig az MTK—VM aratta, az utolsó őszi fordulóban 7-0-ra nyert Kaposváron.

A legdivatosabb eredmény az 1-0 volt. Az évi 240 találkozóból 43 végződött így. A végeredmények egyébként így alakultak: (zárójelben az ősziek). 0-0: 27 (11), 1-0: 43 (23), 1-1: 33 (19), 2-0: 24 (10), 2-1: 27 (11), 2-2: 13 (6), 3:0: 17 (5), 3-1: 18 (11), 3-2: 4 (2), 3-3: 5 (3), 4-0: 10 (7), 4-1: 3 (3) 4-2: 5 (3), 4-3: 3 (1), 5-0: 1 (1), 5-1: 2 (—), 5-2: 1 (—), 5-3: 1 (1), 6-1: 1 (1), 7-0: 1 (1), 7-1: 1 (1).

Fischer Pál két góljával biztosan győzött az FTC az MTK-VM ellen az Üllői úton. Farkas már nem tud beavatkozni, a háttérben Topor kíséri az akciót

Mindebből kiderül az is, hogy ősszel 69, tavasszal 81 (!) találkozón volt gólképtelen az egyik, avagy mindkét csapat. Így hát mindössze 90 olyan mérkőzés akadt, ahol mindkét fél szerzett legalább 1 gólt.

A rekordok közé számít az is, hogy az év gólját *Csucsánszky* (Videoton) lőtte az utolsó fordulóban 32 méterről a Siófok kapujába, míg szabadrúgásból is ő, továbbá a kaposvári *Rácz* szerzett legmesszebbről gólt: 25-25 méterről.

A gólok természetrajza

Manapság kevés a világon a nagybombázó, a gólok zöme — akárcsak más országok bajnoki mérkőzésein — a kapu közeléből küldött lövésekből vagy fejesekből esik. Ezt bizonyítja felsorolásunk arról, hogy hány méterről küldték a hálóba a labdát. (Zárójelben az őszi találatok száma.) *Egy* méterről: 11 (2), *kettőről:* 15 (7), *háromról:* 21 (11), *négyről:* 31 (17), *ötről:* 84 (38), *hatról:* 46 (19), *hétről:* 37 (20), *nyolcról* 54 (26), *kilencről:* 9 (4), *tízről:* 29 (12), *tizenegyről:* 91 (54) — ebből büntetőrúgásból 72 (41), *tizenkettőről:* 41 (28), *tizenháromról:* 15 (9), *tizennégyről:* 37 (23), *tizenötről:* 22 (12), *tizenhatról:* 18 (10), *tizenhétről* 14 (11), *tizennyolcról:* 12 (7), *tizenkilencről:* 3 (1), *húszról:* 12 (6), *huszonegyről:* 1 (1), *huszonkettőről:* 8 (3), *huszonötről:* 8 (5), *huszonhétről:* 1 (1), *harminckettőről:* 1 (—).

Magasan vezet tehát az 5 és a 11 méter — ez utóbbi büntetőrúgások miatt —, de 16 méternél távolabbról az évi 621 gólból mindössze 60 esett, ám ennek pontosan a fele szabadrúgásból — ősszel 16, tavasszal 14. Ha csak azt vesszük számításba, hogy mérkőzésenként ide-oda mintegy 10 szabadrúgás esik 20—30 méteres lőtávolból, ez egy bajnoki évben 2400 alkalom, akkor az ezekből származó 30 gól édeskevés. Nincs manapság igazán jó bombázónk vagy jól célzónk. Sajnos, *Détári* az NSZK-ban nyes a felsősarokba kupát érő bombát...

Akadt azonban a gólszerzés frontján szívderítő jelenség is. Az egyik az, hogy emelkedett a *fejesgólok* száma. Ilyenkor 108 esetben gyönyörködhettünk: ősszel 46, tavasszal 62 alkalommal. A másik: mivel az év során 2472 *szögletrúgás* eredményeképpen 48 gól született, most már nem 120 szögletrúgás szükségeltetett egyetlen találathoz, mint egy esztendővel korábban, hanem elég volt 51,5 is... Ha ez a folyamat nem akad el, akkor néhány év múlva igaz lesz az a régi mondás, hogy: a *szögletrúgás felér egy fél góllal*...

Oszhöz képest lecsökkent a *mesterhármasok* száma. Akkor *Plotár, Kiprich, Vincze I., Szeibert, Pölöskei, Havasi (Kaposvár)* és *Melis* neve került fel a szerzők listájára, tavasszal viszont csak *Mörtel.* A honvédos *Kovács K.* neve azért maradt le, mert ő — akárcsak ősszel *Rostás* — nem 3, hanem 4 gólt szerzett ugyanazon a mérkőzésen.

Színjáték

Tulajdonképpen minden meccs egy-egy *színjáték:* dráma, vígjáték *vagy* tragédia. E három utóbbinak rendezői az *edzők.* A színjátékban *a játékvezetők* zsebében van az eszköz: attól függően, hogy sárga vagy piros lapot mutatnak fel. Az összesítésből kiderül, hogy bíráink imádják a sárgát, de nem szeretik a pirosat. Kiosztottak ugyanis 568 sárgát és mindössze 38 pirosat. Vagyis egy mérkőzésre csaknem kétésfél sárga esik. Azt mondják, ez bizonyos fokú színvakságból ered, mert sok esetben piros járt volna. Arról is sokat beszéltek az értők, hogy több tucatszor az a sárga igencsak halványsárga volt, nem is kellett volna a zsebből előkotorni, így igazságosabb lett volna.

Ezekre a jelenségekre mondják egyesek: a bírók körében baj van a színérzékekkel, mások viszont azt hangoztatják, az *egységes felfogás* körül van inkább baj.

TABÁK ENDRE

Apró ügyek

a bajnokság nagy forgatagából

A bajnokság már a múlté, s látszólag a táblázat mindent elmond a csapatokról. De csak látszólag, hiszen kisebb-nagyobb történések rejtve maradnak a külső szemlélő előtt, s legfeljebb csak találgathat. Ám ezek az apróságok néha alapvetően befolyásolnak életeket, helyezéseket, olykor még bajnoki címet is, vagy kiesést.

Dalnoki Jenő ősfradista. Az volt és az ma is. Annak ellenére, hogy meglehetősen szokatlan körülmények között állt fel az Üllői úti stadion kispadjáról. Ősz volt, és a tizedik fordulóban a Zalaegerszeget fogadta a Ferencváros. Fogadta és — kikapott. Kikapott 3-1-re, a mesteredző pedig ballagott befele, s közben hallgatta a szurkolók sértegető kórusát. Aztán bement, megállt az öltözőajtóban, és azt mondta: *„Uraim! Ha ezt akarattal csinálták, az csúnya dolog volt. Ha pedig csak ennyit tudnak, akkor nagyon sajnálom magukat."*

És Dalnoki Jenőt azóta sem látták az Üllői úton, a szurkolók meg találgathatnak, a két változat közül melyik az igazi. Mindenesetre a Ferencváros későbbi szereplése, a bajnoki táblázaton elfoglalt ötödik helye az első mellett szólna, csakhogy a játékosok keményen tiltakoznak. *Kincses Sándor* például azt mondta, hogy a ZTE mérkőzés előtt is, utána is mindig nyerni akartak, csak nem jött össze. A házi gólkirály, *Fischer* lényegében hasonlóan vélekedett.

Persze, ez aligha dönti el egyértelműen a kérdést. És váratlan eredményben másutt sem volt hiány. Ám az is igaz, mit érne a futball váratlan eredmények nélkül. Elég lenne egy számítógép, amelybe betáplálnák a csapatok adatait, és az minden hétvégén kiírná, hogy melyik együttes győzött. Igaz, nálunk kicsit másként értelmezik a váratlan eredményeket. Egyszerűen azért, mert nincs a futballnak hitele. Pedig gondoljuk csak meg, ki mondaná, hogy éles mérkőzésen verte a bajnok Bp. Honvédot az éppenhogy csak megkapaszkodott Békéscsaba az MNK-döntőben, ha a döntő valóban döntött volna valamiről. Vagy nézzük a váciak tatabányai győzelmét, a kaposváriak tavaszi vitézkedéseit. Mind-mind gyanús meccs lehetett volna, amennyiben *„beleszól"* valamibe.

Lett viszont a Debrecen magára találásából. Mert hiába látható be józan fejjel, hogy a mostanában megszokott Vasast mindenféle egyezkedés nélkül is nyugodtan le lehet győzni, még a Fáy utcában is, ám a mérkőzés nem múlt el nyomtalanul. Nem bizony. A Vasas vezetősége is vizsgálatot indított, de hogy milyet és mi célból, azt csak sejthetjük. Igen, csak sejthetjük, hiszen az eredményről meglehetősen szűkszavú közlemény jelent meg, és tudatta: hat játékost kisebb-nagyobb pénzbüntetéssel sújtott a vezetőség a DMVSC ellen nyújtott *„teljesítmény"* miatt.

Mondják, öttől húszezerig szólt a büntetés, de ki menynyit *„kapott"*? És, hogy miért? Ki tudja. Mert azért senki tsem lehet megbüntetni, mert rosszul ment neki a játék. Ha pedig oka volt a rossz játéknak, akkor a pénzbüntetés nevetséges. Hasonló véleménnyel volt az ügyről *Kisteleki István* vezetőedző is, sőt ezt el is mondta a vezetőknek. Vélhetőleg kevés eredménnyel. A büntetés maradt, de csak zavart keltett. Még a „bűnösök" névsorát sem tudhattuk meg, legfeljebb baráti beszélgetések nyomán következtethettünk arra, hogy *Csorba, Rixer, Gubucz, Kovács István, Pecha* és *Szabadi* szerepel a névsorban. Ha mégsem, akkor kénytelen leszek a játékosok elnézését kérni.

Persze a Vasas egyéb módon is felhívta magára a figyelmet. Néha-néha játékával is, ám most nem erre gondolok. Nem. Átigazolásaira. Az MTK-VM-től tizenöt mérkőzésre sikerült megszereznie *Boda Imrét.* Azt a csatárt, aki már a válogatottban is bemutatkozott, gólt is lőtt, és az előző bajnokságban egyik erőssége volt a bajnokcsapatnak. Nos, most félmillióért fél évre a Vasasé lett. A Vasasé lett, és ott lőtt két gólt. Igen, összesen kettőt. Tudom, kicsit erőltetett a kijelentés, ám mégis igaz: egy-egy gól ára Boda esetében kétszázötvenezer forint . . .

Persze a gólok máshol is a játék középpontjában vannak. Nemcsak a rúgottak, a kapottak is. Nos, valamikor a tavasz közepén egy ember, aki ráadásul kispesti szurkolónak vallja magát, a Népsport telefonos szolgálatánál felhívott, és azt mondta: *Bicskei Bertalan* miért nem veszi észre, hogy baj van *Disztl Péter* szemével. Egyszerűn nem látja jól a távolról érkező labdákat. És a vélemény meg is jelent, a válogatott kapuvédő meg . . .

A válogatott kapuvédő nem örült a megjelenteknek, morgott is kicsit, mégsem fordult igazolásért szemorvoshoz. Nem. Egyszerűen nem csinált mást, csak védett. Mégpedig jól.

A teljesítmény pedig minden orvosi igazolásnál többet bizonyít.

S ha már a bizonyításnál tartunk, arról is ejtsünk néhány szót, hogy Debrecenben ki mit bizonyított. Tavaly ősszel, nagy-nagy önbizalommal munkához látott az MTK-VM-től érkező, NB I-es újonc edző, *Kiss László.* Nyilatkozott jobbra, nyilatkozott balra, aztán elkezdődött a bajnokság, és a csapat nem remekelt, de a téli *„fordulásnál"* nem volt a kiesők között. A tizenharmadik helyen, két pontnyira a búcsút jelentő helytől várta a tavaszi rajtot, de már új edzővel.

Valami történt a tél folyamán, elsősorban a spanyolországi túrán, s ennek a valaminek az *„eredményeként"* megromlott a viszony Kiss László és az egyesület vezetői között. A játékosok többsége ragaszkodott volna régi edzőjéhez, ám hiába, a Ferencváros ellen a Nagyerdei stadionban már *Vaczlavik Ferenc* ült a DMVSC kispadján. És még utána is egy ideig, meglehetősen szerény mérleggel. Irányítása alatt hat mérkőzésen összesen egy pontra futotta a csapat erejéből.

Aztán a magyar labdarúgásban meglehetősen szokatlan esemény történt: a DMVSC munkaügyi döntőbizottsága visszahelyezte az edzőt jogaiba. És Kiss László visszaült a kispadra, a csapat pedig egyszeriben nyerni kezdett. Persze, suttogtak az emberek. Az edző pedig, megint csak magánbeszélgetésben — elmondta, hogy tudtával szó sem lehetett bundákról. És nemcsak azért, mert alapvetően ellenzi a megegyezéses mérkőzéseket, hanem azért sem, mert ellenségei feljelentenék.

Debrecen pedig két pártra szakadt. Mármint a város. Az egyik fele változatlanul kóklernek tartja az edzőt, a többség pedig esküszik rá. Sőt, állítja, ha akkor, a tavaszi rajt előtt nem üldözik el, benn is marad a csapat.

A csapat kiesett, és úgy hiszem, a *„mi lett volna, ha"* kezdetű kérdésekre pedig nem kapunk választ. Nem, mert nem is kaphatunk.

KISS LÁSZLÓ

Az MNK-döntő után

Zöld út a fiataloknak

Tornyosulnak a fontos események a Békéscsaba csapata előtt. Augsztus 13-án rajt az NB I-ben és azonnyomban Kispesten kell helytállni, majd elkezdődik a KEK-sorozat, mégpedig szeptember 7-én. És lesz folytatás? A bajnokságban mindenképpen, hát a kupában?

Ha a csapat úgy játszik, ahogyan június 13-án az MNK döntőben Szolnokon, akkor igen. Már jónéhány hét eltelt a találkozó óta, ám mégis gyakran visszakanyarodnak manapság a történtekre, mert kicsit több lett a gond a kelleténél. Erőgyűjtés az új feladatokra — ez volt a fő jelszó Békéscsabán attól a pillanattól, hogy *Plasek* bíró lefújta a mérkőzést, melyen a csabaiak legyőzték a bajnok Bp. Honvédot és pályafutásuk során első ízben elnyerték az MNK-t.

Milyen körülmények között várja a nemzetközi kupát a Békéscsaba? Van-e esélye a továbbkerülésre? Számíthat-e szurkolóira? Erről beszélgettünk július elején *Miklya Jánossal*, a csabaiak egyik legrégibb vezetőjével. A sok nehéz csatát és örömöt megért vezető most derűlátó.

— Úgy véljük valamennyien, hogy a csapat életében új szakasz kezdődhet — mondta kérdésünkre. — Már Szolnokon olyan ünneplésben részesültek a játékosok és vezetőik, hogy sokunk szeme párás lett. Örömünnep zajlott a tiszamenti pályán; majd az öltözőben. Különösen sokra értékelték azt a gesztust amelyet *Deák Gábor* államtitkár, az ÁISH elnöke tett. Bejött az öltözőbe, felállt az egyik padra, s úgy gratulált az együttesnek. Lehetett látni a sportvezetőn, valóban és szívből örül. Másnap a megye párt és állami vezetői fejezték ki elismerésüket. Mi akkor valamennyien úgy éreztük, ténylegesen valami új, minőségében más fejezetet írunk attól a naptól.

● Aztán eltelt jónéhány hét, minden ünneplés egyszer a végéhez ér.

— Úgy véljük, hogy van esély a megújulásra. Alaposan körülnéztünk a csapat házatáján, mit lehet tenni? Sorra vettünk mindent. Először a létesítményhelyzetet. A pálya talaját, ahol kellett felújították. Csinosítjuk a lelátót. Készül a minden igényt kielégítő eredményjelző. Igyekszünk kényelmessé tenni a hazai nézők és a vendégek szurkolását, az ide érkező újságírók zavartalan munkáját. Európai szintre kell emelni sok mindent. Azt akarjuk, jót mondjanak és írjanak rólunk!

Kovács Kálmán (Bp. Honvéd) igyekszik megszerezni a labdát Szenti és Ottlakán (Békéscsaba) között

● Milyen lesz a KEK-csapat?

— Az együttes szakmai munkáját nagy hozzáértéssel és kemény eszközökkel tartja össze és irányítja *Csank János* edző. Sok a tehetséges fiatal. Úgy vélem, hogy az idén feltűnt *Mracskó* mellett *Kanál*, *Bánfi*, *Belvon* és mások sokat tehetnek a jövőben a csapatért. Kevés egyesület büszkélkedhet ennyi tehetséges futballistával. Éppen azért, hogy a szemünk előtt legyenek a fiatalok, nem is engedünk el senkit. Jobb, ha mi felügyelünk rájuk. A kölcsönadás soha nem jó módszer, legalábbis nekünk ez a tapasztalatunk.

Csank János valóban higgadt edző. Ezt igazolta egész magatartása, amikor közvetlenül a kupasiker után beszélgettünk. És később is hasonlóan tartózkodó maradt.

— Kicsit meglepett a korán jött siker — vallja most is. — Átalakulóban van együttesünk, nagyot léptünk előre a fiatalításban. Talán jó lett volna, ha egy évvel később jutunk el a csúcsra, akkor már a mai tizenévesek mögött is komoly tapasztalat állt volna.

● Tehát kicsit aggódik? Vagy csak mi tételezzük fel.

— Végtelenül boldogok vagyunk. Legnagyobb sikerünket értük el, mióta a klub él és dolgozik. A kupa elnyerésével bizonyítottuk, hogy az utolsó bajnoki fordulóban sem volt manipuláció, amikor megvertük a Honvédot. Néhány napon belül kétszer is legyőztük a bajnokot. És sorolhatnám a többi példát is. Leléptük a Debrecent, saját otthonában. Pedig a tét akkor nem volt kevés. Ha kikapunk, kiesünk az NB I-ből! És ezen a sorsdöntő mérkőzésen a fiataloknak adtam zöld utat, s bizonyítottak ilyen kiszolgáltatott, nehéz helyzetben is. Ez igazolja, hogy nem kell megijedni a KEK küzdelmeitől sem.

Kiket láthatunk a pályán szeptemberben?

— Lényegében ugyanazokat, akiket eddig. Bár nagyon szerettem volna, ha két-három érett, tapasztalt játékost tudunk szerezni, ám nagyon szűkös, majdnem üres volt a játékospiac! Mi továbbra is a fiatalokra és a tapasztalt, saját labdarúgóinkra számítunk. És itt gondolok *Pásztor*ra is. Úgy tűnik nem neki való a profivilág. Ő már csak megmarad csabainak.

● Mi várható csapatától?

— Úgy vélem megtudjuk ismételni azt, amit például a kupadöntő második félidejében produkáltunk. Egy nálunk jobb csapatot vertünk meg. És ez nagy tanulság a kupára is. A KEK mezőnyének többsége jobb, mint mi vagyunk. Már ami a játékosállományt illeti. Ám ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy mint csapat is jobbak az adott esetben. És ezt tartom a legfontosabbnak.

● Mennyire taksálja most a Békéscsabát?

— Annál feltétlenül többre, mint amit a bajnokságban elértünk. Nagyon nehéz hosszútávon egyszerre új csapatot építeni és közben eredményesen is szerepelni. Nálunk pedig sem az egyiket, sem a másikat nem lehet háttérbe szorítani. Ezt nem tűrné el a közönség.

● Vonatkozik eza KEK küzdelmeire is?

— Az első és legfontosabb, meg kell találni a bajnokság és a kupa helyes ritmusát. Két feladatra kell összpontosítani, magas szinten.

● Tehát jó, hogy a két kupamérkőzés között, a korábbinál sokkal több a különbség. Majdnem pontosan egy hónap a két hét helyett.

● Sokan azt mondják, jobb lett volna, ha patinásabb csapat kerül a KEK-be.

— Mi harcoltuk ki a jogot. Mások is megtehették volna. Miért nem éltek a lehetőséggel. Van egy jó magyar mondás erre: savanyú a szőlő. Mi azonban ezzel nem foglalkozunk, megyünk a magunk útján. Úgy vélem megálljuk majd annyira a helyünket, mint sok úgynevezett *„nagycsapat.”* Egy biztos, nem adjuk olcsón a bőrünket. Küzdeni fogunk minden mérkőzésen. És, hogy meddig jutunk? Amenynyire erőnkből telik. Nem fogunk lazsálni. Ilyen lehetőséghez évtizedek során ritkán jut egy csapat. Lám, nekünk hetven évet kellett várni, hogy betegyék a Békéscsabát a serlegbe, Európa 32 kupagyőztes csapatának neve közé.

VARGA BÉLA

»Keringő«

és ami mögötte van

Az 1988/89-es NB I-es bajnoki labdarúgó-idény kezdete előtt a 16 élvonalbeli klub élén, az előző szezonnal összevetve, éppen nyolc új vezető edző kezdi a munkát. Vezető csapataink felénél tehát új a seprő, de hogy jól seper-e, arra több hónapig várni kell. Mi most azon meditálunk négy beszélgetőtárs segítségével: vajon mi az oka annak, hogy egy meghatározott idő után a Mester rendeli a kamiont, szedi a cókmókját, és irány egy másik csapat, az esetek többségében egy másik város is. Új környezet, új vezetők, új játékosok, új tervek, új körülmények — és hadd ne soroljuk tovább.

Mielőtt négy interjúalanyomat megkerestem volna, többféle *„előpontot"* állítottam fel magamban. Íme:

1. A jelek szerint bármekkora is az edzőkeringő, az túlzottan nagy színvonalbeli emelkedést nem hoz. Lásd: a válogatott szereplését.

2. Ismereteim szerint a 16 élvonalbeli együttesnél nagyjából-egészéből ugyanazokat a pénzügyi feltételeket — értsd: fizetést — kínálják az edzőknek. Akkor meg minek új együttest keresni, vagy elfogadni az új együttes hívó szavát?

3. Az edzőcsere szemléleti *„illeszkedést"* is feltételez mindkét oldalról. Teszem azt: az edző akkor jön, ha bizonyos szakmai dolgokban előre neki adnak igazat, fejet hajtanak előtte. Vagy: a *„fogadó"* klub köti ki, hogy ezzel kell főznie mester, mert most éppen ez van. Magyarán: a szigorodott gazdasági körülmények között nem lehet milliókat kidobni az ablakon egy futballistáért. Egyrészt, mert nincsenek ilyen milliók (vagy vannak?!), másrészt, mert az utóbbi 2—3 évben alig hallani olyan élvonalbeli edzőt, aki azt állítaná: a magyar futballistapiacon dúskálunk a jobbnál jobb játékosokban, és azokért valóban érdemes is pénzt áldozni.

A kialakult új helyzet tette igazán időszerűvé a kérdést, hogy megkérdezzem *Bálint Lászlót*, a magyar válogatott volt technikai igazgatóját: *„felülről"* milyennek tűnt a kép, egyáltalán mi volt az edzőcserék gyakoriságának időbeni tól-, ig- határvonala?

— Én úgy gondolom, hogy két év az a maximális idő, amíg egy edző igazán gyümölcsöző tevékenységet fejt ki egy adott helyen — véli Bálint László. — Persze feltételezve azt, hogy az illető szakember valóban a mestersége minden írott és íratlan szabályával tisztában van, nem kell hónapokat elfecsérelni azzal, hogy arról győzze meg új környezetét: valóban szakavatott edző. Így tehát az első pillanattól kezdve csakis a szakmával törődhet.

Szerinted mi az alapvető, az élvonalban uralkodó (természetesen papíron soha be nem vallott, így ki sem mutatható) nézet arról, hogy meddig érdemes kapcsolatot fenntartani edzőnek a klubjával?

— Összességében két felfogásról tudok. Az egyik szerint az a jó, ha egy edző a lehető leghosszabb időt tölti el egy helyen, mert akkor alakulnak ki azok a hajszálgyökerek, amelyek a klubhoz kötik. Egy idő után félszavakból és mozdulatokból is értik egymást a szakosztály felelős egyéniségeivel, sőt, a játékosokkal is. A másik nézet lényege az előbbi két éves intervallum. És ebben benne foglaltatik az is, hogy körülbelül két év alatt tudja kihozni az adott játékosállományból egy ember a legtöbbet, zenitre ér, és onnan már nincs feljebb.

Van. Mondjuk egy feledhetetlen BEK-szereplés.

— Ne lépjünk ki a nemzetközi porondra, mert az egészen más téma.

Sajnos. De jó, ám legyen, halljunk a másik nézet hátországáról is valamit.

— Nos, a klubvezetés hosszú távon tervez, a klubvezetés ugyanis nem megy. Marad. Övé a felelősség. Bizonyos rizikót vállal az új edző szerződtetésével, és ha menet közben kiderül, hogy rossz lóra tett, az máris viták forrása. Nehéz meghúzni a vonalat, ki és mennyit engedjen. Lehet, hogy egy nagyhatású edző kér 4—6 új srácot, és ígéri a csillagos eget. De hiába kér, ha a klubvezetés... Így marad az 1—2 év, amíg a meglévő állománnyal kell gazdálkodni, abból kifacsarni a legtöbbet.

A Volánban Te követelőztél, új játékosok beszerzése szerepelt-e programjaid között?

— Nem. Kifejezetten igyekeztem azzal eredményt elérni, ami volt. Persze a mai gyakorlat inkább a 3 évet ismeri. S jöhet két év után olyan szakadás, amilyen most volt a Vasas kontra Kisteleki esetben.

Horváth Béla szakosztályvezetőként a Rába ETO-nál tevékenykedik, de hiába is keresnénk más klubot az életében... Élvonalbeli futballista volt (együtt, egy csapatban *Szániel Jánossal*, aki most elnöke!), gyakorlatilag 1976 óta szakosztályi *„meghatározó"*, benne van a dolgokban. Béla! A fáma azt tartja, hogy a Rábánál könnyű új fuvallatokat kelteni, mert van pénz.

— Ha van foci is — nevet Horváth Béla. — Tény, nem tagadjuk: számunkra mindig a nemzetközi kupákban való szereplés a mérce, főként, mióta *Verebes Józseffel* a „fellegekben" is voltunk.

Ő is elment. Általánosságban miért megy egy edző?

— Mert egy idő után nem tud mivel motiválni. Kialakul benne egy úgynevezett ideális kezdő tizenegy, rajtuk kívül mást nem vesz észre, és ez baj. Mert azért jönnek fel ugye a fiatalok is. Az új környezet új impulzust is adhat. Ezért nem szabad elítélni a helycserét. Lehet, hogy más játékosokkal új dolgokat próbál ki.

Verebes próbált. Előbb a Videotonnál a lestaktikát, majd a Rábával az igazán eredményes futballt.

— Igen, és mindezt a rá jellemző pedagógiai érzékkel tette. Ott a másik oldal, amikor az edző „korbácsos ember". Sokszor felötlött bennem a kérdés: ha van jó edző nálunk — mert van, ha nem is sok —, akkor miért nem magyar csapatok nyerik a BEK-et? Nos, az igazi profiklubokban a játékosnak nem kell magyarázni, hogy éljen, mit tegyen, mert tudja azt magától is. Jól felfogott érdeke. Nálunk — a jelek mondatják velem — a kevés is elég.

Van jó edző és rossz, kár lenne tagadni. De van-e edzői féltékenység?

— Ezt is kár lenne tagadni. Mert vannak szakmai titkok. Amire te rájössz, azt szenvedje ki más is. Farkastörvény. Vannak keresett és kevésbé keresett edzők.

A magyar futball általában felkapott nemzetközi irányzatokat másol. Ha van igazi edzőtehetség, miért nincs magyaros út?

— Régen volt. Ma nincs. A felemelkedést talán az hozná, ha az utánpótlásképzést vennénk véresen komolyan! Ha 18 éves srácok úgy jönnének az NB I-be, hogy alapvető dolgokat nem kellene tanítgatni nekik. Ha fizikailag úgy bírnák, mint a mostani EB-n a hollandok.

Mi az oka az idő előtti szakításoknak?

— Erre nincs séma, minden eset egyedi. Ha 16 jó edző lenne az NB I-ben, bizonyosan nem néznénk a napi hírek között, hogy *Szabó Rezső* és ZTE, vagy *Kiss László* és DMVSC. Mert a jó edző átvészelteti a csapatával a töréseket, a pályán simítja el a közte és a klubvezetés közti esetleges ellentéteket.

Gyimesi Lászlót faggatom: a futballistát kérdik-e arról, hogy ki lesz az új mestere?

— Ha igazán kiemelkedő képességű, akkor talán — mondja a Bp. Honvédtől a Winterslagba távozott középpályás. — Az tény: egy játékosnak jobb, ha huzamosabb időt tölthet el egy általa szeretett mesterrel, mint hogy számolgassa, az éppen hatalmon levőnek hány hónapja van hátra. Én 19 év alatt hét edzővel dolgoztam, szerencsés vagyok. Mert a 19:7 arány jó.

Nem érezted-e, hogy a magyar futballistát pátyolgatják?

— Bizonyosan van egy kéz kezet mos alapséma, de mindent mi sem engedhetünk meg magunknak. Nekem az edző arra kell, hogy az edzésen mondja el, mit tegyek. És én azt megteszem. Vannak ilyen és olyan utak a feladat végrehajtásához. *Mezey* az edzésének legapróbb részletét is kidolgozta, ez tetszett. *Verebes* a lelki ráhatás nagyja volt, *Bicskei* ugyanaz, csak csendesebb kiadásban. *Haász* felkészült, fiatal, tehetséges, *Győrfi* pedig szintén magával ragadó, a maga módján.

Kell-e az edző konfliktusaid megoldásához?

— Nekem szerencsére csak a Rába—Honvéd vita idején lett volna szükségem rá, de megoldottam magamtól is. Persze, fiatalabb srácok biztosan szívesen veszik, ha odaállnak mögéjük és ha kell, melléjük is.

●

Az ex-kapitány, *Komora Imre* (ma a Bp. Honvéd egyik elnökhelyettese, de az *„igazi"* munkától most messze van, nagy fájdalmára) úgy hiszi, hogy egészséges fluktuáció jele, ha van csere. Az az ideális, ha a játékosállomány felfrissítésének ideje egybeesik az edzőcserével. *„Illik tájékoztatni az edzőt a papírok aláírása előtt arról, hogy mit is akar a klubvezetés"* — jegyzi meg, hozzátéve: sokszor nincs e vonatkozásban minden rendjén, akad manőver egymás háta mögött...

Érdekli-e az edzőt az anyagi vonatkozás?

— Feltétlenül. Legalább a kilenctized rész megnézi, mi várja. Ezt nem lehet kendőzni. Sokszor egy vidéki csapat edzőjéről több szó esik, mint a felkapott olimpiai sportágak sikermágusairól. Persze utóbbiak oldalán ott az előny, hogy csendben végzik dolgukat, nem állnak a kirakatban. Kemény az edzői pad. Az nem érdekli a nézőt, hogy korábban zsinórban voltál bajnok, ha meglepő vereséget nyeletsz le vele. Akkor a poklok mélyére taszítanak.

Van-e idős—fiatal ellentét?

— Ma már nincsenek olyan kiváló szakemberek vezető pozícióban, mint *Illovszky, Baróti, Preiner,* és még sorolhatnám. Talán idős—fiatal ellentét sincs. Pedig lehetne mit tanulni az elődöktől. Az hazudik, aki azt mondja: megálljunk, én már nem tudok mit tanulni.

Elnéztem a holland *Rinus Michelst.* Az úgynevezett *„bypass"* van a szívében, súlyos műtéten esett át, mégis ott izgul a kispadon. Miért?

— Mert hiszi, hogy csúcsra érhet. Michels csúcsra ért.

Vannak magyar edzők, akik csakis anyagiak miatt edzők?

— Úgy hiszem igen. És igyekeznek kihasználni a lehetőséget, mert bizonytalan *„pad"* az edzői. Ha nem találod meg a módját a feszültségek levezetésének, elér az infarktus. Ami 40 és 50 között könnyen végzetes.

Hogy így fejeződött be a *„keringő"*? Elnézést. Ám a sokak által mesés fizetésekkel járó pálya másik végpontját Komora nem véletlenül mondta ki...

SZABÓ SÁNDOR

ZOMBORI SÁNDOR, a Vasas volt középpályása, 26 alkalommal szerepelt a magyar labdarúgó válogatottban és az argentínai VB-n csapatunk legjobbja volt. Franciaországban profi játékosként, menedzserként is szerepelt, ma szakíróként dolgozik.

Pontosan egy éve, hogy hazaérkeztem Montpellierből. Egy év, amely után most már elmondhatom egyértelműen, hogy bekapcsolódtam a hazai labdarúgó életbe. Végigkövettem a nemzeti bajnokság mérkőzéseit, és a válogatott valamennyi találkozóját. Esetenként — *Törőcsik* miatt — még az NB II-es Volán összecsapásain is ott ültem a Czabán Samu téren.

A látottak alapján kialakult bennem egy elképzelés a magyar labdarúgásról. Ehhez jött még az NSZK-beli Európa-bajnokság, amely még jobban hozzásegített ahhoz, hogy tiszta legyen a kép.

Mielőtt részletesen belevágnék, szeretnék egy dolgot tisztázni. Amit most írok, az csupán egy vélemény, amely nem csalhatatlan, lehet vitatkozni vele. Sőt! Igényelném is az olyan vitákat, amelyek a labdarúgás segítése céljából jönne létre.

Nos, akkor kezdjük. Mármár közhelynek számít azt mondani az elsőosztályú bajnokságról, — a többiről is — hogy színvonalában messze elmarad az európai országok küzdelmei mögött. Talán csak kevesen vagyunk olyanok, akik ismerünk még ennél is gyengébbet. Gondolok itt szomszédaink, az osztrákok bajnokságára. Na, de nem is ez a lényeg. A valóság az, hogy a mérkőzéseink nagy többségén a csapatok képtelenek felelkesíteni még azt a gyérszámú közönséget is, amely kilátogat a stadionokba. Ez azért van, mert játékosaink a legelemibb követelménynek sem felelnek meg, nevezetesen a küzdeniakarásnak! Ennek fő oka elsősorban az, hogy játékosaink felkészültsége — enyhén fogalmazva — igen gyenge. Persze azonnal hozzá kell tennem a védelmükre, hogy ez egyáltalán nem az ő hibájuk.

De menjünk csak sorjába. A mai labdarúgásban egyre kevesebb tehetség kerül felszínre. Az élvonalba jutók kilencven százaléka mindenfajta alapképzés nélkül kerül a legmagasabb osztályba. Ott pedig már a nagyfokú eredményhajszolás miatt, nincs mód a továbbképzésükre. Így aztán egyáltalán nem meglepő mindaz, amit hétről-hétre láthatunk a pályákon.

Nos, elérkeztünk a magyar futball rákfenéjéhez, az utánpótlásnevelés kérdéséhez. Pillanatnyilag nem lehet nálunk korszerű utánpótlásnevelésről beszélni. Ami most folyik, az egyenlő a „foltozgatással". Hogy ez mennyire így van, arra példa, hogy az eddig két alkalommal megrendezésre kerülő labdarúgó kongresszus fő napirendi pontja ezt tárgyalta. Igaz, mindkétszer csak megállapították, hogy a legégetőbb gond az utánpótlás kérdésének megoldása, de aztán semmi sem történt! Azt hiszem, el fog még

Ne napokban, években gondolkodjunk!

telni néhány kongresszus, amíg kiderítik, hogy nem csak beszélni, hanem tenni is kellene valamit.

Nem lenne rendes dolog tőlem, ha nem ejtenék néhány szót azokról a próbálkozásokról, amelyek már a tenniakarást választották. Az MLSZ új vezetése kijelentette: támogat minden olyasfajta elképzelést, amely visszacsalogatja a gyerekeket a focipályákra. Igaz ez a támogatás csak anyagiakra értendő, de az is nagyon fontos. Aztán *Albert Flórián* is csinált egy focisulit és hallottam egy *Grund GMK-ról* is. Ez már valami, de közel sem jelent megoldást.

A leglényegesebb helyeken, a klubokban, sajnos gyengécske a munka. Legtöbbjükben az első csapat edzésmunkáját kopírozzák és az edzők célja nem az, hogy minél több jól felkészített gyerek kerüljön magasabb szintre, hanem az, hogy az általuk vezetett együttes bajnokságot nyerjen. Az edzéseken hiányzik a legalapvetőbb dolog, a labdarúgás megszerettetése!

Nem nagyon szeretek példálózni azokkal a dolgokkal, amelyeket Franciaországban láttam, de most mégis meg kell említenem néhányat. Teszem mindezt azért, mert nekem is van egy tizenkét éves fiam, aki már odakint is focizott. Az itthon eltelt egy év alatt egyértelműen le tudom mérni a különbséget a teljesítménye és a hozzáállása alapján. Amíg Montpellierben játszott (!) a gyerek és a szó szoros értelmében élvezte a labdarúgást (elképzelhetetlen lett volna egy edzéskihagyás), addig ma már észre kell vennem, hogy megváltozott a fiam hozzáállása. Amikor hétfőn a tizenkét perces futás szerepel a programban, nem nagy lelkesedéssel megy az edzésre, sőt esetenként kibúvókat is keres.

Hát igen. Franciaországban a leglényegesebb dolog a játék volt. Az, hogy a csapat milyen eredményt ér el, nem elsőrendű szempont. Nincs taktika, nem mondják azt egy kisnövésű fiúnak, hogy te előbb nőj meg, aztán gyere vissza! Még azt sem erőszakolják rá a gyerekekre, hogy milyen poszton játszanak. Mindenki azt játszik, amit szeretne. Lehet kövér, alacsony vagy magas, nem számít, — a lényeg, hogy szeresse azt, amit csinál!

Lehet, hogy csak nekem ennyire fontos ez a dolog, de úgy vagyok vele, hogy hagyni kell a gyerekek egyéniségét kibontakozni. Majd 14—15 éves korában, amikor tehetsége alapján kiválasztják, lesz módja ismereteket szerezni a taktikáról, — ha már nem tudja jobban, mint aki oktatja — játékrendszerekről, s ez éppen elég. Addig viszont a játék (!) a lényeg, erőltetés nélkül, vidáman, felszabadultan, kötöttségek nélkül.

Jó, jó mondhatják, játszani, játszani, de hol? Na igen, ez a legfontosabb kérdés. Megteremteni a körülményeket. És nem is akárhol! Füves pályán! Mert a földes, salakos pályán nem lehet megtanítani a gyerekeket becsúszni. A gyerek mérkőzéseket kizárólag csak füves pályán szabadna lebonyolítani. Úgy kell kezelni őket, akár a felnőtteket. Ez vonatkozik mindenre, szerelésre, bíróra, edzőre.

Tudom, nagyon jól, ehhez sok-sok pénzre van szükség. Nos, akkor egy kis átcsoportosítást kellene végezni. A komoly pénzt az utánpótlásra kellene fordítani, hiszen hiába öljük bele a tömérdek pénzt az *„élvonal"* játékosaiba, az eredmény ismert.

Nagyon komolyan szembe kell néznünk a tényekkel. Azt már tudjuk, a jelenlegi állapot elkeserítő, változtatásra szorul. Akkor változtassunk!

Kezdjünk mindent az elejéről. Igen az elejéről, hiszen ahol most áll a labdarúgásunk, az a vég. Mondjuk ki bátran: idő kell most ahhoz, hogy jó legyen a magyar foci. Egy új nemzedéknek kell felnőnie, amelynek a szemlélete is megfelel a követelményeknek. Nekünk pedig, akik szeretjük a labdarúgást, segítenünk kell. Ki kell harcolni, hogy fogadjuk el a labdarúgást ugyanolyan szakmának, mint bármely mást. Teremtsünk profi körülményeket, hogy profi teljesítményt követelhessünk. Azt a sok milliót, amely forog most a labdarúgás élvonalában, csökkentsük legalább a felére és adjuk az utánpótlás nevelésére.

Vegyük át azokat a jól bevált módszereket, amelyeket a külföldi nagy profi klubok alkalmaznak. Hozzunk létre labdarúgó kollégiumokat és szerződtessünk olyan szakembereket, akik hivatásuknak érzik a fiatalok nevelését. És ami a legfontosabb, ezeket az edzőket fizessük meg!

Lehetőleg legyen mindenhol villanyvilágítás. Még a kis falvakban is. Na, nem olyanra gondolok, mint a Népstadionban, hanem egyszerű, edzéslehetőséget biztosító pár oszlopra. Ez lehetőséget nyújtana arra, hogy a gyerekek iskola után nyugodtan tanulhatnának, majd irány a pálya. Arról nem is beszélve, hogy megszüntethető lenne az idősebbeknél a munkaidő kedvezmény, mert munka után kezdődhetne az edzés.

A futballért csak egy bizonyos szint elérése után fizessünk. Teremtsük meg a labdarúgás, mint szakma, vonzerejét. Tehát azt, hogy az, aki focista akar lenni, tudja azt, hogy csak ha majd eléri azt a szintet, ahol már pénzt is kap, megváltozik az élete. És nem is akárhogyan!

Nos, ez volt amit el szerettem volna mondani. Ne kergessünk rózsaszínű álmokat, térjünk vissza a földre. Az emlékekből nem lehet megélni. Ne kábítsuk magunkat azzal, hogy futballnemzet vagyunk. Nem vagyunk és nem is igazán voltunk! Ám ahová manapság elérkeztünk, azt nem szabad elfogadnunk. Amúgy is a változások korát éljük, így hát nem nagy erőfeszítésbe kerül a labdarúgás megváltoztatása sem. Szakítsunk már azzal a hagyománnyal, hogy mindig csak egy valamire: EB-re, VB-re vagy az olimpiára koncentráljunk, és a végén ismét kiderül, hogy felszínes, csak részsikerekre elég a felkészültségünk. Gondolkodjunk egy kicsit a távolabbi jövőre is és akkor bízhatunk abban, hogy határozott, jól megtervezett és végrehajtott munka után nem kell *„síránkoznunk"*. Sőt!

Búcsúzott az egycsoportos NB II.

Akik fenntartás nélkül örülhettek

A BAJNOKI CÍMNÉL alighanem jobban örült *Glázer Róbert*, a második osztály 1987—88. évi bajnoka, a Veszprémi SE mestere annak, hogy *játékosai betartották szavukat.* Nem hagyták cserben a fiatal edzőt, aki a télen, az őszi bajnoki cím elérése után így nyilatkozott: *„Nagyon bízom a fiúkban. Fel sem merül bennem, hogy közülük bárki is akár csak gondolatban képes legyen vétkezni a közösség ellen, hogy ne ereje végső megfeszítésével harcoljon tavasszal a hőn áhított feljutásért. Ez a gárda alkalmas lehet a nagy bravúrra!”*

Nos, az egykori győri kiválóságnak tökéletesen igaza lett Veszprémben: a rutinos harcosokkal megtűzdelt csapata a tavasz tizennyolc összecsapásán (egy fordulót már előrehoztak az ősszel) többnyire teljesítette a *„kötelező”* győzelmeket és végül elsőként szakította át az NB II. képzeletbeli célszalagját. Hogy minek köszönhette a Veszprémi SE az aranyérmet, és ezzel *az egyesület fennállása óta első ízben kivívott élvonalbeli tagságot?*

Mindenekelőtt annak, hogy *hazai pályán* — különösen tavasszal — *egészen kiválót nyújtott.* Amíg az ősszel a megszokott környezetben három pontot vesztett a VSE, addig a folytatásban már csupán *egyet!* Arról már nem is beszélve, hogy tavasszal *mindössze három gólt kapott* az otthon zöld füvén! Ebből egyenesen következik, hogy a *védelem* egészen magas szintű játékost produkált. Pedig Glázer Róbert vezetőedző az egész tavasszal nem számíthatott a tapasztalt *Belsőre* és *Bimbóra*, mert mindketten súlyos sérülést szenvedtek a rajt előtt. Ám a jobbhátvédbe hátravitt *Bognár* alaposan meglepte még edzőjét is, *olyan remek teljesítménnyel rukkolt* ki, fontos gólokat szerzett és többnyire szélsőszerűen rohamozott a korábban középpályán szorgoskodó futballista.

A második fontos tényező, amely a bajnoki címet eredményezte, az a *kifogástalan csapategység* volt. Glázer Róbert végig azonos hőfokon tudta tartani a társaságot, amelyet ebben az évben már messzire elkerült a korábban rá oly jellemző széthúzás, klikkharc, egyéni érdekérvényesítés ... A szakvezető a jók közül is *kiemelte Baranyit, Csomait, Gáspárt, Onhauszt, Kelement* és *Csiket*, ugyanakkor érdekes módon nem volt teljesen megelégedve a csapat *házi gólkirályával*, az aprótermetű, de annál gyorsabb, tízgólos *Rugovics Vendellel!* Mint mondta, a különleges képességekkel megáldott fiatalembertől tehetsége alapján még többet várt eredményességben és *fegyelmezettségben* egyaránt! Külön téma a veszprémiek esetében a *kapuskérdés.* Az ősszel végig a veterán *Palla Antal* őrizte a kék-fehérek hálóját — közmegelégedésre. Aztán a kitűnő kapus újabb térdsérülést szenvedett és a télen bejelentette visszavonulását. Ekkor lépett elő *Andorka Gábor* elsőszámú kapusnak, aki tavasszal szinte szárnyakat kapott! Tizennégy mérkőzésen összesen *csak nyolc gólt kapott!* És a nagyszerű sorozat csak azért szakadt meg, mert az Építők elleni mérkőzésen szárkapocscsonttörést szenvedett ... A harmadik kapus ekkor a menet közben a Pénzügyőrtől leigazolt *Szeiler József* lett, aki köztudottan *ferencvárosi nevelés*, és tulajdonképpen csak kölcsönképp védett korábban a Bp. Volánban, miként Veszprémben is. A véghajrában az egykori ifjúsági válogatott hálóőr is bizonyította remek képességeit, és nem csoda, hogy a nyáron *Zsiborás* súlyos sérülése után a zöld-fehérek villámgyorsan visszaigazolták saját kapusukat az Üllői útra.

●

HOGY MEGÉRDEMELTEN nyerte a bajnokságot a második osztályban a Veszprémi SE, azt aligha vitathatta bárki is, aki odafigyelt az NB II-es küzdelemsorozatra. Önmagáért beszélő tény: a bakonyiak a harmincnyolc fordulóból *huszonegyszer* álltak az első heyen és *kétszer* a másodikon! Tavasszal egyetlen egyszer sem csúsztak lejjebb a még feljutást jelentő *második helynél.* Ami viszont feltétlenül fontos tapasztalat kell legyen az élvonalban az újonc gárdának, az az *idegenbeli jobb szereplésre* való törekvés! Tovább kell tökéletesítenie a többnyire jól bevált egészpályás *letámadásos játékát*, amivel idegenben is meglepő eredményeket érhet el a legjobbak között. A nagy kérdés, vajon a tervezett, nyugodtan szenzációsnak minősíthető *átigazolási terveik* közül végül is mit sikerült megvalósítani.

●

A MÁSODIK FELJUTÓ az NB II-ből, a Dunaújvárosi Kohász a nagy visszatérő az élvonalba, hiszen egy évvel ezelőtt kellett búcsút intsen a legfelsőbb osztálynak. A piros-fehérek sorsa érdekesen alakult a legutóbbi pontvadászat során. A gyenge rajt után erősen visszaestek — egy alkalommal még *a tizenötödik helyen* is álltak! — ám aztán még *Török Péter* edző irányításával szép lassan elindultak felfelé a táblázaton. Amikor aztán október közepén Törököt kinevezték az MLSZ főtitkárává, hosszas vajúdás után azt a *dr. Puskás Lajost* szerződtette a Kohász, aki korábban hátat fordított a kispadnak. Mint kiderült, ez *nagyszerű húzásnak* bizonyult a dunaújvárosi vezetők részéről! Ugyanis a kiábrándult Puskásban *hallatlan bizonyítási vágy feszült*, amivel egycsapásra magával tudta ragadni a társaságot. És láss csodát: az ősszel többnyire csak közepes teljesítményt nyújtó gárda a tavasszal *megtáltosodott!* Mindössze egyszer talált legyőzőre (Veszprémben), a véghajrában pedig az utolsó hat mérkőzésén ötször gólt sem kapott.

Dunaújvárosban — ezt maga Puskás Lajos ismerte el elsőként — a bázisszervi, a klub és a szakosztályvezetés mondhatni *egy emberként állt a szakvezető mögött*, mindenben készséggel segítve az edző munkáját, elképzeléseit. Alighanem ennek a *példamutató összefogásnak* köszönhette elsősorban a Kohász a feljutását, nem pedig különleges játékosállományának. Igaz, a szakvezetőt az ősz utolsó öt mérkőzésén egy erőnlétileg *kitűnően karbantartott*, jószándékú társulat várta, amelyben ott lappangott a siker utáni vágy. Csak éppen el kellett tudni *hitetni* a játékosokkal, hogy igenis jó esélyük lehet a visszatérésre.

●

IGAZÁBÓL A TÉLEN, a felkészülés során talált egymásra csapat és mestere. A Kohász labdarúgói tapasztalhatták, hogy a Puskás Lajosról terjengő állítások, mely szerint az edző *„korbáccsal a kezében”* űzi-hajtja a rábízott állományt, hogy diktátorként parancsolgat — nos, *mindez már nem igaz!* A negyvennégy esztendős szakvezetőnek sikerült megtalálni a célravezető hangnemet, az arányos teherviselést a csapaton belül, ugyanakkor az *egyéni tehetség kibontakozásának* lehetőségét is. Óriási segítséget jelentett a munkában, hogy a lélekben már Pécsett *„tartózkodó” Lehota tisztességgel beállt* a sorba, és komoly erősítést jelentett a kölcsönképp érkezett *Szabó* és *Csoboth.* A játékosok dr. Puskás mellé álltak és nekifeszültek a munkának. Nem is titkolták: fel akarnak jutni. Gondot *„csupán”* az úgynevezett *„kötelező”* győzelmek sorozatos betakarítása jelentett ...

A tavaszi idény közepén kissé *„behorpadt”* a Kohász, ám a rengeteg döntetlen után következett egy olyan szakasz — négy győzelem egymás után — amivel meglepték az élbolyt és végül a legtöbb gólt szerezve biztosan érték el az ezüstérmet. Az köztudott, hogy az élvonalban új szakvezetővel, *Vági Istvánnal* látott munkához az újonc, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy *stabilizálja tagságát* az NB I-ben. Ehhez azonban feltétlenül komolyan kellene *erősítenie ...*

Knotz, az Építők kapusa lehúzza a labdát a fejelni készülő veszprémi Csík és Baranyai elől. Építők–Veszprémi 3-1

Réfi Gábor, az NB II gólkirálya

A sötét mezes egri védők gyűrűjében a csepeli Farkas igyekszik megjátszani a labdát. Csepel–Eger 4-1

AKADT MÉG VALAKI az egyébként meglehetősen szürke bajnokságban, aki legalább egyéni tervét teljesítette: *Réfi Gábor*, a Komlói Bányász huszonkilenc esztendős csatára, akinek sikerült megőriznie tavalyi gólkirályi koronáját, méghozzá úgy, hogy eggyel több, *huszonkét találatot ért* el, mint korábban! A szimpatikus gólgyáros legalább ennek örülhetett, ha már csapata — minden elképzelés, remény ellenére — *képtelen volt beleszólni* a feljutásért vívott harcba. Réfi az ősszel elért tizennégy góljához tavasszal ugyan csak nyolcat tudott tenni, ám azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezt a nyolcat *kivétel nélkül akcióból szerezte*. Nem úgy, mint az ősszel, amikor nyolcszor volt *büntetőből* eredményes!

A halkszavú játékost ezen a nyáron ismét az élvonalbeli klubok sora kereste meg *csábító ajánlattal*. Ám e sorok írásakor minden jel arra mutat, hogy *marad Komlón*, ahol újra nekirugaszkodnak a nagy álom, a feljutás kiharcolásának.

Mint ismeretes, az idén nyáron az MLSZ átszervezi labdarúgásunk második osztályát, és az eddigi egycsoportos, húsz csapatos NB II. helyett kialakította a *kétcsoportos, kétszer tizenhat csapatos* második vonalat. Ehhez túl azon, hogy az NB III. hat csoportjának első két helyezettjei automatikusan feljutottak, szükség volt arra is, hogy az NB II. utolsó három helyezettje osztályozókat vívjon az NB III. hat csoportjának harmadik helyezettjeivel is. Nos, a megméretés során a volt NB II.-es *Salgótarjáni BTC* és az *Ajka Hungalu könnyűnek találtatott*, helyettük a *Debreceni Kinizsi* és a *Keszthelyi ATE* játszik ősztől a második osztályban, míg a *Szekszárdi Dózsa* sikerrel vívta meg a harcot és maradt NB II.-es.

●

A NAGY KÉRDÉS most már az, vajon a *tizennégy, eddig harmadvonalbeli gárda* mennyit tud letenni a második osztály asztalára színvonalban, játékminőségben? Elvégre az átszervezés fő indoka úgy szólt, hogy ezek a gárdák igenis képesek lesznek hozzásegíteni az osztályt *a nívó általános emelkedéséhez* ...

ZSIDAY ISTVÁN

Az MLSZ-ben elkészült **az új NB II csoportbeosztása** és őszi menetrendje. A két csoportgyőztes jut fel jövőre az első osztályba, míg az utolsó három-három helyezett esik ki.

Keleti csoport: Debreceni MVSC, Diósgyőri VTK, Eger SE, Kazincbarcikai Vegyész, Kecskeméti SC, Metripond SE, Nyíregyházi VSSC, Ózdi Kohász, Szeged SC, Szolnoki MÁV MTE, Szarvasi Vasas Spartacus, Hatvani SE, Lehel SE, Debreceni USE, Debreceni Kinizsi, Bajai SK.

Nyugati csoport: Rákóczi FC, Keszthelyi Haladás, Komlói Bányász, Nagykanizsai Olajbányász, Szekszárdi Dózsa, Soproni SE, Tapolcai Bauxitbányász, Oroszlányi Bányász, Dorogi AC, Mohácsi TSZ SE, Csurgói Spartacus, Bp. Volán, BVSC, III. Ker. TTVE, Csepel, Építők SC.

A 16 NB-I-es és a 32 NB II-es egyesület fiataljai **az NB-s ifjúsági- és serdülőbajnokságban** három csoportban küzdenek majd a bajnoki pontokért.

Keleti csoport: MTK-VM, Bp. Honvéd, Békéscsaba, Ú. Dózsa, Ferencváros, Debreceni Kinizsi, Kazincbarcika, Szolnok, Eger, Ózd, Szarvas, DVTK, Metripond, NYVSSC, DUSE, DMVSC.

Közép csoport: Dunaújváros, Tatabánya, Pécs, Vác, Vasas, Dorog, Hatvan, Jászberény, Kecskemét, BVSC, Baja, Csepel, Építők SC, III. Ker. TTVE, Szeged, Bp. Volán.

Nyugati csoport: ZTE, Haladás VSE, Veszprém, Siófok, Rába ETO, Videoton, Oroszlány, Szekszárd, Mohács, Csurgó, Rákóczi FC, Komló, Keszthely, Nagykanizsa, Tapolca, Sopron.

NB III

Bajnokok, a bajnokság előtt

Osztályozó mérkőzés az NB II-be jutásért. Miske–Esztergom 3-2. Kákonyi, a hazaiak csapatkapitánya elviszi a labdát Benkó mellett

Ontotta a meglepetéseket a labdarúgó NB III — szinte végig — az 1987-88-as évben. Így volt ez mind a hat csoportban, elsősorban a Mátrában és a Duna-csoportban. Az előbbi nagy bajnokesélyese úgyszólván végig a BVSC volt. December elején, a tavaszi idényből előrehozott első forduló után a táblázat így kezdődött:

1. BVSC	16	12	2	2	40-16	26
2. Salg. Síküveg	16	8	3	5	36-26	19
3. Mádi Ércbányász	16	6	7	3	22-12	19
4. Hatvan	16	6	7	3	30-24	19

És, hogy ezután mi történt?... Beszéljenek ismét a számok. Május 2-án még három, két héttel később pedig már csak egy pont volt a pesti vasutasok előnye. Az utolsó előtti, 29. mérkőzésen, Gyöngyösön (0-1) eltűnt az előny, a 30. forduló után pedig az az együttes, amelyik a tavaszkezdetnél még hét ponttal vezetett, a hatvani testvércsapat mögött három ponttal lemaradva a 2. helyen végzett.

S hogy micsoda változások voltak a Mátrában? Íme a táblázat első négy sora — a bajnokság befejeztével:

1. Hatvan	30	16	11	3	58-30	43
2. BVSC	30	17	6	7	55-32	40
3. Gyöngyös	30	12	13	5	35-22	37
4. H. Köteles SE	30	12	11	7	43-36	35

Kártyában sem lehetett volna jobban összekeverni az első tízet. Közülük ugyanis csak a Recsk tudta megtartani őszi 10. helyét. A 2. Salg. Síküveg a 10., a 3. Mád a 7., az 5. Edelény a 11. helyen végzett.

— Az indulásnál alig egy csapatra való játékosunk volt — mondta *Treiber Rudolf*, a hatvani csapat edzője. — Legtöbbször nem labdarúgók, hanem vezetők ültek a kispadon. Természetesen az előbb említett ok miatt.

Ilyen körülmények között mi volt az igény a csapattal szemben?

— Nem az, ami *bejött*"!

— Úgy gondoltuk — folytatta az edző —, hogy az első évben megkapaszkodunk és a mezőny közepén igyekszünk kikötni. Aztán majd meglátjuk. A fiúk mindent beleadtak, nem lehetett panasz rájuk, csak akkor sápadoztunk (örömünkben), amikor karácsonykor a bajnoki táblázatra néztünk. És tavasszal már kezdtünk reménykedni. Először az osztályozóban (ha esetleg eljutunk oda), aztán merészebbek lettünk, és számolgatni kezdtünk. Nem számít semmi, a bronzot is aranynak fogjuk látni, ha eljutunk addig.

És tavasszal tíz ponttal szereztek többet a hatvani *„vasutastestvérek"*, mint amennyire a BVSC erejéből tellett.

— Ősszel 13 pontot vesztettünk, tavasszal mindössze négyet, de nem vereséggel, hanem mind a négyet döntetlennel. Különösen sokat segítettek az idősebb legények, a 34 éves *Gohér János*, csapatkapitány, valamint *Zombori László* (volt Bp. Volán), s a Videotonból visszatért csoport-gólkirály *Gömöri Ottó*, aki 28 találattal (!) kitűnő teljesítményt ért el.

Treiber Rudolf 1965-től edzősködik, s ahogy mondta, ez volt a legemlékezetesebb és legszebb éve. Pedig nem könnyű az élete, hiszen ingázó edző. Gyöngyösön lakik, ott dolgozik, sportmunkája viszont Hatvanhoz köti. Illetve: most már minden megváltozott, mert *Bundzsák Dezső* távozása után ő vette át Gyöngyösön a *„marsallbotot"*...

●

1866! Nemcsak a soproni, hanem az egész honi sportélet egyik nevezetes időpontja! Ekkor alakult meg az első soproni sportegyesület, az STE, egy évvel később pedig már felépült a város első tornaterme, amelynek építését még a helytartótanács engedélyezte. Aztán már egymás után alakultak az újabb helyi egyesületek. Volt már otthonuk a korcsolyázóknak, a kerékpárosoknak (1897), a Dunántúli Turista Egyletnek (1900). A századforduló évében megalakult az első labdarúgó egyesület, a Soproni Football és Athlétikai Club is.

Manapság a mintegy hatvanezres lélekszámú városban a fúziók révén, 1978-ban alakult Soproni SE a város legnagyobb és legsikeresebb egyesülete. Labdarúgóegyüttese már 1981—82-ben, a háromszor 16 csapatos NB II Nyugati csoportjában az 5. helyen végzett, 1986-ban azonban kiesett a második osztályból.

— Új csapatra van szükség — hangoztatták a szakemberek (és a szimpatizánsok is), de az első nekifutás nem sikerült, a harmadik lett az SSE az NB III-ban.

Az 1987—88-as évet új edzővel *Bucsi Gellért*tel, megújított csapattal és azzal az elszántsággal kezdték a soproni kékek, hogy csalódott szurkolóikkal elfeledtetik majd az előző két évet. És az őszi idény, a „zárást" kivéve, szebbnél-szebb győzelmeket hozott. A bajnoki címért folytatott küzdelem már az elején igazi páros versennyé vált, amelynek egyik oldalán a soproniak, a másikon a tapolcaiak álltak. A testnevelőtanár-szakedző szerint fiai szinte mindent elkövettek a siker érdekében, de ugyanakkor bennük élt a múlt, az NB II. a kudarc a területi bajnokságban. Az ősz utó szép ajándékkal köszöntött a soproniakra. Kikapott — nagy meglepetésre — a kiesés ellen küzdő Szentgotthárdtól a nagy rivális Tapolca, ugyanakkor kemény akadályon jutott túl az SSE, amikor az Ajkai Bányászt 1-0-ra legyőzte.

A sorsolás szeszélye folytán az utolsó őszi mérkőzést Tapolcán játszotta az SSE. A vizes, sáros pályán, óriási taktikai harcban 0-0 volt az eredmény. Egy héttel később az előre hozott tavaszi első forduló mérkőzését játszotta le a két rivális. Természetesen Sopronban! És milyen a labdarúgás? 11-esből lőtt góljával már vezetett a vendég, amikor a soproni *Czibulát* a bíró kiállította. A 90. percben újabb gólt kapott a Sopron! Mindez december 13-án, Luca napján történt. A négy pontos soproni előny kettőre csökkent. És tavasszal?

Üldözőverseny volt ez a javából. Ha az egyik döntetlenezett, a másik is pontot vesztett. Ha győzött, a másik is két pontot gyűjtött a 90 perc alatt. Egyszóval az idegek harca volt, és sokáig az is maradt. Egyik csapat sem tudott *„robbantani"*. Aztán a hajrában mégis csak megtört a jég. A Keszthely volt a tettes, a Tapolca a vesztes. Nyolc nap alatt három pontos előnyre tett szert a Sopron, mivel egy pontot a Pét is elrabolt a Tapolcától. Amikor pedig a MÁV DAC is legyőzte a bauxitbányászokat, eldőlt a harc, amelynek végeredményét az alábbi táblázatrész örökítette meg:

1. Soproni S E	34	25	6	3	82-26	56
2. Tapolca	34	22	9	3	60-16	53
3. Keszthely	34	23	6	5	79-22	52
4. Ajkai B.	34	14	13	7	46-40	41
5. MÁV DAC	34	14	12	8	64-38	40

●

A Körös-csoport tavalyi legjobbjai (Kecskeméti SC, Építők SC) feljebb jutottak, de a csoport nem vesztett semmit sem, mert az *„utánpótlás"* (Szarvasi Vasas, Bajai SK) igen jónak bizonyult. A két együttes előzőleg mindössze egy évet töltött az NB III-ban, s visszatérve a második vonalba egy pillanatig sem forgott veszélyben.

A bajnok Szarvas 90 százalékos (félidőben 93,3 százalékos) teljesítményével a Nemzeti Bajnokságban nem akármilyen csúcsot állított fel. Az NB I, NB II és NB III 135 csapata közül a Szarvas az egyedüli, amely ilyen eredményt el tudott érni. Első volt a csapat — négy pontos előnnyel — ősszel, első maradt csak tavaszi eredményeit tekintve is, hiszen négy pontos előnyéből a végén nyolc pontos előny lett. A bajnok és a 2. Baja hazai pályán veretlen maradt, a Szarvas otthon egyetlen pontot sem vesztett. A csoport csapatai a megszerezhető pontok 34,2 százalékát az idegenben játszott mérkőzéseken szerezték. A Körös-parti gárda 80 százalékos teljesítményével ebben a versenyben is győzött, 7 ponttal többet gyűjtött, mint a második helyezett...

Gólok és *„lövészek"!*... Szarvason található a Nemzeti Bajnokság első számú *„mesterlövésze"* is. *Márton Béla* a neve, harminckétszer talált az ellenfelek hálójába. Magyar viszonyokat figyelembe véve — óriási teljesítmény! A feljegyzések szerint Szarvason 11 700, Baján 25 000, Miskén 21 100, Kalocsán 15 500 néző látta az otthoni bajnoki mérkőzéseket. Még, ha esetleg tévedtek is a tudósítók a nézőszám megítélésében, akkor is furcsának tűnik a szarvasi, vagy akár a miskei nézőszám is. Szarvason ugyan-

is mintegy 20 000 ember él, Miskén pedig körülbelül két és félezer. A bajai nézőszám is messze elmarad a régi nézőszámtól, hiszen Baját a Helységnévtár adata szerint mintegy 40 ezer ember lakja.

A bajnokság nem úgy indult, hogy a végén 8 pontos előnnyel végez az élen a Szarvas. És, hogy tavaszal akad majd olyan forduló is, amely után 10, esetleg még több pont az előnye. — Az egyetlen vereség március 20-án, 3000 néző előtt Baján érte a szarvasiakat. Végig jobb volt a hazai gárda, de csak a 83. percben tudta bevenni az egykori csabai NB I-es kapus, *Hanyecz* hálóját *Takács*, a bajaiak gólzsákja kotorta a hálóba a labdát.

A nyári szünetben *Hódsági Tamás*, a labdarúgó szakosztály elnöke így beszélt a csapatról:

— Osztályozó nélküli NB II-be jutást tűztünk ki célul. Az elején még akadozott a csapat játéka, de aztán egyre jobban összekovácsolódott a társaság. Számunkra kedvező volt az is, hogy riválisaink ősszel hozzánk jöttek és ellenük valamennyi pontot begyűjtve, jelentős előnnyel fordultunk tavaszba. *Dr. Petróczy Gábor* irányításával jó kollektívát alkotott a társaság, pályán belül és azon kívül egyaránt. Meghatározó volt *Márton* és *Hegyi* játéka. A gólkirály Mártont 32 gólja minősíti, Hegyi pedig védőjátékos létére 14 góllal járult hozzá a nagyszerű eredményhez. Ők ketten közel ötven gólt értek el! Remek teljesítmény! Természetesen a többiek is megérdemlik a dicséretet, s közölük még külön kiemelném *Holp*, *Plástyik*, *Pisont*, *Aranyos* és *Demjén* szereplését.

1. Szarvas	30	25	4	1	68-21	54
2. Baja	30	19	8	3	71-26	46
3. Miske	30	19	5	6	65-26	43
4. H. Szabó L. SE	30	15	6	9	42-41	36

●

A Tisza-csoportban kezdettől fogva kevés volt a nagy esélyes együttes, de a Jászberényi Lehel, a Debreceni Universitas és a Debreceni Kinizsi mellett ott voltak azok a csapatok, amelyek sok mindent megtettek azért, hogy ők is bajnokesélyesek lehessenek. Az ő mérkőzéseik, bárhová utaztak, idegenben mindig rangadónak számított. Egyébként így volt ez a Dráva- és a Mátra-csoportban is, azaz ott, ahol kevesebb volt az élmezőnybeli együttes, no meg pontokban sem volt nagy különbség az él- és a középmezőny csapatai között.

Ebben a csoportban már a bajnokság első felében a Hajdúböszörmény, a Rakamaz, a Balmazújváros és az Olefin SC mindent elkövetett, hogy ne szakadjon el a legesélyesebbektől. Ez egy ideig sikerült is nekik. A hajrában azonban változott a helyzet akkor, amikor az első három már osztályozó nélküli feljutásban, a másik három pedig az osztályozót jelentő harmadik hely elnyeréséért küzdött.

Ha a Bakony- vagy akár a Mátra-csoport bajnokságát izgalmasnak, érdekesnek találták az érdekeltek, valamint az elfogulatlan szakemberek, akkor vajon mit mondhat például a Tisza-csoport versenybizottságának az elnöke *Fülep Kornél?* Mert izgalmakban, főleg az utolsó néhány fordulóban, bőven volt részük az itteni csapatoknak, vezetőknek és szurkolóknak.

— Már a bajnokság első fele is izgalmas volt, de akkor még az esélyesek elsősorban arra törekedtek, hogy le ne szakadjanak. Így aztán sok érdekes és izgalmas 90 percet láthattak a szurkolók. Jól érzékelteti ezt az akkori bajnoki táblázat is, hiszen az alaposan megugrott DUSE mögött a 2. D. Kinizsi és a 6. Kaba között mindössze 4 pont volt a különbség. A csapatok mindent beleadtak, hogy a nehéznek igérkező tavaszi vasárnapokra előnyt biztosítsanak. Így ment ez az utolsó három fordulóig, amikor már (valós számítás szerint) az egyenes úton történő feljutásban már csak a Jászberény és a DUSE bízhatott. Ekkor még szerencsés esetben a Hajdúböszörmény és az Olefin SC is elcsíphette volna az osztályozót. És ekkor olyan valami történt, amire az érdekeltek legtöbbje egyáltalán nem gondolt: a Balmazújváros 3-1-re legyőzte a Lehel SE-t, a Lehel SE 3-1-re a DUSE-t és a Hajdúböszörmény 1-1-et játszott a jászberényiekkel. Végül is a Jászberény gólkülönbséggel (!) nyerte a Tisza-csoport bajnokságát és mögötte a DUSE, illetve a Debreceni Kinizsi (az osztályozón) jutott fel az NB II-be. A végeredmény:

1. Jászberény	30	18	8	4	48-21	44
2. Debreceni USE	30	18	8	4	56-32	44
3. Debreceni Kinizsi	30	17	9	4	65-34	43
4. Hajdúböszörmény	30	16	7	7	48-30	39
5. Olefin SC	30	14	10	6	58-40	38

●

Az NB II Dráva csoportjának bajnoka a Mohács. Állnak: Szabó L. gyúró, Lukács, Ambrus, Kovács, Rumszauer, Vígh, dr. Bendes, Lőrincz, Óbert, Katona, Antal, Bözsöny J. edző. Guggolnak: Ratting, Reit, dr. Papp, Martina, Hrotkó, Kófiás, Török és Csiki.

Tévedés?... Szó sincs róla! 1930-ban másfélezer, 1960-ban közel 4000, 1980-ban pedig már több mint 20 000 ember élt a bányászvárosban. A sportegyesület 1946-ban *„született"*, fejlődését létszámnövekedéséhez hasonló dinamizmus jellemezte. Bár a világhírnevet a súlyemelők szerezték és biztosították az egyesület számára, a labdarúgóknak sem volt (és jelenleg sincs) szégyenkeznivalójuk.

A manapság a sokat emlegetett NB I B 14 évét az Oroszlány bírta a legtovább. Arról a 15 bajnoknokságról van szó, amely 1963 őszén kezdődött, majd 74 őszétől NB II-ként folytatódott. Ez azért is érdekes, mert mindegyikben csak az alig pár ezres lélekszámú Oroszlány és a Ganz Mávag indulhatott. A dunántúli együttes többször kifejezetten balszerencsés volt. 63 őszén a 2. (itt nem volt feljutó), és 70—71-ben a 3., 67-ben a 4. helyen végzett, s így egyszer sem sikerült feljutnia az NB I-be.

Aztán múlt az idő, a bányászszerencse elpártolt a csapattól, elkövetkezett a mélypont, 77-ben az NB II-ből is kiesett, s a megyei bajnokság következett. De nem sokáig! Újból kezdődött a *„hegymenet"*. 82—83-ban a 9., 83—84-ben a 2., 84—85-ben az első (!), 85—86-ban a 6., 86—87-ben a 4. hely a területi bajnokságban. Végül most, a 87—88-as küzdelemsorozat után az NB II következik. A Duna-csoport bajnoka biztosan jutott fel a második vonalba. Hogy mire lesz képes? Nem hisszük, hogy *„átszállót"* kellene váltania. Végeredmény:

1. Oroszlány	32	27	3	2	76-23	57
2. Dorog	32	24	3	5	79-19	51
3. Esztergom	32	19	7	6	64-35	45
4. ESMTK	32	18	7	7	61-28	43
5. Budafok	32	17	6	9	51-29	40

Három együttes (Siófok, Komló, Kaposvár) nyert már bajnokságot a Dráva-csoportban úgy, hogy feljebb került az NB II-be, illetve hármuk közül kettő az NB I-be. (A Siófok most is a legjobbak között játszik.) A kétszeres bajnok Mohácsi Tsz TE nincs közöttük, 1986—87-es és 87—88-as évi szereplését mégis nagyon szép teljesítménynek tartjuk. Íme néhány megjegyzés a 86—87-es évről...) Az első pontot már a második fordulóban elveszítette, az első gólt azonban csak a 9. fordulóban, 13—0-ás gólkülönbség után, a bajnokság 805. percében kapta. Az első vereség a 19. fordulóban érte a csapatot.

Sokan azt hitték, hogy ezután már megy minden, mint a karikacsapás! Hát bizony nem ment, a Mohács az osztályozón elbukott.

Nehéz időket éltek át a mohácsiak, de nem szedték szét a csapatot. A harmadik edzővel, *Bözsöny János*sal teljesült az álom, a labdarúgóknak sikerült az ország első 50 csapata közé bekerülnie. Most már csak rajta múlik, hogy ideiglenes vagy tartós lesz-e a második vonalbeli letelepedése. Végeredmény:

1. Mohácsi Tsz TE	30	19	6	5	62-18	44
2. Csurgói Spartacus	30	16	9	5	55-27	41
3. Paksi SE	30	15	9	6	43-23	39
4.H. Táncsics SE	30	12	10	8	39-31	34
5. Paksi Atomerőmű	30	13	8	9	36-33	34

NAGY JÓZSEF

A skandináv országoktól és a Szovjetuniótól eltekintve, a kontinens nagyobb részén őszi–tavaszi rendszerben játsszák a bajnokságokat. Az Európa-bajnokság miatt az érdekelt válogatottak országaiban némileg persze tömöttebbé vált a műsor, vagyis a szokásosnál korábban ért véget – hisz a legjobbaknak is kellett egy kis idő a felkészülésre. A jószerével 1987. augusztusától 1988 júniusáig tartó összeurópai idény összefoglalójára természetesen nem vállalkozhatunk, így elégedjünk meg néhány érdekességgel, villanással, gyors elemzéssel, kisportréval. Mindezt...

Leltár helyett

ANGLIA

Kiűzetve a paradicsomból

1. FC Liverpool	40	26	12	2	87-24	90
2. Manchester United	40	23	12	5	71-38	81
3. Nottingham Forest	40	20	13	7	67-39	73

4. Everton 70, 5. Queens Park Rangers 67, 6. Arsenal 66, 7. Wimbledon 57, 8. Newcastle United 56, 9. Coventry 53, 10. Luton Town 53, 11. Sheffield Wednesday 53, 12. Southampton 50, 13. Tottenham Hotspur 47, 14. Norwich City 45, 15. Derby Country 43, 16. West Ham United 42, 17. Charlton 42, 18. Chelsea 40, **kiesett:** 19. Portsmouth 35, 20. Watword 32, 21. Oxford 31.

Még mielőtt valaki is utánaszámolna és reklamálna, tisztelettel jelentjük: a football őshazájában, a tradíciók földjén döntötték el először — már évekkel korábban —, hogy a győzelmekért nem két, hanem három pont jár, a döntetleneknél viszont változatlanul egy-egy. Hogy aztán ezzel előbbre sikerült-e lökni az angol labdarúgás szekerét, vagy sem: annak eldöntésére nem vállalkozunk.

Azt mindenesetre rögzíteni szeretnénk: hogy az angol foci kátyúban van, az bizonyos. Hogy oda elsősorban az őrjöngő-verekedő-cirkuszoló-botrányokozó, elviselhetetlen és a legújabb jelek szerint is megfékezhetetlen, szurkolónak már egyáltalán nem nevezhető kísérő horda juttatta — az kétségtelen.

A két esztendővel korábbi brüsszeli tragédiát követően most tavasszal újjáéledt a remény: hátha... Talán vissza lehet térni az európai színtérre... Esetleg újra kialakulhat a szükséges kapcsolat a nemzetközi focival... Ha minden jól megy, az Európa-bajnokság után majd...

A klubok mindenesetre keményen megküzdöttek a nemzetközi kupaszereplés jogáért, az utolsó fordulókban is nagy csatákat vívtak a remény jogáért.

Most már tudjuk: hiába. Az Európa-bajnokságon tapasztaltak nem hogy semmi pozitívumot, hanem oly sok elrettentő eseményt hoztak, hogy a szigetországból érkezettek tettei nyomán belátható időn belül bizonyosan nem kerülhet sor az angol klubcsapatok európai színrelépésére.

Brian Robson

A lassan veteránnak minősülő középpályás jó idényt zárt a MU-val: csapata második lett a Liverpool mögött. Viszont a válogatott... A külföldi játékosügynökök már egyre ritkábban keresik...

A „*splendid isolation*" korábban előkelő elszigetelődést jelentett — manapság semmi jót nem ígérő kényszerű bezárkózást. Ha nincs lehetőség lemérni, hol tartanak ők és hol a világ, ha nincs alkalom, hogy összemérjék a tudást, felkészültséget, játékrendszert, taktikát, edzőt, játékost, csatárt, kapust... Hát abból jószerével nem sokkal születhet több, mint amire *Bobby Robson*ék vitték a csoportmérkőzéseken.

Egyébként erre adódott már előlegbe is egy példa: a vadonatúj olasz bajnok AC Milan május közepén ellátogatott a Manchester Unitedhez. Vége volt mindkét helyen a bajnokságnak, egy gesztus a közeledésre, a jószándékra, a nyitásra.

Gulliték 3—2-re nyertek az Old Traffordon... Két pompás góljukat a megdermedt MU-védők között az a *Borghi* lőtte, akit a Milan megvett, majd kikölcsönzött a Comónak — és most sem, továbbra sem tart igényt szolgálataira a bajnokságban. Játsszon csak tovább a kis szomszéd városban, ki tudja, majd egyszer még kellhet...

A Manchester — ott a tabella — meggyőző teljesítménnyel lett második az angol bajnokságban.

Ennyi a kárjelentés...

Az idény egyébként igazán nagy izgalmak közepette telt el. A Liverpool imponáló módon lett újra bajnok: ezt nem csak a bajnoki adatok, hanem egy érdekes szavazás is bizonyította. Szokás szerint az Év Játékosa címet maguk a labdarúgók döntik el, tehát a kollégák — minden valószínűség szerint minden másnál objektívabbnak tekinthető — ítélete alakítja ki a sorrendet. Nos, e címet most a liverpooliak feketebőrű csatára, *John Barnes* nyerte el, megelőzve klubtársát és csapatkapitányát, *Alan Hansent*. A legjellemzőbb: az összes szavazatok 96 százalékát — liverpooliak kapták. Ennyit a fölényről.

Hajszál a levesben: a duplázás mégsem sikerült. Az Angol Kupa döntőjét a Wembleyben a bajnokságban ugyan végül hetedik, mégis csak jelentéktelen Wimbledon nyerte. A 98 203 néző egy váratlan fejesgólt láthatott a 36. percben *Sanchez* révén, majd kihagyott liverpooli helyzetek sokasága jött. *Beardsley, Barnes, Hansen, Nicol*, egyik a másik után passzolta el a lehetőséget. Aztán végül tizenegyeshez jutottak — *Alridge*, a biztos ítéletvégrehajtó, aki az idényben tizenegy büntetőt értékesített, a tizenkettediket kihagyta. A túloldalon a 193 centis csapatkapitány-kapus, *Beasant* jól rugaszkodott el — ő volt a Wembley hőse, ő vehette át elsőnek a kupát.

El ne feledjük: *Diana hercegnő* szereplése, a kupaátadási ünnepség után a rendőrök hetvenhat őrjöngőt vettek őrizetbe, tízet pedig különféle sérülések miatt kórházba kellett szállítani.

No persze, ez csak amolyan vasárnap délutáni bemelegítés volt az Európa-bajnokság előtt...

A főpróbát május végén az angol—skót 1—0-ás barátságos mérkőzésen tartották. 223 letartóztatás, 90 sérült.

FRANCIAORSZÁG

Régi dicsőségünk

1. Monaco	38	20	12	6	53-29	52
2. Bordeaux	38	18	10	10	46-30	46
3. Montpellier	38	18	9	11	66-38	45

4. AS St. Etienne 42, 5. Toulon 41, 6. Marseille 41, 7. Racing Paris 41, 8. Metz 40, 9. Auxerre 39, 10. Nantes 39, 11. Lille 37, 12. Cannes 37, 13. Toulouse 35, 14. Laval 34, 15. Paris St. Germain 34, 16. Nizza 33. 17. Lens 33, osztályozóra kényszerült: 18. Niort 32, kiesett: 19. Brest 32, 20. Le Havre 27.

A zárófordulóban az új bajnok Monaco ugyan kikapott az előzőleg bajnoki esélyesnek kinevezett Olympique Marseilletől, de ez már mitsem változtatott a lényegen: a nagyhercegség képviselői — igazán helybéli szülött persze nincs köztük — ősztől a tengerparti stadionban ismét BEK-mérkőzést játszhatnak. A szupermenedzsernek kikiáltott *Tapie* pedig hiába trombitált össze jó nevekből álló formációt (jellemző: két német alkalmazottját, a beállós *Karl-Heinz Förstert* és a csatár *Klaus Allofst* a L'Equipe idényvégi tizenegyébe beválasztották), újólag kiderült: a pénz még önmagában egyedül

Klaus Allofs

Komplikált sérülésből tért vissza a Marseille gólfelelőse, Klaus Allofs. Csapata mindenesetre még a minimális célkitűzést, az UEFA Kupa-részvételt is elpasszolta... Megy, vagy marad?

soha, sehol nem hozott össze igazán jó együttest.

Az Év Csapata azonban — nem is oly régen magyarok is játszottak itt... — kétségtelenül a tavaly feljutott Montpellier. Az újonc gárda azonnal felugrott a harmadik helyre, tehát ősztől UEFA Kupa-jogosult. A váratlan sikerek oka a kiemelkedő hazai teljesítmény: a korábban huszonötezres kis stadiont most bővítették negyvenezresre, de a vendégeknek épp fordított arányban akad itt okuk az örömre. A Racing Paris 6—1-es, a Paris St. Germain 4—1-es, a Marseille 4—0-ás vereséggel távozott. Újoncként a legeredményesebb támadósor, ez sem a feljutók szokása.

Különösebben ismert nagy játékossztár nélkül, máshonnan elküldött-leírt focistákkal jött össze a bravúr. *Lureyt* elküldték Marseille-ből: két gólt rúgott bosszúként régi csapatának. A kameruni *Millát* 37 évével öregnek vélték: most 12 góllal bizonyította örökifjúságát. A közönség két kedvence a kapus *Albert Rust* — már a válogatottban tartalék — és az 1986-os mexikói VB-n a brazil védelemben feltűnt *Julio Cesar*. A sötétbőrű, hatalmasléptű libero a Mundial után Brestbe szerződött, de a szeleshűvös Csatorna-vidékről a napfényes Délre vágyott. A nagy klubok viszont csatárok és jól szervező középpályások után kutatnak — így kötött ki a feljutó kiscsapatnál. Nagyszerű szezonja után most hirtelen sokan felfedezték, jé, micsoda kivételes játékos...

Összességében mégis középszerű évadot hagyott maga mögött a francia labdarúgás. A klubok a kupákban csak statiszták voltak, a legutóbbi EB-győztes válogatott távoli szemlélője lehetett csak a kontinensbajnokságnak, igazán kiemelkedő képességű új egyéniség nem tűnt fel, a sikeremberek — mint most *Giresse* — abbahagyják... Régi dicsőségünk...

1988—89-ben egyébként győzelemért itt is három pontot, a döntetlenért változatlanul egy pontot adnak.

Érdekes, ez *Platini—Tigana—Hidalgo* korszakában nem volt téma...

CSEHSZLOVÁKIA

Prágai dupla

1. Sparta Prága	30	22	5	3	82-22	49
2. Dukla Prága	30	15	9	6	54-34	39
3. Dunajska Streda	30	13	9	8	39-36	35

4. Banik Ostrava 34, 5. Sigma Olomouc 32, 6. Slavia Prága 31, 7. Plastik Nitra 30, 8. ZJ Vitkovice 29, 9. Dukla Banska Bystrica 29, 10. Spartak Trnava 29, 11. Rude Zvezda Cheb 29, 12. Bohemians Prága 29, 13. Inter Bratislava 27, 14. Spartak Hradec Kralove 26, kiesett: 15. ZVL Zilina 21, 16. Tatran Presov 10.

1984 után 1988-ban is sikerült a duplázás: a Sparta Prága a bajnoki cím mellett a kupagyőzelmet is megszerezte. Ez a népszerű fővárosi együttes tizenötödik hazai elsősége, de ami ennél is látványosabb — *Vaclav Jezek* immáron ötödször vezette bajnokságra (és másodszorra kupagyőzelemre) csapatát. Az 1976-os Európa-bajnokságon meglepő győzelmet elért csehszlovák válogatott egykori szakvezetője hollandiai, majd svájci tevékenység után — az igazsághoz tartozik, látványos eredményt sehol sem ért el — otthon ismét aranykovács lett. Hatvannégy évesen ugyan marasztalják, de most mégis átadta a kormányt eddigi segítőjének, *Josef Jarabinskynek*. Nyugdíj? Dehogy, ott volt az Európa-bajnokságon, hogy élőben láthassa a legfontosabb eseményeket.

A Sparta megszolgált diadalához kétség sem férhet: nem csak nagy pontelőnye, hanem hihetetlen gólkülönbsége és hogy menet közben volt egy húsz meccsből álló veretlenségi sorozata is, mutatja *Chovanec*ék fölényét. A kupadöntőt egyébként Rózsahegyen 2-0-ra nyerték az Interrel szemben.

Modern idők: változik a labdarúgás szereplőinek javadalmazása, játékosoktól edzőig. A válogatott mérkőzések száma, a bajnoki táblázaton elfoglalt helyezés, a nézőszám, mind-mind befolyásolja majd a prémiumot. Minthogy az új rend ősztől lép életbe, viszont a tavaszi produkció már érthetően beszámít az értékelésbe, hát mindenki csipkedte magát. Ennek eredménye a sokéves átlaghoz képest színvonalasabb küzdelem és — ebből következően — a némileg emelkedő nézőszám is.

SPANYOLORSZÁG

A nagy lehetőség

1. Real Madrid	38	28	6	4	95-26	62
2. Real Sociedad	38	22	7	9	61-33	51
3. Atletico Madrid	38	19	10	9	60-38	48

4. Atletico Bilbao 46, 5. Osasuna 40, 6. FC Barcelona 39, 7. Celta Vigo 39, 8. Valladolid 39, 9. Sporting Gijón 38, 10. FC Sevilla 37, 11. Real Zaragoza 36, 12. Cadiz 35, 13. Espanol 33, 14. Betis Sevilla 33, 15. Logrones 33, 16. FC Valencia 32, 17. Murcia 31, 18. Real Mallorca 31, kiesett: 19. Sabadell 29, 20. Las Palmas 29.

Beenhakker csapata nagykanállal fogott neki: a 87—88-as BEK-sorozatban az első fordulóban a *Maradoná*val kiálló Napolit (2-0, 1-1), a másodikban — csekélység — a címvédő Portót (2-1, 2-1), a harmadikban a *Matthäus* vezérelte Bayern Münchent

Gary Lineker

Cruyff, az új barcelonai mester csapatnyira való játékost tett szabaddá. Köztük az NSZK-beli Schustert, a wales-i Hughest – a külföldiek közül csak Lineker maradt. Bár az EB-produkció után – ki tudja, meddig?

(2-3, 2-0) ütötte el a továbblépéstől. Miután a Real Madrid ezzel kikövezte útját a végső győzelemig, már csak formalitásnak tűnt az elődöntő. A Bernabeu-stadionban *Sanchez* már a hatodik percben betalált a hollandok kapujába, megmozgatta saját látványos bukfencét, a dolog el vagyon intézve. *Linskens* azonban alig negyedórával később kiegyenlített, 1-1 lett a vége. Eindhovenben 0-0. A PSV darál, a madridiak kínlódnak, ez az előbbieknek elég a boldogsághoz, az utóbbiaknak viszont édeskevés.

Mit ér ezek után a tizenegy pont előnnyel szerzett bajnoki cím?

Az Espanolnak egy elfuserált idényt kellett helyrehoznia az UEFA Kupában: az elején a Borussia Mönchengladbach (1-0, 4-1) kiütése még meglepetésnek, az AC Milan búcsúztatása (2-0, 0-0) már szenzációnak számított. A kék-fehérek a bajnokságban vergődtek, de kéznél volt a mindenkori javítás lehetősége — átlépték a másik milánói gárdán, az Internazionalén is (1-1, 1-0), majd a csehszlovák Vitkovicén (2-0, 0-0). Az elődöntőből nagy küzdelemmel jutottak túl a Bruggén (0-2, 3-0), de a döntő első mérkőzésén mámoros hangulatban valósággal lelépték 3-0-ra a Bayer Leverkusent: a 44. és az 56. perc között érték el a három gólt. A stadion kék-fehérbe öltözött, még maga *Samaranch*, a NOB elnöke is boldogan lengetett a díszpáholyban.

A visszavágón megtörténik, aminek nem szabadna megtörténnie háromgólos előnynél: a szünetben még 0—0-át, aztán három gólt inkasszálnak a bar-

celonaiak. Tizenegyesek a hosszabbítás után, 3-2 a hazaiaknak.

Megbotlani a mennyország kapujában... Mit ér ezek után a bajnokság tizenharmadik helye?

Egyébként: *Dunai II Antal* benntartotta a Murciát, végig a zsilettpenge élén táncolva, de sikerült. A spanyol élvonal másik magyar szereplője, az ex-honvédos *Dajka László* balsikerrel járt: az utolsó fordulóban csapata odahaza kikapott 2-1-re a Betistől és ezzel a Las Palmas kiesett.

Egy ismerős elbúcsúzott: *Carlos Alberto Santillana*, a Real Madrid gólgyárosa harmincöt esztendősen mondott búcsút — 834 alkalommal játszott klubjában és a válogatottban, 9 bajnoki győzelem, 4 spanyol kupaelsőség és 2 UEFA Kupa-győzelem részese, miközben 367 gólt ért el. A búcsúfellépésen, a Valladolid elleni 2-1-es meccsen... övé volt a második.

Egy kis botrány: az elvesztett kupadöntő után — ez volt az FC Barcelona utolsó szalmaszála az elfuserált idényben — a milliomos klub játékosai írásban nyújtották be kifogásukat a szintén milliomos klubelnök *Nunez* ellenében. Az eredmény: *Cruyff* lett az új edző és ő tizenegy játékos nevét tartalmazó lista nyilvánosságra hozatalával kezdett. Ők tizenegyen — köztük nyolc válogatott vagy volt válogatott — szabadlistára kerültek.

Emilio Butragueno

A „Keselyű" idén jóllakottnak tűnt és ritkábban „csipegette" góljait.

OLASZORSZÁG

Berlusconi fizet

1.	AC Milan	30	17	11	2	43-14	45
2.	Napoli	30	18	6	6	55-27	42
3.	AS Roma	30	15	8	7	39-26	38

4. Sampdoria 37, 5. Internazionale 32, 6–7. Torino és Juventus 31–31, 8. Fiorentina 28, 9. Cesena 26, 10–11. Verona és Como 25–25, 12–14. Ascoli, Pisa és Pescare 24–24 pont, **kiesett:** 15. Avellino 23, 6. Empoli 20 (–5 büntetőpont).

A mérkőzések mérkőzését Nápolyban játszották, a San Paolo stadionban a

Ruud Gullit

A hatalmas termetű holland nem hogy csak Milánó kedvence, hanem valóságos eszményképe. Puli frizurája nemcsak Itáliában divatos.

tűt nem lehetett leejteni május első vasárnapjának délutánján és még a jobbérzésű zsebtolvajok is szüneteltették a munkát az ájtatos tömegben.

Napoli—AC Milan. Itt *Maradona*, ott *Gullit*.

A hetekkel korábban már (még) biztos bajnoknak tűnő, öt ponttal is vezető délieket a lombardok lépésről lépésre közelítették meg és a végén találkozójuk ki-ki-meccsé kerekedett. Ha Maradonáék nyernek: két fordulóval a vége előtt hárompontos előnyre tesznek szert. Döntetlennél marad az egypontos nápolyi tempókülönbség, vendéggyőzelemnél... de ki számít itt ilyesmire?

A nyolcvanhárom ezres szurkolósereg kétmilliárd hétszáznegyvennégy millió lírás összbevételhez juttatja a főpénztárat, ami júniusi forint—líra árfolyamon csekély százegymillió forint. No persze, csak bérletből-jegyből.

Mert a tévéközvetítések révén szerte a világon még ötszázmillióonyian látták a *„partitissimát"* — ez a Mérkőzések Mérkőzését jelenti —, és hogy mi nem tartoztunk közéjük, hát ez a mi pechünk.

Akik látták, azoknak viszont nem volt meglepetés másfél hónappal később az olasz válogatott temperamentumos, rámenős, gólszerzésre törekvő, látványos játéka. A legmagasabb szinten — persze, ahol ehhez megvan a megfelelő játékosanyag — ugyanis már eltűnőfélben a 0-0-ra alapozó unalmas séma, a betonbunkerek és a szürke védőfalak kora.

A Milan kezd támadóan, *Ancelotti* és *Donadoni* túráztatja a piros-feketék motorját, *Gullit* ül a kormánynál. Egy szabadrúgás után *Virdis* pillanatra üresen marad, beköszön, 1-1. A félidő utolsó percében *Maradona* robban ki, vészfékkel állítják meg, a szabadrúgást ő maga precízirozza a felső sarokba. Nápolyban újra helyrebillen San Paolo lelki egyensúlya, a védőszent és hívei szerint rendben találtatik az egész világ.

Bianchi, a hazaiak mestere — ki tudja miért? — maga mondott le csapata legerősebb fegyveréről, a háromszemélyes csatársorról. Az argentin *Maradona*, a brazil *Careca* és az olasz *Giordano* alkotja a triót, néha-néha beszáll *Carnevale* is melléjük. Most azonban ötvenöt percen keresztül csak az első kettő van a pályán: mire a döntetlennel számoló edző *Giordanót* becseréli, már lehetetlen lefékezni az egyre-másra következő vendégakciókat. *Gullit* beadása jobbról, *Virdis* feje villan, 1-2. Aztán újra a pulifrizurás holland jön, mit jön, robog. Nyugodt szívvel elhúzza a labdát a kifutó kapus elől, begurít, a sérüléséből érkező másik holland, *Van Basten* beüti. 1-3. *Careca* tizenegy perccel a vége előtt most is meglövi a magáét, de ez ma, itt és most már kevés.

Helycsere a tetőn, egy pont előnye van a Milánnak. Az utolsó előtti fordulóban hazai pályán csak 0-0 a Juventus ellenében, de mert a Napoli Firenzében — *Maradona* sérültet jelent — kikap, minden eldől. Zárásként a milánóiak menetrendszerű döntetlent fociznak a szomszédos Comóban, a Napoli pedig a menetrendtől eltérően ráadásul még otthon is kikap a Sampdoriától.

A piros-feketék tizenegyedik bajnoki címe — ami gyakorlatilag a bajnoki címet védő együttes mezén egy kis címerrel jelenik meg mindig a rákövetkező idényben — tulajdonképpen kétéves munka eredménye.

Dr. Silvio Berlusconi, a tömegkommunikációs eszközök új itáliai uralkodója nagy tervekkel lépett elnöki tisztébe és aligha kétséges: a mögötte álló anyagi bázis (birodalma több lábon áll, magán-tévétársaságoktól kezdve kiadóvállalaton át bankokig, ingatlantulajdonokig, ipari érdekeltségekig) mintegy nyolcmilliárd svájci frankos forgalmával megfelelő alapot teremt ezek megvalósításához. Ő megcsinálta, hogy az új játékosokat bemutatandó ünnepségre a stadionba helikopterekkel érkeztette meg a jövevényeket és több tízezren elhűlve figyelték a színpompás show-t. Ő megcsinálta, hogy bármily magasra is srófolták az eindhoveniek *Ruud Gullit* árfolyamát, tizenkétmillió svájci frankot is hajlandó volt fizetni. Ő megcsinálja, hogy a nagy tehetségnek tartott argentin *Borghit* három és félmillió frankért megvette, aztán kikölcsönözte a Comónak —

Gianluca Vialli

A Sampdoria csatára – ahogy jósolták – az Európa-bajnokságon berobbant a nemzetközi élmezőnybe.

majdhogy az edző változatlanul nem tart igényt a fiúra, negyedik külföldiként most májusban megvásárolta a harmadik hollandot, *Rijkaardot* is csekély hatmillió frankért.

Ő megcsinálja azt is, hogy nem szól bele az edző dolgába. Kifizeti a pénzt, aztán közli: — *Sacchi* mester dolga, kiket játszat a külföldiek közül.

Őneki csak egy nagy célja volt — az AC Milant újra olyan magasságokba emelni, mint volt a csapat a hatvanas években.

Az első lépés: erős csapat. Ez már kipipálható.

A második lépés: olasz bajnoki cím. Ez is megvan.

A harmadik... hát Európa legjobbjának kell lenni, persze.

Minthogy a piros-feketéknek a sepregető *Franco Baresi*, a balhátvéd *Paolo Maldini*, a középpályás *Carlo Ancelotti* és *Roberto Donadoni* személyében négy stabil válogatottjuk van és mellettük *Rijkaarddal*, *Van Bastennel* és *Gullittal* három holland Európa-bajnokuk is...

Mindenesetre egy dologban ne tévedjünk: *Berlusconi* úr lehetőleg olyanra költi a pénzét, ami valahogy visszajön. Mert a Milan tőle épp nem vált jótékonysági intézménnyé. *Marco van Basten* a legjobb időben tért vissza sérüléséből és ő maga állítja: az Európa-bajnokság hajrájában, ahogy gólokat rúgott, a Főnök háromszor is felhívta és hogylétéről érdeklődött...

És az 1987—88-as bajnoki idényre a hatvanötezer megveszekedett Milan-szurkoló, aki az összességében kedvezményes áron kínált bérleteket megvette, tizenkilenc és félmillió svájci frank bevételhez juttatta a klubot. A napi jegyeladás révén a tizenöt hazai mérkőzésre belátogató összesen száztizenhatezer néző (végül is ez azt jelenti, hetvenkétezres a hazai fizető szurkolóátlag!) további ötmillió frankot pengetett ki a pénztárakban. A jegyek kilencvenöt százalékát az egész bajnokságra eladták!

Most meg, hogy a bajnoki címerrel, a scudettóval vágnak majd az őszi szezonnak — és hogy az első osztály létszáma kettővel nőtt —, a tervezett teljes 1988—89-es bevétel hirdetéssel, BEK-mérkőzésekkel, bérletekkel, napi jegyekkel ötvenmillió svájci frankra tehető.

Signor Berlusconi fizet, ha úgy gondolja, hogy az megéri.

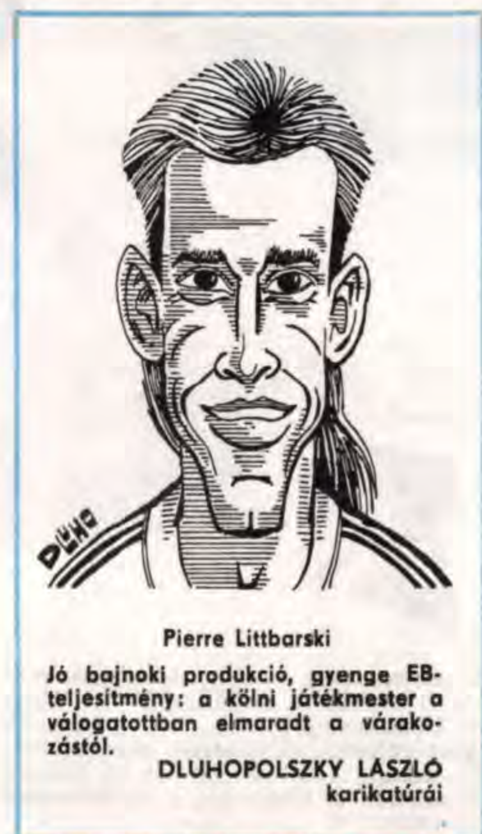
De csak akkor.

NSZK

A szürkék csapata

1. Werder Bremen 34 22 8 4 61-22 52
2. Bayern München 34 22 4 8 83-45 48
3. 1. FC Köln 34 18 12 4 57-28 48
4. VfB Stuttgart 40, 5. 1. FC Nürnberg 37, 6. Hamburger SV 37, 7. Borussia Mönchengladbach 33, 8. Bayer Leverkusen 32, 9. Eintracht Frankfurt 31, 10. Hannover 96 31, 11. Bayer Uerdingen 31, 12. VfL Bochum 30, 13. Borussia Dortmund 29, 14. 1. FC Kaiserslautern 29, 15. Karlsruher SC 29, osztályozóra kényszerült (de végül kivívta a bennmaradást): 16. Waldhof Mannheim 28, kiesett: 17. FC Homburg 24, 18. Schalke 04 23.

Tisztes előnnyel került az élre az északnémet csapat: az utolsó napok sok alkalmi ünneplése, a vidám köszöntők közepette még az is belefért, hogy az utolsó előtti fordulóban a szomszédvárban, Hamburgban csúnyán kikaptak 4—1-re. Ez már csak szépséghiba, könnyen felejthető botlás. A 30. forduló ugyanis már idejekorán meghozta a döntést: ekkor sikerült Brémában 2—0-ra legyőzni a Mönchengladbachot, miközben a fő rivális Bayern München a kieséstől fenyegetett Kaiserslauterntől meglepő 3—1-es vereséget volt kénytelen inkasszálni. Hat pont lett ekkor a különbség, négy fordulóra ez bőségesen elég. A siker érdekes módon mégsem a Weserstadionban született — hihetetlen jó idegenbeli teljesítményükkel (17 mérkőzésből 9 győzelem, 5 döntetlen, 3 vereség, 19—10-es gólkülönbség!) alapozták meg városról városra járva...

Pierre Littbarski

Jó bajnoki produkció, gyenge EB-teljesítmény: a kölni játékmester a válogatottban elmaradt a várakozástól.

DLUHOPOLSZKY LÁSZLÓ karikatúrái

1965 után második címéhez jutott a Werder, a HSV-hoz menedzseri szerződést aláírt *Otto Rehhagel* mester többéves működését felkiáltójellel zárta a klub történelemkönyvében.

Aki azonban a sorok között olvasni tud... A városháza előtt összegyűlt ötvenezres tömeg ünneplése, a díszes köszöntők, a bajnoki címért járó hatalmas ezüsttál látványa sem feledtetheti két játékos fura érzéseit.

Benno Möhlmann: 33 éves, hosszú esztendőkön át a hátán vitte a zöld-fehéreket, töretlen akarattal harcolt, megért már kudarcot, volt, hogy a bajnoki hajrában bukott el együttese. 1987 szeptemberében — csapatkapitányként, aki immáron éveken át viselte e tisztet — a cserepadra szorult. Néhány heti kínlódás után, amikor világossá vált, hogy tulajdonképpen már nemigen kerülhet vissza, fiatalok jöttek, övék a hely: kapva kapott a másfélszáz kilométerre székelő HSV ajánlatán. Elengedték, menjen az öreg harcos, megérdemli, boldoguljon másutt, ha ugyan tud.

Dieter Burdenski: 37 éves, 1972-től állt őrt a Werder kapujában, összesen 444 Bundesliga-mérkőzésen védett. Az 1987—88-as szezonban azonban csak háromszor jutott szóhoz, az egyes mez a 23 éves *Oliver Recké* lett. Mindenki tudta, a mostani szezon a búcsúéve, abbahagyja pályafutását. De *Rehhagel* edző így sem állította be az utolsó mérkőzésen: pedig a Bréma 4—0-ra vezetett a Schalke ellen idegenben, ugyan mi történhetett volna...

Két gyorsfotó a háttérből... Ilyen a sors. Ilyen a labdarúgók sorsa.

Azaz: ilyen is lehet.

Ami viszont húsz-harminc év múlva is biztos: *Otto Rehhagel* volt az edző, amikor a Werder Bremen az 1987—88-as idényben bajnokságot nyert.

A legnagyobb példányszámú NSZK-beli sportlap, a Kicker Sportmagazin a Möhlmann távozása után a csapatkapitányi karszalagot átvett *Mirko Votavát* érdekes játékra kérte fel. A bajnokcsapat tagjait — és persze saját magát is — kellett jellemeznie, ráadásul olyan részletekről és adatokról is beszélnie, amelyek nem épp a hagyományos felfogású sportlap, hanem inkább a magazinok stílusára jellemző. Konkrétan: meg kellett becsülnie a többiek éves jövedelmét; továbbá, hogy szerinte mekkora összeget kérnének érte a Werdernél, ha más klub akarná átvenni; végül, hogy profi labdarúgó létére van-e valamiféle mellékjövedelme-foglalkozása-tevékenysége-bevétele.

Nos, összesen tizenhét focista került így terítékre.

Az éves jövedelmek 150 000—400 000 NSZK-márka között változnak, a többségé 250 000. A legtöbb (400 000) a 25 éves *Frank Neubarthé* (139 Bundesliga-mérkőzéssel a háta mögött, egyszeres nagyválogatott, mellékfoglalkozásként két bisztrója van) — a legkevesebb (150 000) a 23 éves *Mathias Ruländeré* (24 Bundesliga-mérkőzéssel, most nyáron már át is került a Borussia Dortmundhoz).

A legmagasabb feltételezett árfolyam 1,7 millió márkával a 23 éves söprögetőé, *Gunnar Saueré:* ő most az Európa-bajnokságon *Herget* tartaléka volt, kiemelkedő képességű védőjátékos, 60 Bundesliga-meccsen szerepelt eddig. Mögötte a második legmagasabbra taksált focista *Uli Borowka:* a 26 éves védőt láthattuk az EB-döntőn is, szigorú hátvéd, korábban a Mönchengladbachban játszott, 180 Bundesliga-találkozón jutott eddig túl. Az értéksorrend harmadikja: *Karl-Heinz Riedle*, a házi gólkirály 33 mérkőzésen szerzett 18 találatával — 67 Bundesliga-találkozó után árfolyama 1,5 millió márka.

És végül a mellék-tevékenységek: egy esetben (*Burdenskinél* hosszú játékosmúltja, tizenkét korábbi A-válogatottsága indokolja) PR-tevékenység és reklám; egy játékos ingatlanügyekben, egy az építőiparban (házak felújítása), egy a biztosítási tevékenységben, kettő pedig a vendéglátóiparban érdekelt (bisztró, étterem). Maga a csapatkapitány *Votava* — egy utazási iroda résztulajdonosa.

Ilyen csapat ez a Werder Bremen.

A klasszisok — *Thontól* kezdve *Matthäuson* és *Klinsmannon* át *Kohlerig* — másutt játszanak. De a Bundesligát mégis a szürkék csapata nyerte.

HORVÁTH ISTVÁN

Tízből kilencszer...

...de sem az EB-n, sem az olimpián

Viharosan zárult az NB I-es bajnokság. A csapatok egymást vádolták, hogy megegyezéses mérkőzéseket játszottak, és a valóban furcsa eredmények nagy port vertek fel a közvéleményben. Ám az amúgy örökké szapult játékvezetőket senki nem emlegette, az ő tisztességüket senki nem vonta kétségbe. Ez azt sejteti, hogy bíróink körül minden rendben van, pedig a Játékvezető Bizottság munkája enyhén szólva nem mentes a gondoktól. Ezekről beszélgettünk *Szlávik András*sal, a JB elnökével.

— A játékvezetőket nem érte gyanú a vádaskodás idején. Az MLSZ elnöksége ezt nagy eredménynek nevezte. Valóban az?

— *Sajnos, igen. Azért sajnos, mert ki kell emelnünk azt, ami természetes, azaz, hogy a bírók becsületes emberek. Hat évvel ezelőtt az egyesületek vallomásai alapján kiszűrtük a játékvezetők közül azokat, akikről bebizonyosodott, hogy pénzt vagy más ellenszolgáltatást fogadtak el pártos bíráskodás fejében. Pedig meg kell mondani, hogy közülük néhányan nagyon jó, tehetséges bírók voltak, de nem tehettünk mást, ki kellett közösítenünk őket. Mostanra sikerült végrehajtanunk azt a programot, hogy a játékvezetőket minél távolabb tartsuk a labdarúgás mindennapjaitól.*

— Ez mit jelent a gyakorlatban?

— *Azt például, hogy ne kerüljenek közel játékosokhoz, edzőkhöz és klubvezetőkhöz. Óvva intek mindenkit, hogy ezekből a körökből barátkozzon bárkivel is, mert ezzel is elejét vehetjük a szóbeszédeknek. A nyári továbbképzésen pedig arra is megkérem a játékvezetőket, hogy a mérkőzések után soha ne vocsarázzanak együtt a vezetőkkel.*

— Ez furcsa, hiszen Európa sok országában előírás, hogy a bírókat a vendéglátó egyesületnek meg kell vacsoráztatnia.

— *Nálunk viszont nincs ilyen előírás. Egyik csapat megvendégeli a játékvezetőket, a másiknak viszont az eszébe sem jut ilyesmi. Nem hiszem, hogy egy halászlé vagy egy pörkölt bárkit is megrendítene becsületességében, de az sem lenne jó, hogy hivatkozási alapul szolgáljon ez a néhány vacsora azoknak az egyesületeknek, amelyek nem ültetik asztal mellé a játékvezetőket.*

— A bírók tisztességét tehát senki nem kérdőjelezte meg. A játékvezetés színvonalát azonban annál több bírálat éri.

— *Ezt hallva mindig azon töprengek, hogy mi a jó játékvezetés? Az edző, a játékosok és a szurkolók véleményét az befolyásolja, hogy ők hogyan vezetnék a mérkőzést. Szerintük mindig a bíró dönt másként, mint kellene. Csakhogy a játékvezetők jóval képzettebbek, jobban ismerik a szabályokat. Ezt azért is ki merem jelenteni, mert a nagyobb port felverő mérkőzések videófelvételét mindig megtekintjük, és tíz esetből kilencszer a képernyő a játékvezetőt igazolja.*

— És mit mondanak az ellenőrök?

— *Azt, hogy játékvezetőink sem jobb, sem rosszabb teljesítményt nem nyújtottak, mint korábban, és mint — gyanítom — a jövőben fognak. Bár szerintem az ellenőrök túl lágyszívűek, én csaknem mindig egy-két jeggyel kevesebbet adnék. Ezzel együtt jobb a játékvezetés, mint labdarúgásunk, és Európában is jobb helyet foglal el.*

— A jelentősebb tornák nem ezt bizonyítják. Az Európa-bajnokságra és az olimpiára sem hívtak meg magyar játékvezetőt.

— *Ez sajnos, nem szakmai, hanem sportdiplomáciai kérdés. Rövidlátó, személyes torzsalkodásnak köszönhetően régóta nincsen magyar az UEFA vezető testületeiben. Pedig végignézve az Európa-bajnokságot, biztos vagyok abban, hogy néhány magyar játékvezető van olyan bíró, mint akiket láttunk a mérkőzéseken.*

— *Palotai Károlyt* miért nem próbáltuk meg jelöltetni valamilyen funkcióba?

— *Mi annyit tehettünk, hogy amint visszavonult, azonnal neveztük a nemzetközi ellenőrök közé. A többi az ő dolga lenne, ám mindig olyan mérkőzésre küldik, amelynek nincs különösebb szakmai értéke. Ő is a bőrén érzi, hogy nincs, aki menedzselje.*

— Az MLSZ vagy a JB sem képes erre?

— *Nem. A mexikói világbajnokság előtt valahogy még kiharcoltuk, hogy Németh Lajos ott legyen az eseményen. Hosszú idő óta ez volt a legtöbb, amit elértünk. Ám ma már tudjuk, hogy rosszul választottunk. Németh nem tett meg mindent, hogy az élmezőnybe kerüljön, és ezzel behozhatatlan hátrányba került. Hiába vezetett egy mérkőzést kifogástalanul, kereken megmondták, hogy a FIFA nem foglalkoztat olyan embert, akivel egy szót sem tud váltani. Németh ugyanis alapfokon sem volt képes megtanulni valamilyen nyelven.*

— Ezek szerint mégsem olyan nagy a magyar bírók megbecsülése, mint ahogy az előbb állította.

— *A megbecsülést nem a meghívások számán lehet lemérni. Gondoljon például arra, hogy szovjet bíró sem működött közre az EB-n. Játékvezetőink ellenőri jelentései alapján mondom, hogy nincs miért szégyenkeznünk. Ezek ugyanis nagyon kedvező képet mutatnak. Talán elég csak annyit mondanom, hogy csapataink már régen nem voltak érdekeltek a nemzetközi kupákban, amikor bíróink még igen.*

— Az igazság kedvéért tegyük hozzá, hogy a nyugat-berlini négyes válogatott tornára magyar játékvezetői hármas is meghívást kapott.

— *Ez egy külön történet. Hartmann Lajos vezetett valamelyik NSZK-beli csapatnak mérkőzést, és a dán ellenőr nagyon rossznak minősítette ténykedését. Ám a találkozót látta Hermann Neuberger, az NSZK labdarúgó szövetségének elnöke, aki egyben a FIFA alelnöke is, és nagyon felháborította az ellenőr jelentése. Szerinte ugyanis Hartmann kitűnően fújta a sípot, és kárpótlásul meghívta őt két partjelzővel Nyugat-Berlinbe. És Hartmann ott is kifogástalanul bíráskodott.*

— A FIFA keret azonban az elit csupán. Nagy átlagban viszont hiányoznak a játékvezetők közül az igazi egyéniségek, igencsak szürke a mezőny.

— *Ezt sajnos, el kell fogadnom. Egyre kevesebb tehetség jelentkezik. A bajnokság végén Nagy Béla és Pádár László visszavonult, helyükbe Márton Sándor és Szabó János kerül az NB I-es keretbe.*

A FIFA-keretnek a következő évtől csak olyan játékvezető lehet a tagja, aki bármilyen szintű állami nyelvvizsgával rendelkezik.

P. Gy. L.

Ősztől „finomítanak"

Az Olvasó bizonyára tudja, mennyire létkérdés a magyar sportban az utánpótlásképzés. A szervezett, egyesületi tehetségápolással – ezen persze lehet vitázni! – hellyel-közzel elégedettek lehetünk, ezt bizonyítják az Ifjúsági Barátság Versenyek és más korosztályos világversenyek. Ám az utánpótlás bázisának szélesítése szempontjából cseppet sem felesleges arra a kérdésre választ keresni, hogy a nem igazolt, a testmozgást csak úgy *„gyerekes"* szokásból űző tanulóifjúság miként tud a grundfoci mellett más módon is sportolni. S a mozgással együtt versenyezni is.

Eleddig az úttörő olimpiák kínáltak versenylehetőséget, biztosították azt a kiválasztási rendszert, amelyből lehetett avatott kezű és sasszemű edzőknek, sportági vezetőknek tehetségek után nézni. 1987-ben azonban az úttörő olimpiák – kevés kivételtől eltekintve – megszűntek. Létrejött a Magyar Diáksport Szövetség, mely felettébb helyes módon olyan új veresenyformát írt ki, amit 1988-tól immáron diákolimpiának hívunk. S hogy az első ilyen sorozat történetesen egybeesett a szöuli nyári olimpia évével!

Nos, e sorok írója meri remélni, hogy az áprilisban, májusban és júniusban diákolimpiai csapataranyat nyert fiatalok legalább annyira örülnek a díszes medáljuknak, mint a leendő (reméljük, minél nagyobb számban lesznek!) szöuli magyar olimpiai bajnokok. Lehet, hogy 1988 diákolimpikonjai közül valaki, vagy valakik *„visszaköszönnek"* majd az 1996-os nyári játékokon . . . ?

Ki lát a jövőbe? De mi most nem is a jövőt firtattuk, hanem azzal a kéréssel kerestük meg *Spanicsek Tündét*, a Magyar Diáksport Szövetség Sportszakmai Osztályának munkatársát: értékelje lapunk számára a négy labdajáték diákolimpiai eseményeit.

– Szívesen – mondta a tekintélyes paksamétát lapozgatva. Ezek a kimutatások a labdajátékok dokumentációhalmazát jelentették. – Azért örömmel, mert az értékelések szerint tekintélyes létszámú fiatalt mozgatott meg az esemény. Jómagam Szolnokon jártam például, ott kosárlabda-döntőket néztem meg, s mondhatom, nívós csaták folytak. Élvezte mindenki, aki részese lehetett. A diákolimpia rendezésének ötlete már tavaly megfogant, s bár 1988 kísérleti évnek számított, azért örm, hogy az illetékes négy sportági szakszövetség is igen élénk figyelmet szentelt a döntőknek.

Tolnai László, a Magyar Diáksport Szövetség sportszakmai vezetőhelyettese arról beszélt, hogy a 4 labdajáték-eseményen 40-50 ezer leány és fiú kezdte meg selejtezőit.

– Összesítéseim szerint csak röplabdában nem indult minden megye, úgy tűnik, ennek a sportágnak nincsenek meg mindenütt a hagyományai – válaszolja Tolnai László. – Összesen 14 sportágban rendeztünk ilyen viadalt, a döntők rendezési költségei 13 millió forintra rúgtak.

Gyorsan ismertessük, milyen korcsoportok képviselői számára pattogott a labda.

I. csoport: általános iskola, 1–4. osztály, II. csoport: 5. és 6. osztályok, III. csoport: 7. és 8. osztály, IV. csoport: középiskola 1. és 2. osztály, V. csoport: 3. és 4. osztály (de labdajátékban az 1. és 2. osztályosok is pályára léphettek), VI. csoport: egyetemi és főiskolai hallgatók.

Ezek szerint a középiskolás és felsőoktatási bajnokságok meg is szűnnek?

– Tulajdonképpen nem, de egy újabb bizonyítási alkalmat kínálunk a diákolimpiával – hangzott Tolnai László válasza. – Hadd mondjam el, hogy országos döntőre csak a III–VI. csoport, illetve kategória reprezentánsai részére nyílott mód, és került sor. A tehetségek felkutatása miatt is, no meg csapatsportokról lévén szó, költségkímélő szándékunk is volt.

Végül is a diákolimpiai tömegsport-jellegű esemény vagy inkább az élsport bázisát növelő megmozdulás?

– Is-is – mondja Spanicsek Tünde. – Nem vitás, hogy a megyei-területi eseményeken a legjobbak közé azok az együttesek jutottak, ahol igazolt sportolók adták meg az alaphangot. Ez érthető, a mai sportban a gyakorlás előnyét nem lehet tagadni.

– Hadd vágjak közbe! – így Tolnai László. – A II. diákolimpia kiírását már úgy készítjük, hogy az országos döntőbe – és előtte a területibe – csak azok az igazolt versenyzőkkel rendelkező *„proficsapatok"* kerülhetnek be, amelyek egy *„amatőr"* együttest is indítanak az alapfokú bajnokságokon. Így akarjuk elérni azt, hogy a testnevelő tanárok ne csak a *„krém"* kiválasztásával és felkészítésével törődjenek, hanem a diákolimpia valóban mindenkié legyen.

Gondolom, a sportszakmai értékelés a döntők után még javában tart. Mégis: nem tudna Tolnai László valamiféle ilyen megközelítésből egy-két tapasztalatra rámutatni?

– Lévén, hogy a 4 labdajáték döntőibe kivétel nélkül olyan gárdák jutottak, amelyek igazolt sportolókkal büszkélkednek, világos, hogy az érintett 4 országos szakszövetség megfigyelői is lent voltak a vidéki városokban. Nagyon felpezsdült érdeklődésről számolhatok be. A Magyar Kosárlabda Szövetség által indított minikosár-akció is segítheti a későbbi diákolimpiákat, amennyiben előképzést ad a lurkóknak. A Magyar Labdarúgó Szövetség is meghirdetett három akciót, többek között az Euro '90-et is. a győztes csapat ott lehett az itáliai futball vb-döntő mérkőzésein, nézőként. Ugyanakkor a Magyar Kézilabda Szövetség is szeretné megduplázni utánpótláskorú hátországának számát, ehhez gondolom a diákolimpia is nagy segítséget ad.

A döntő során a csapatok elszállásolása, étkeztetése miként oldódott meg?

– Jórészt kollégiumokban laktak a fiatalok és kísérőik – számolt be erről Spanicsek Tünde. – Mindössze egy olyan esetről tudok, hogy szervezési félreértés miatt egy étkeztetés *„kimaradt"*, pontosabban azonnal intézkedtünk, és 2 óra múlva mindenki megtölthette korgó gyomrát.

Tolnai László szerint a következő évi diákolimpia kiírásában marad a *„nyílt verseny"* elve, ám a Magyar Diáksport Szövetség azon csapatokat ingyen látja vendégül a döntőben, amelyek helyi, iskolai Diáksportkört képviselnek. Az MDSZ Intéző Bizottsága mellett létrejött egy Tanácsadó Testület, mely az előkészítésben még több terhet levesz az MDSZ diákolimpiáért felelős tisztségviselőiről.

Eszembe ötlött: mi lenne, ha a döntők napjai során egy-egy viszonylag szabad estén, a kiadós vacsora után egy szövetségi kapitány, egy sikeredző, egy labdarúgó, egy neves kosárlabdázó, vagy *„röpös"* válogatott tartana élménybeszámolót, szabadon lehetne faggatni arról, ő hogyan csinálta, amikor ifjú ember volt? S az sem elképzelhetetlen, hogy nagynevű szakemberek tartanának egy-két órás előadást a csapatokat elkísérő testnevelő tanárok számára abból, hogy mi a modern abban a pillanatban az adott sportágban. Ezek csak ötletek, mint az is, hogy a legalsó szinten folyó *„amatőr"* selejtezőkre a szülők kis hűsítőpénzt *„dobnának össze"* a CSAPAT számára, vagy egy-egy termelőszövetkezet, netán a megyében működő patinás egyesület hozzájárulna az utazási költségekhez, vagy odaadná a buszt, gépkocsit a diákok szállításához.

Arról nem is szólva, hogy az MDSZ-t olyan szponzorok támogatnák, amelyek nemcsak a sportot kedvelik, hanem gondolnak a jövőre is, arra, hogy a mai sport letéteményesei az általános és középiskolákban és – még ez sem elképzelhetetlen! – a felsőoktatási intézményekben örülnek a mozgásnak, a győzelemnek . . .

SZABÓ SÁNDOR

A labdajátékok diákolimpiai bajnokcsapatai a III., IV., V. és VI. kategóriában

KOSÁRLABDA, lányok: Tarjánvárosi Ált. Istk., Szeged; Petőfi Gimn., Budapest; Vasvári Pál Gimn., Székesfehérvár; ELTE, Budapest; **Fiúk:** 2. sz. Gyakorló Ált. Isk., Budapest; Dimitrov Szakközépisk., Zalaegerszeg; Tóth Kálmán Szakközépiskola, Baja; Kertészeti és Élelmiszeripari Egy., Budapest.

RÖPLABDA, lányok: Attila úti Ált. Isk., Budapest; Budaörsi Gimnázium; Radnóti Gimn., Szeged; Testnevelési Főiskola. **Fiúk:** Szórád M. Ált. Isk., Dunaújváros; Ságvári Endre Szakközépisk., Székesfehérvár; Katona József Gimn., Kecskemét; Budapesti Műszaki Egyetem.

LABDARÚGÁS: Hunyadi János Ált. Isk., Debrecen; Szegedi 600. sz. Ipari Szakmunkásképző Iskola; Testnevelési Főiskola.

KÉZILABDA, lányok: Nagykanizsai Ált. Iskola; Komarov Gimn., Pécs; Seres Gy. Közg. Szakközépiskola, Békéscsaba; Testnevelési Főiskola. **Fiúk:** Veszprémi Ált. Iskola; 501. sz. Szakmunkásképző Intézet, Komló; Bercsényi Gimn., Győr; Testnevelési Főiskola.

A Budapesti Közlekedési Vállalat nők és férfiak jelentkezését várja az alábbi munkakörök betöltésére.

FORGALMI AUTÓBUSZVEZETŐ

Kereseti lehetőség órateljesítéstől függően 8000–18 000 Ft/hó + külön feltétel szerint 2000 munkaóra után 24 Ft/óra mértékű forgalmi juttatás.

TROLIBUSZVEZETŐ

Kereseti lehetőség órateljesítéstől függően 8000–15 000 Ft/hó + külön feltétel szerint 2000 munkaóra után 12 Ft/óra mértékű munkaköri jutalom

VILLAMOSVEZETŐ

Kereseti lehetőség órateljesítéstől függően 8000–12 000 Ft/hó + külön feltétel szerint 2000 munkaóra után 12 Ft/óra mértékű munkaköri jutalom

JELENTKEZÉS ÉS FELVILÁGOSÍTÁS

BKV Szociális és Oktatási Központ
Budapest X., Fehér út 1/C.
Telefon: 188-774

Alfa ÉLELMISZER ÉS VEGYIÁRU KERESKEDELMI VÁLLALAT

Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat gépesített raktárüzemeibe felvesz

- raktárosokat
- raktári fizikai dolgozókat
- targoncavezetőket
- elszámoltatót
- kódolót
- adminisztrátort
- pénztárost

Jelentkezés a munkaügyi csoportoknál

Központban
Bp. VII., Dohány u. 40.
1. Sz. Raktárüzem
Bp. X., Ceglédi út 28.
2. Sz. Raktárüzem
Bp. XI., Kondorosi u. 3.
3. Sz. Raktárüzem
Bp. IV., Temesvári u. 7–9.
4. Sz. Raktárüzem
Bp. XI., Nándorfehérvári u. 40.
6. Sz. Fiók
Bp. IV., Dugonics u. 15.

Alfa ÉLELMISZER ÉS VEGYIÁRU KERESKEDELMI VÁLLALAT

Alfa ÉLELMISZER ÉS VEGYIÁRU KERESKEDELMI VÁLLALAT

Alfa ÉLELMISZER ÉS VEGYIÁRU KERESKEDELMI VÁLLALAT

Alfa ÉLELMISZER ÉS VEGYIÁRU KERESKEDELMI VÁLLALAT

MI A LECKE?

Kézilabdázóknak

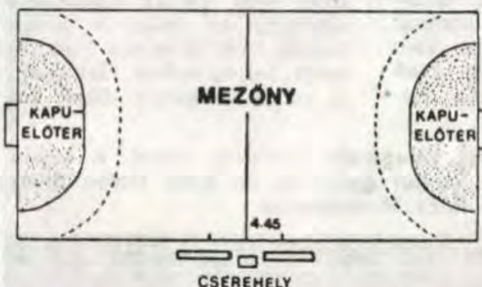
Az egész világon egyre népszerűbbé váló sportágról ezt írja a *„Korszerű kézilabdázás”* című nemzetközileg is elismert szakkönyvében *Madarász István*, a Nemzetközi Kézilabda Szövetség orvosi bizottságának vezetője, az MKSZ főtitkára:

„A kézilabdázás a huszadik század elején indult el világhódító útjára. Igazi küzdőjáték alapvető mozgásokkal — futással, ugrással, dobással — továbbá szellemi kvalitásokkal és gazdag improvizációs lehetőségekkel. Ma, közel egy évtizeddel az ezredforduló előtt ötmillió aktív játékos és még több érdeklődő szívével kötött őszinte, meleg barátságot.”

Szabadban és teremben

Ami a játékot igazán látványossá és élvezetessé teszi, az a sok gól. A lüktető ritmusú támadások erős, vagy ravasz lövésekkel, bravúros védésekkel fejeződnek be, a támadó és védekező variációk száma szinte végtelen.

A legjobbak az utóbbi években már csak teremben játsszák a kézilabdát, de tavasztól őszig természetesen a szabadban is kergethető a labda. Ha a szabályoknak megfelelő méretű pályán akarunk játszani, akkor egy negyvenszer húszméteres játékteret kell kijelölni. A kapu mérete 2×3 méter. A kaputól hat méterre egy folyamatos, kilencre egy szaggatott, szabálytalan körívet kell rajzolni. Az előbbin belül nem tartózkodhat támadó, és nem védekezhet játékos. A kapu előtt elkövetett szabálytalanságért megítélt szabaddobást a szaggatottról végzik el a támadók. Ha gólhelyzetben akadályozzák meg nem engedett módon a támadót, azért büntető — hétméteres — jár.

A szabadtéri pályák borítására a leggyakrabban bitument és salakot, újabban pedig műanyagot használnak. A csapatot hét játékos — egy kapus és hat mezőnyjátékos — alkotja, akiket a kétszer 30 perces (csak felnőtteknél!) játékidő alatt bármikor, és többször is lehet cserélni. A játék egyik legfontosabb alapszabálya, hogy a labdával — annak lepattintása nélkül — legfeljebb három lépést szabad tenni.

Ha már van pályánk

A kézilabdázás szabályaiból itt természetesen csak rövid ízelítőt adtunk, kiemelve azokat, amelyeknek ismeretében már el lehet kezdeni a játékot.

— Egészen pontosan, a felsorolt szabályok alkalmazása nélkül is kergethető a kézilabda — vélekedett *Hajnal József*, az ország egyik legismertebb utánpótlásedzője, aki az Építők SC kézilabda-szakosztályában irányítja — méghozzá nem is akármilyen eredménnyel — a fiatal tehetségek nevelését. — A legfontosabb, hogy találjunk egy olyan területet, ahol kialakíthatunk egy pályát. Az sem nagy baj, ha nem lesz pontosan akkora, mint amit a *„nagykönyv”* előír. Játszótereken, lakótelepek még be nem épített területein, vagy bárhol, ahol akad egy legalább húszméterszer tízméteres üres térség, fölvonalazható a játékra is alkalmas pálya. Persze az sem gond, ha mondjuk, csak tizennyolc méter lesz a hossza és kilenc a szélessége.

— A kapu mérete is csökkenthető?

— Természetesen. Legfeljebb arra érdemes ügyelni, hogy az eredeti méretekhez képest arányos legyen a csökkentés. Az iskolák nyári táboraiban, napközikben, üdülőkben persze ilyen gondjuk nemigen lehet a kézilabdázni vágyóknak, hiszen a pálya kérdése a legtöbb helyen megoldott.

Tegyük fel, van már pálya. Akkor hogyan tovább?

— Bocsánat, de még egy mondat a minipályáról: ha kisebb a játéktér, természetesen a hatos vonalat sem hat éterre húzzuk a kaputól, elegendő a három és fél, , négyméteres távolság. Szóval, ha feltételek megvannak, kezdődhet a bemelegítés.

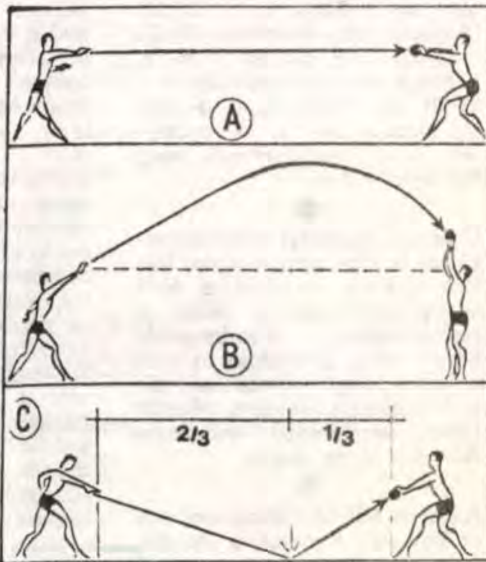
Alapmozgások

A szakember szerint minden sportjáték legfontosabb bevezetője a bemelegítés, amellyel megelőzhetők a későbbi kellemetlen húzódások, ficamok, rándulások.

— Milyen bemelegítő gyakorlatokat javasol?

— A legcélszerűbb fogójátékkal kezdeni. Ezt csinálhatjuk labdával, vagy anélkül, a lényeg, hogy a lábizmokat alaposan átmozgassuk. Ezután általános gimnasztika következhet, nyújtó, lazító gyakorlatokkal. Ezek során a boka és a térdizület — mindkettő rendkívül sérülékeny — bemelegítésre helyezzük a hangsúlyt. A váll és a derék karhúzásokkal, döntésekkel, hajlításokkal melegíthető a legeredményesebben.

— A labda mikor kerül már végre elő?

— Érdemes megfogadni a tanácsot: csak az alapos bemelegítés után vegyük kézbe a labdát. A játékhoz a legfontosabb a kétkezes mellső, az egykezes felső és a pattintott átadások begyakorlása. Érdemes ügyelni a helyes labdatartásra, mert a rossz beidegződést később nagyon nehéz javítani. A labdavezetés nem ördöngösség, de pokoli bosszantó, ha valakinek nem válik vérévé, s emiatt elveszti a csapat a labdát.

— Ezek után kezdődhet a játék?

— Nos, igen. A színvonala persze kezdetben nem lesz igazán magas, de a kézilabda-tudomány további elsajátításához már ajánlatos testnevelőt, vagy edzőt segítségül hívni. A játék azonban így is izgalmas lesz, és remek szórakozást nyújt valamennyi résztvevőnek.

Befejezésül annyit, a *„nyári kézilabdázásban”* a csapatok tagjainak létszáma sem szigorúan kötött. Különösen nem a minipályán, ahol akár három, négy vagy öt játékosból álló együttesek is remek csatákat vívhatnak. Aki pedig a szünidő végére a legjobban megtanulja a leckét, az nemsokára talán *Gódorné Nagy Mariann*, vagy *Kovács Péter* nyomdokaiba is léphet.

S. J.

KÉZILABDA

Kilenc klub kereste meg a TFSE végzős válogatott kézilabdázóját, *Géczi Anikót*, aki a Vasasból indult és négy évig ösztöndíjasként a főiskolán tanult. A 22 éves átlövő a BHG SE csapatához igazolt.

●

A jugoszláviai Kikindán rendezett Trofeo Jugoslavija nemzetközi női tornán a megfiatalított válogatottunk bronzérmet szerzett. Eredményük: Magyarország–Bulgária 34-20, Magyarország–Románia 21-22, Magyarország–Dánia 26-24, Magyarország–Jugoszlávia 21-28 és Magyarország–Lengyelország 30–14. A győzelmet Jugoszlávia szerezte meg Románia előtt.

●

Ötnapos harkányi edzőtáborozással kezdte meg olimpiai felkészülésének hajráját a férfi kézilabda-válogatott, majd a csehszlovákiai Csorba-tónál három hétig gyűjtötték az erőt a július végi jugoszlávok elleni edzőmérkőzésekre. *Mocsai Lajos* vezetőedző munkáját *Adorján János* segíti.

●

A Vasas női kézilabda-csapata az Egyesült Államokba utazott. Colorado Springsben edzőtáboroztak, mérkőzéseket játszottak, többek között a *Faludi Mihály* irányításával készülő házigazdákkal is, akik az ötkarikás játékokra készülnek.

●

Az augusztusi KNDK-beli IBV-re készül férfi ifjúsági válogatottunk. A felkészülést *Fazekas László* és *Jegenyés Alpár* irányítja. Az ugyancsak IBV-re készülő női ifjúsági válogatott – augusztusban Lengyelországba lép pályára – edzőtáborozásait és szakmai munkáját *Horváth Lajos* edző vezeti.

●

Kovács Péter, a kézilabda-válogatott kapitánya az OSC Dortmundból az ugyancsak a Bundesligában szereplő Grosswaldstadtba igazolt. *Kovács László* edző szintén megvált a Dortmund együttesétől és a jövőben a Spandau 04 szakmai munkáját irányítja.

●

Gódorné Nagy Mariann két éves szerződést írt alá az osztrák bajnok Hypobank Wien csapatához, ahol *Csík János* az edző.

Sikeréhkopp, elveszített presztízskilók

Gödörben a nők,

homokban a szakvezetők feje

Kevés válogatott csapatunk van siralmasabb helyzetben, mint a női kézilabdázók. Most, olimpiaközelben érezzük csak igazán, mennyire messzekerültünk – nemcsak az ötarikás részvételtől és a nemzetközi élmezőnytől, hanem hogy milyen kevés az esélyünk akárcsak a lépéstartásra is. A miért?-et ma már talán késő elemezgetni (bár, ki tudja . . .), viszont visszapillantani nem csak kézilabdás szemmel tanulságos.

Szinte hihetetlen, de mindarra a kifogásözönre és mentegetőzészuhatagra, amelyet *Barabás Zsolt*, az azóta leköszönt vezetőedző zúdított a nyakunkba, van válasz, van ellenérv. Mégpedig a múltból! Szinte kísérteties, hogy amit a bozontos szakállú mester mentségére felsorolt, milyen jólfésülten szerepelt már a korábbi hivatalos anyagokban, leginkább a jeles elõd, *Csík János* jelentéseiben. Szóval, sem nem sorscsapás, sem nem balszerencse, hogy női válogatottunk ide jutott. Előre érezni, tudni, látni lehetett, hogy ez lesz a sorsa. Egyesek előre dokumentálták a hibatényezőket (bár nálunk talán a megoldás kulcsa is ott volt . . .), míg mások utólag, érthetetlen spanyolviaszként ugyanezekkel kenegetik sebeiket.

Hiba lenne nem felszakítani ezeket!

A mezőny hozzánk gyengült

– *„Az olimpiai részvételt nem tudtuk kiharcolni, de csapatunk a B-világbajnokságon elért harmadik helye, mutatott játéka és nem utolsósorban küzdőszelleme jelezte, hogy továbbra is a világ élvonalába tartozik a magyar női kézilabdázás.” (Barabás* Zsolt, vb-jelentés, 1988.)

● „Ez a mezőny hozzánk gyöngült! Másfél évtizede nem volt ilyen sekélyes. *A maiak közül a labdát sem vihette volna senki Sterbinszkyék után* . . . Az elkövetkező öt-hat évben semmi esélyünk nem lesz, hogy feljöjjünk, ha alapvetően nem változtatunk néhány szakmai kérdésben.” *(Horváth László, a Magyar Kézilabda Szövetség titkára, elnökségi ülés, 1986.)*

● „A legjobbak ellen eredményesen teljesíteni tudó játékosok száma öszszesen 7—8 . . . *Alkati adottságaink miatt fizikális képességeinket szakadatlan, állandóan növelnünk kell.* Technikai vonatkozásban is bőven van javítani valónk. *György Anna* és *Barna Ildikó* például kezdeti bíztató lendületük után megtorpantak a fejlődésben. *(Csík János, jelentés az olimpiai felkészülésről, 1984.)*

(Az előző kapitány már négy éve, a válogatott mellett rendszerint csapatvezetőként működő szövetségi szakember már két éve látta a gondokat. Barabás Zsolt még a kudarc után is optimista maradt. Kétszeresen is elgondolkodtató ez. Először is: ennél ékesebb bizonyíték a kontroll nélküli vezetésre, aligha kell. Másodszor: a korábban csak másodosztályban, illetve ifjúságiak mellett működő kapitány elvárása, igényszintje semmilyen körülmények közt nem felelhet meg egy rangos válogatott igényeinek. De ne többet a személyi – személyeskedő? – problémákról!)

Ilyen gyengén még soha . . .

– *„A sajtó által kiemelt Bp. Spartacus—Vasas ellentét a játékosok szerint is tréfás élcelődés volt csupán. Zavaró tényező volt, hogy a keret sok tagjának átigazolási és egzisztenciális gondjai voltak. Nevelési feladat, hogy játékosainkban kialakuljon az igény a szabadidő hasznos eltöltésére. A nem teljesen zavartalan felkészülés ellenére bizakodva készült csapatunk a B-világbajnokságra.”* (Barabás Zsolt világbajnoki jelentéseiből, 1988., 1987.)

● „A csapat a két keretedző csapatának játékosaiból alakult ki, figyelmen kívül hagyva a hazai bajnokságban elért formákat. A játékosok szabadidő-kihasználását nem irányítja senki, *céltalanul lődörögnek*, nem tudják hasznosan eltölteni az időt. A jutalmazás mögött nincs kiemelkedő teljesítmény, így nem is lehet ösztönző. Nem fo-

„Padlón” a magyar női válogatott, ápolásra szorul. A képen Szabó István, Gáspár Sándor gyúró és dr. Hehl István orvos gyors segítséget nyújt Rácz Mariann-nak

gadható el az előrelépés kifejezés a kapitány részéről, mert ilyen gyenge eredményt női válogatottunk még nem ért el!" *(az NB I-es csapatok edzőinek munkaértekezletének állásfoglalása, 1988)*

● „Elképzeléseinket, taktikai megoldásainkat csupán 40—50 százalékban tudtuk csak kihasználni." *(Jelentés az ezüstérmet hozó B-világbajnokságról, 1985)*

● „A legjobb szándék ellenére is vannak bizonyos érdekellentétek az egyesületi és a válogatottban végzett felkészítő munka, a versenyprogramok között. Előfordul, hogy a szerdai edzésen sérülés miatt felmentést kér a játékos, azután pénteken és vasárnap teljes erőbedobással versenyez klubjában. *A minősítési és ösztönző rendszerünk feltétlen változásra szorul.* Ha nem teszünk semmit, riválisaink állva hagynak bennünket." *(Az olimpiai felkészülés értékelése, 1984)*

(Úristen, hát már négy éve ilyen világosan látszottak azok a gondok, amelyek végül is az 1986-os bukáshoz és az 1987-es bukáshoz vezettek?! Hát ha már akkor is tudták, látták, miért nem tettek, miért nem tettünk ellene?! Ez némiképp felmenti a most megbukott kapitányt, de ki adhat felmentést a sportági vezérkarnak, amely becsukta a szemét? Illetve: nemegyszer becsukatták vele... Nem mint újságíró, hanem mint elnökségi tag legyen szabad e szaklap hasábjain elmondani: a sportágat állítólag vezető kis csoportunknak nemcsak valós hatalma nincs, hanem még csak bírálati joga sem, hisz ha kinyitjuk a szánkat, azonnal a fejünkhöz vágják, hogy mi csak társadalmi munkában kárálunk, amikor mások szerény fizetésért kínlódnak, küszködnek, keményen dolgoznak. Csík János el is ment a szövetségnél mindenképpen tehetősebb Borsodi Bányászhoz, majd a még jobban fizető bécsi bajnokcsapathoz...)

Új tehetségek helyett régi gondok

— *„Az előző évi világbajnokságon tapasztaltak a legutóbbi versenyre is jellemzőek."* (Barabás Zsolt jelentése az 1987. évi B-világbajnokságról.

— *„A fiatalok gondozása, nevelése, a junior korosztály versenyeztetése kiemelően kezelendő, mert nemzetközi tapasztalatok hiánya döntően befolyásolja szereplésüket."* (Barabás Zsolt jelentése az 1986. évi világbajnokságról.)

● „Fokozottan kell figyelni a játékosnevelésre: rendszeresen foglalkoztatni kell tehetséges fiatalokat, több versenyzési lehetőséget kell biztosítani az ifjúsági korosztályból kiöregedett játékosoknak a nemzetközi felnőtt mezőnyhöz való felzárkózáshoz." *(Csík János jelentése a sikeres 1985. évi B-világbajnokságról.)*

● „Az ifjúsági válogatott keretet kell kibővíteni legalább 40 főre. *A fiatalok versenyeztetésében is óriási változtatások szükségesek.* Feltétlenül szükséges lenne a junior-válogatott felállítására, versenyeztetésére. Rossz képzésük miatt magasabb játékosainkat nem lehet egyből beépíteni a válogatottba, pedig Európában messze a legalacsonyabb csapat a miénk, amely egyszerűen nem bír el további alacsony kézilabdázást." *(Az olimpiai felkészülés értékelése, 1984)*

● „Tűnőben van a gazdaságos labdahajításra alkalmas *stramm nő* típusa. A különböző számháborúk és felmérősdik, meg az ifiedzők kényelme miatt csak nőni fog a lemaradásunk: jobban szeretik az ügyes, de kicsi játékost, aki viszont csak a maga korosztályában képes eredményesen szerepelni, a felnőttek között majd törvényszerűen megbukik. *Csakhogy nálunk senki sem meri favorizálni a nagynövésűt, mert az ma még ügyetlenebb, többet kell vele foglalkozni, bármennyire is benne rejlik a jövő ígérete.* Szóval, a kisstílűség, a kicsiségünk eltakarja előlünk a jövőt, pedig a balsejtelmek igencsak előre vetődnek. *(Balogh Endre, a Budapesti Kézilabda Szövetség vezetője, országos elnökségi ülés, 1982)*

György Anna itt még a mezőny felett. Az NDK válogatottjából Uhlig és Kruger igyekszik akadályozni a labda továbbításában

(Megesszük a holnapot? Igen, de már tegnap óta falatozunk belőle. Talán csak most tetszik ki, Csík János — de mások is olykor — menynyire kritikusok voltak a sikerévekben is. Ám a kutya sem figyelt oda rájuk! Örültünk, hogy egy-egy éremmel betömtünk egy-egy újabb lyukat, na meg a közvélemény száját. Na persze — anélkül, hogy bárkinek is menlevelet adhatnánk, aki felelős a témában — ereje, energiája, ideje, pénze sem igen maradt, maradhatott a sportági vezetésének az akkut bajok, a rohadó gyökerek gyógyítgatására. Most, kudarcidőben, persze érzékenyebbek vagyunk az alulról jövő bajokra is, jobban észrevesszük a problémákat. Igen, a sikerre éhes kézilabda-társadalomra most éhkoppos időszak jár. Legalább ne kelljen másoknak is komoly presztízskilókat veszíteni, amikor a mi példánkon okulhatnak. Mert hát — mint talán ez az apró mazsolázgatás is mutatta — van min...)

KOMLÓSI GÁBOR

Kilátások a kapuban

Úgy tartják, a jó kapus fél győzelem. Sőt...

Bizonyságul elég csak két olimpiászt visszakalandozni a férfi kézilabdatörténetében.

1980, moszkvai olimpia: az NDK–Szovjetunió álomdöntőben egy kapusé a főszerep: *Wieland Schmidt* harcolja ki a hosszabbítást a hazaiak ellen, majd a ráadásidőben is káprázatosan véd, a hárított hetesek aranyat érnek.

1982, A-világbajnokság az NSZK-ban: a kézilabda-sajtó két kapus nevétől hangos: *Bartalos Béláé* az egyik, aki a már megfogott labdát engedi három másodperccel a lefújás előtt a hálóba a jugoszlávok döntőbe jutását jelentő találkozónkon; a másik meg az a *Basics,* aki *„kivédi a szovjetek szemét"* a finálében, aranyhoz segíti a jugoszlávokat a hosszabbításos döntőben.

1985, B-világbajnokság Norvégiában: Hoffmann László sokak által megkérdőjelezett (jól időzített?) sérülése miatt *Kovács László* vezető edző már-már azzal fenyegetőzik, hogy ő áll majd a kapuba, ám a kényszerből alkalmazott kapusavatás klasszisokat termett, gondoljunk csak az azóta abszolút befutott *Oross Tiborra.*

1988, olimpia Szöulban: annyi bizonyos, hogy az abszolút ötkarikás főszereplőt most is joggal kereshetjük az 1-es, 2-es vagy 16-os számú mezekben. S az is biztos — rég volt ennyire kedvező a helyzetünk ezen a poszton —, *Hoffmann* vagy *Oross,* az örökifjú *Bakos* vagy a szupertehetséges debreceni *Szathmári,* netán a beérett *Bíró?* A mieink is ott vannak a klasszisjelöltek között.

Soha talán nem volt ennyire megnyugtató a kapushelyzet a magyar férfi kézilabda-válogatottban.

S ez már, ugye, fél győzelem. Sőt...

A női roplabda MNK-döntőjében a bajnoki cím mellé a kupát is visszahódította a Tungsram SC. A Nemzeti Sportcsarnokban rendezett döntőn: Tungsram SC–Ú. Dózsa 3:1, a 3. helyért: BSE–Alba Volán SC 3:1.

●

A sportág történetének első vidéki döntőjét rendezték a kaposvári Városi Sportcsarnokban. A férfi MNK elsőségért: Kecskeméti SC–Nyíregyházi VSSC 3:0, a harmadik helyért: Csepel–Tungsram SC 3:0.

●

Az Európai Röplabda Konföderáció (CEV) Kupáért először küldte el nevezését az MRSZ. Az elnökség határozata alapján a kupában 2-2 férfi és női csapat képviseli hazánkat. Ősztől a nemzetközi porondon a különböző kupákban így a nőknél – BEK: Tungsram SC, – KEK: Ú. Dózsa, – CEV Kupa: BSE és a BVSC indulhat. A férfiaknál – BEK: *Tungsram* SC, – KEK: Kecskeméti SC, – CEV Kupa: Ú. Dózsa és az NYVSSC képviseli színeinket.

●

Az olimpiai selejtezők után kialakult a szöuli férfi röplabdatorna mezőnye is. A csoport: Dél-Korea, Szovjetunió, Bulgária, Olaszország, Brazília, Hollandia. B csoport: Japán, Egyesült Államok, Argentína, Franciaország, Tunézia, Svédország.

●

Drezdában, nemzetközi férfi ifjúsági tornán vett részt megfiatalított válogatottunk. Miután az ifik az EB-döntő mezőnyébe nem jutottak be, így a két évvel fiatalabb IBV-válogatott szerepelt. Ilyen hátránnyal az utolsó, a hatodik helyen végeztek.

●

Jászberényben a 15. Lehel Kupa küzdelmeit a bolgár női ifjúsági válogatott nyerte, így 1986 után másodszor vitte haza a díszes serleget. Második Franciaország, harmadik a Szovjetunió együttese lett. Ifjúsági válogatottunk hetedik.

A szomorú tavasz után

Türelmet és következetességet

kér a főtitkár

Egy-egy kudarc után – sportágtól függetlenül – általában az újságíró két módszer közül választ. Ha felelősséggel és jól ismeri a hátteret, akkor megírja kritikáját, amelyet aztán a szakvezetés – úgymond – nem tűz a kalapja mellé. A másik módszer, hogy megkeresi a szakvezetőt és igyekszik kérdéseivel a sarokba szorítani. Legtöbbször az így készült interjúban is a sportvezető húzza a rövidebbet.

Ritka, ám nehéz eset, ha az adott szakvezetésen, mivel kinevezése friss, még nem kérhetők számon az eredmények. Ilyenkor, azok kapcsán, közösen kell kutatni az okokat, megtalálni a megoldást, *„kikérdezni"* a terveket. A magyar röplabdasportban ez utóbbi nagyon aktuális.

1988. májusa és júniusa az utánpótlás-válogatottak hónapja volt a magyar röplabdaéletben. Azt is mondhatnánk: feketehónapja.

Arra még számítottunk, hogy a férfi ifjúsági válogatott a lengyelországi nehéz mezőnyből nem tud az Európa-bajnokság tizenkettes döntőjébe jutni, arra azonban nem, hogy a lányoknak sem sikerül ugyanez Esztergomban, könnyű mezőnyben. Aztán a fiú IBV-válogatott egy dresdai tornán nyeretlenül végzett az utolsó helyen, majd a lányok hasonló korosztálya a patinás Lehel Kupán Jászberényben tette ugyanezt, úgy, hogy alárendelt szerepében még játszmát sem nyert. Ez a példátlan, indulatokat fakasztó kudarcsorozat adta az apropóját annak a beszélgetésnek, amelyet a Magyar Röplabda Szövetség alig másfél esztendeje hivatalában levő fiatal főtitkárával, *Sinka Lászlóval* folytattunk.

– Az eredmények, pontosabban az eredménytelenségek okai mindig a múltból fakadnak. Ezért hiba lenne ezeket most számon kérni a jelen szakvezetőjétől. Induljunk ki tehát a jelenlegi helyzetből. A férfi és női ifjúsági EB-selejtező két kudarc után a magyar utánpótlás legfeljebb annyi eredményt könyvelhet el, hogy eleget tett nemzetközi kötelezettségeinek, részt vett a viadalokon, de csak azért, hogy teljes legyen a mezőny. Nem kínos ez?

● A lengyelországi és az esztergomi EB-búcsú után

határozott lépésre volt szükség. Nyilvánvaló lett számunkra, hogy ezt a két ifjúsági válogatottat a továbbiakban felesleges együtttartani. Azonnal a kissé távolabbi jövőt kell építenünk. Ezért úgy döntött a szakvezetés, hogy megkezdjük a két évvel fiatalabb, úgynevezett IBV-korosztály menedzselését. Amikor ezt elhatároztuk, számolnunk kellett a vereségsorozattal is. De mindez már a következő EB-selejtező érdekében történik. Addigra ennek a két gárdának már egy csapattá forrott, relatív rutinos együttesnek kell lennie.

– Szakadjunk most már el az idei szomorú tavasztól. Nem érzi úgy, hogy a magyar sport jelenlegi finanszírozási rendszerében a röplabda elveszíti a támogatóit?

● Nem. És erre több okom is van. A kiemelkedő hazai események megrendezését továbbra is garantálják a *„gazdák"*. Ezért például dícséret illeti a jászberényi Hűtőgépgyár sportszerető vezetőit, de a szombathelyieket is a Savaria Kupáért, a fehérváriakat az Alba Volán Kupáért, a tatabányaiakat a Vértes Kupáért és sorolhatnám még. Sőt, az idén bővül is ez a *„mezőny"*, mert a dunaújvárosiak jóvoltából első ízben kerül megrendezésre a Dunaferr Kupa nemzetközi, válogatott szintű férfi viadal szuper mezőnnyel. Szóval nemzetközi szintű eseményekben a jövőben sem lesz hiány. Egészen más kérdés az egyes klubok, szakosztályok támogatási rendszere. A csapatjátékok vonatkozásában ez egy nagyon lényeges kérdés.

– Attól tart, hogy szponzorok hiányában szakosztályok szűnnek meg?

● Bízom a logikában. A mai gazdasági életben a reklám egyre jelentősebb szerepet tölt be. Köztudott, hogy a sport kitűnő reklámhordozó. A cégeknek fel kell ismerniük a röplabdában rejlő lehetőségeket, amely éppen a jelenlegi relatív alacsony *színvonalból* fakad. Ugyanis viszonylag kevés befektetéssel is gyorsan az élmezőnybe lehet kerülni és akkor már biztosított a nemzetközi szereplés. Nem véletlen, hogy az ősztől a BEK- és a KEK-sorozat mellett már részt veszünk két férfi és két női csapattal az úgynevezett CEV Kupában is.

– Ismeretes, hogy újabban hazánkban az ÁISH lehetőséget biztosított ahhoz, hogy a sportolók, korlátozott számban, az egyesületük alkalmazottai lehessenek. Szóval bővült a sportállások száma. Hány ilyen lehetőséget kapott a röplabdasport, és miképpen sikerült megoldani az elosztás objektív konfliktushelyzetét?

● Összesen, százkilencvenkét státuszt kapott a sportág. Az elosztás szempontjait a tények határozták meg. Egy olyan, pontrendszeren alapuló táblázatot készítettünk, amelyet az elnökség vita nélkül elfogadott. Úgy is fogalmazhatok, hogy ebbe nem lehetett belekötni.

– Melyek voltak a szempontok?

● Egyszerű és logikus a felsorolás. Az NB I-es szereplés, az MNK szereplés, a junior-bajnoki helyezés, az OSK-k és OIK-k eredményei, hány felnőtt és ifjúsági válogatottat ad a szakosztály. Így kijött az összpontszám, amelynek alapján *„kiutalásra"* kerültek a sportállások.

— Ezzel ez a gond le is került a napirendről?

● Ez sohasem kerülhet le. A szövetségnek állandó kötelezettsége szakmai és jogi felügyeletet tartani azon játékosok felett, akik most már legálisan a sportból élnek. Nem lenne például etikus, ha egy olyan röplabdázó jutna sportáláshoz, aki mondjuk lemondja a válogatottságot.

– Hasonló módon rendszabályozzák a külföldre szerződést is?

● Igen. erre vonatkozóan is elkészítettük a feltételrendszert.

– Ismeretes, hogy a magyar röplabdasportban is, különösen a férfi szakágban, az úgynevezett *„krém"* már elsősorban Belgiumban és Törökországban játszik. Gondolok például *Börcsök Csabára*, *Szabó Kálmánra*, *Demeter Györgyre*, *Győri Attilára* és sorolhatnám még. Úgy tudom, hogy jelenleg is folyamatban van néhány külföldre szerződés ügye. Nem félő, hogy így, egyéniségek nélkül, még érdektelenebbé válik a bajnoki küzdelemsorozat, nem beszélve arról, hogy a feljövő fiataloknak nem maradnak példaképeik, nincs kitől tanulniuk?

A célokat, a példát a külföld szolgáltatja. Határainkon túl természetes, hogy a tétmérkőzéseken zsúfolt a lelátó. De ma már a strandokon, kirándulóhelyeken is százak bámulják azt a nagyszerű játékot, hogy aztán maguk a nézők is kipróbálják. Így terjed, népszerűsödik a sportág és így szolgáltatja rendszeresen a tehetséges utánpótlást. Sok még a tanulnivalónk...

● Aktuális kérdés, és felesleges lenne tagadni, hogy ez jelenleg valós probléma. Mégis úgy érzem, hogy csak átmeneti gond. Ugyanis egyre több külföldi klasszist igazolnak manapság a magyar csapatok. Ismeretes például, hogy éppen férfivonalon, a Csepel és a Nyíregyházi VSSC legutóbbi sikerei nagyrészt a lengyel és a csehszlovák vendégmunkásoknak köszönhetőek. Egyre több klub igazol most már külföldről, sőt ez a kör lassan az edzőkre is kiterjed. Nem titok például, hogy komolyan foglalkozunk azzal a megoldással, hogy a válogatott élére is a határokon túlról szerződtetünk szakvezetőt. A fiatal tehetségeknek mindegy, hogy milyen anyanyelvű az a klasszis, akitől tanul és a kosárlabdasport is bizonyítja, hogy a közönség is hű marad a sportághoz, ha vannak olyan egyéniségek a pályán, akik miatt érdemes helyet foglalni a lelátón.

– Összességében tehát, mint a Magyar Röplabda Szövetség főtitkára, elmondhatja magáról, hogy optimista?

● Nem tudnék és nem is szabadna másképp dolgoznom. Többször és több sportágban mondták már, hogy az a legnagyobb gond, hogy hiába *„kopogtatnak"* az ifjú tehetségek, mire elérik a 17—18 éves kort, egy olyan egészségtelen milliőbe kerülnek, hogy az megfertőzi őket és gyorsan beleszürkülnek ebbe a körbe. A mi feladatunk éppen ezért most kettős. Egyrészt megteremteni azt a bázist, amely garantálja, hogy a fiatal tehetségek szinte tömegével jöjjenek, megadva ezzel az egymás közötti versengés, no és a válogatás feltételrendszerét. Ennek érdekében az ország különböző helyein immár vagy kollégiumrendszerben, vagy induló röplabdatagozatos osztályok formájában beindult a képzés. A másik feladat, hogy megteremtsük az egészséges közeget. Sajnos le kell forognia egy-két korosztálynak, amelynek lényegében annyi a feladata, hogy megőrizze helyünket a röplabdasport nemzetközi vérkeringésében.

LUKÁCS GYÖRGY

Hűsítő ajánlat

Az idei augusztus 20-ai rendezvények új színfolttal gazdagodnak, a víziparádé és a tűzijáték között az ünnep délutánján, jégkorong-mérkőzés színhelye lesz a Budapest Sportcsarnok. Ilyenre eddig nyár derekán még nem volt példa! A két régi, nemes ellenfél, a Ferencváros és az Újpesti Dózsa hokisai csapnak össze, barátságos, ám pénzdíjas mérkőzésen. Előreláthatólag a győztes együttes tagjai között 67 000, a vesztes játékosai között 33 000 forint kerül fölosztásra.

— Végre nyáron játszhatunk mérkőzést, magyar földön is! — sóhajt nagyot *Szeles Dezső*, a lilák bajnokcsapatának mestere, amikor a leendő mérkőzés szóba kerül. Ezzel régi vágyunk teljesül. A lehetőséget az adja meg, hogy augusztus közepén, a nagyközönség számára megnyitják a jeget a BS-ben. Ha pedig már ott van, oktalanság lenne nem kihasználni. Így érezte ezt a Népstadion vezérkara is, így ők a rendezői a mérkőzésnek.

— Van-e változás az Újpest összeállításában?

— Még nincs végleges döntés, de két fiatal játékosunk, *Pápai* és *Lelesz*i a távozás gondolatával foglalkozik. *Zima*, valamint *Rozgonyi* viszont, akik Miskolcon szerepeltek, mint kölcsönjátékosok, visszatérnek a Megyeri útra. A ferencvárosiak kérték, járuljunk hozzá *Farkas András* esetleges szerepeltetéséhez. Ezt készséggel teszszük meg, hiszen *„Caja"* népszerűsége és játéka is hozzájárulhat a kezdeményezés sikeréhez.

Orbán György, a Fradi szakvezetője nem kevésbé lelkes:

— Augusztus elsején kezdjük a fölkészülést, tizedikétől a mérkőzés helyszínén a Budapest Sportcsarnokban gyakorlunk. Tudom, ilyen rövid idő alatt nem történhetnek csodák, de azt már most ígérhetem, — a Dózsa nevében is — mindent megteszünk annak érdekében, hogy jól szórakozzék a publikum. Egyébként úgy tűnik, ha a tárgyalások eredményre vezetnek, mi erősödünk. *Mayer Zsolt* Székesfehérvárról hozzánk tart.

Abban mindkét szakvezető egyetért, remélhetőleg ez még csak a kezdet. Egy év múlva, talán nemzetközi tornává is bővülhet ez a nyári hokicsemege. Sőt, talán érdemes lenne megkísérelni a nagyfogást. Egy BEK-döntő rendezési jogát kérni a nemzetközi szövetségtől. A pompás sportcsarnok, a remekül megrendezett 1983-as C csoportos VB mellettünk szól. No meg az is, hogy a Nemzetközi Jégkorong Szövetség elnökségének tiszteletben álló tagja, a magyar *Pásztor György*. Esélyünk tehát lenne.

Amíg azonban az esélyt valóságra váltjuk, addig is örüljünk az idei nyár meglepetésének, az Újpesti Dózsa—Ferencváros találkozónak.

T. L.

VÍZILABDA

Két-két mérkőzést játszott az olimpiára készülő vízilabda-válogatott a hazánkba látogató olasz és amerikai együttes ellen. Magyarország–Olaszország 9-10 és 8-10, Magyarország–Egyesült Államok 6-9 és 10-10.

●

Női válogatottunk veretlenül nyerte az Artex Kupa nemzetközi vízilabdatornát. A döntőben 13-6 arányban megérdemelten győzött Hollandia ellen, a további sorrend: 3. Franciaország, 4. NSZK, 5. Anglia, 6. Bulgária.

●

Genovában barátságos válogatott találkozón a magyar együttes egy góllal legyőzte a vendéglátó olasz pólósokat. Olaszország–Magyarország 8-9! Így hosszú idő után végre győztesen hagyták el a medencét fiaink az itáliaiakkal szemben.

●

Gyöngyösi András (FTC) 78 góllal lett az OB I. gólkirálya. A további élmezőny: *Tóth II. László* (Szentesi Vízmű) 75, *Kiss Csaba* (BVSC) 73, *Tóth Imre* (Bp. Spartacus) 68, *Petőváry Zsolt* (Vasas) 64 góllal.

●

Az ifjúsági bajnokságot az Eger nyerte a Bp. Honvéd és a Kecskemét előtt. A serdülőknél a KSI II. csapata a bajnok, második az Eger, bronzérmes a Kecskemét.

●

A rájátszással befejeződött a vízilabda OB I. Az első helyért a Komjádi uszodában: FTC–Tungsram SC 8-8, majd Tungsram SC–FTC 6-12. A harmadik helyért: Szolnoki Vízügyi SE–Ú. Dózsa 14-11 Szolnokon, majd a Komjádi uszodában: Ú. Dózsa–Szolnoki VSE 10-9. A bronzérmet eldöntő harmadik összecsapáson a Szolnoki VSE az Ú. Dózsa ellen 7-5-re győzött. Tehát, bajnok az FTC, 2. a Tungsram SC, 3. a Szolnoki Vízügy SE, 4. az Ú. Dózsa.

●

Három utánpótlás-válogatottunk is készül a soronkövetkező nemzetközi eseményekre, melyet napjainkban rendeznek.

Bandi, az „arab”

Molnár Endre nevének hallatán nosztalgiázva sóhajtanak föl a vízilabdabarátok: *„Ha most olyan kapusunk lenne ...!”*

Bandi mindenkinek az emlékezetében mint a világ egyik — ha nem a — legjobb hálóőre maradt meg. Pedig edzőnek is sikeres volt. Nyert Európa-bajnokságot a junior válogatottal, bajnoki, sőt kupasikerre vezette a BVSC-t.

1987 júliusa óta Kuvaitban edzősködik. Rövid 3 hetes szabadságra hazaérkezve, első útja a Komjádi uszodába vezetett, a második a Szőnyi útra a BVSC székházába. Ott értem utol telefonon és beszéltük meg a randevút. Odahaza, BVSC melegítőben fogadott.

— Mielőtt Kuvaitba utaztam volna, *Pócsik Dénes* barátom — aki 7 esztendőt töltött ott — minden apróságot elmondott, mindenre fölhívta a figyelmemet —, magyarázza, miközben tejszínt önt a kávéjába. Arra az életre azonban egyszerűen nem lehet fölkészülni! Az egy más világ.

— Mit volt a legnehezebb megszokni?

— Mindent. És ez nem túlzás. Elegendő arra gondolni, hogy nyáron 52 °C a hőmérséklet. Ebből adódóan eltolódik az egész élet. A különböző hivatalok például éjfélig dolgoznak, így érthető, hogy hajnali négyig zavartalanul zajlik az élet, hogy az üzletek nyitva tartanak. A remek úthálózat és a pompás gépkocsik mindenkit száguldásra csábítanak, de a KRESZ-t egyáltalán nem veszik figyelembe. Arra sem számítottam, hogy az angol nyelvtudásomra csak kevéssé támaszkodhatok. A vezetők ugyan remekül beszélik ezt a nyelvet, a játékosok annál kevésbé. Így alapvető szükséglette vált, hogy valamicskét megtanuljak arabul. Legalább annyit, hogy az edzéseket gond nélkül levezessem, a mérkőzések szüneteiben tanácsokat tudjak adni.

— Hogy boldogultál? Azt mondják az arab nehéz nyelv.

— Nekem egészen más a tapasztalatom. Igaz nem irodalmi stílusban, de ma már az uszodában gond nélkül meg tudom értetni magam.

Kuvait 27 éve nyerte el önállóságát. Az olaj révén hatalmas gazdagságra tett

szert, ám kezdetben gondjai is nagyok voltak. Ezek között az egyik legégetőbb az ivózíz hánya. Sólepárló üzemek létesítésével, hatalmas erőfeszítések árán megoldották ezt is. Mégis furcsa, hogy valaki vízilabdaedző, egy olyan sportágban, ahol nem is olyan régen még a víz előteremtése okozta a legnagyobb problémát.

— A kuvaitiak irigylésre méltó gazdálkodással, okos előrelátással lettek úrrá gondjaikon. Már most számolnak 200 évre taksált olajkészletük kifogyásával, ezért az állami jövedelmek nagy részét okosan fektetik be, amelyek már legalább annyi hasznot hoznak, mint maga az olaj. Hatalmas erőfeszítéseket tesznek a sport népszerűsítése, elterjesztése érdekében is. Mivel a rendszeres, kemény munkához nem igazán fűlik a foguk — márpedig sportélet enélkül elképzelhetetlen — külföldi edzőket szerződtetnek.

— Megtérül-e ez a befektetés is, például vízilabdában?

— Ha most arra gondolsz, hogy képesek-e fölzárkózni a világ élvonalába, akkor azt mondom: az elkövetkezendő 15 évben biztos nem! Erőfeszítéseik azonban hoznak eredményeket tavaly például a Golf-országok játékain győztek vízilabdában.

A nemzeti bajnokságban egyébként 10 csapat szerepel. Közülük 3 kiemelkedő, a többi gyengécske. Az egyfordulós bajnokságban egyébként az én csapatom, az Quadisa bizonyult a legjobbnak.

— Gratulálok.

— Köszönöm, de már nincs mihez. Ugyanis ennél a csapatnál lejárt a szerződésem és nem hosszabbítottam meg. Átszerződtem az egyik kis csapathoz, a Sulaibikat gárdájához.

— Nem értem. Ha egyszer a csapat az irányításoddal eredményes volt, miért változtattál? Gyenge társaságból nem nagyon lehet jó eredményt kicsikarni és akkor hiába várják a csodát az európaitól. Egyszóval könnyebben lehet megbukni!

— A kuvaiti válogatott, szinte mindig együtt készül, akár egy klubcsapat. Mivel a Quadisa volt a legjobb együttes, innen gyakorlatilag minden játékos válogatott volt. Jóformán csak a mérkőzésekre kaptam vissza őket, így meg nem lehet igazi szakmai munkát végezni! Új helyemen viszont szinte a nulláról kezdhetem az egészet. Amit elérünk, az biztos, hogy az én munkám eredménye.

Valami szöget ütött a fejembe. Kuvaitban kicsik a távolságok, meleg is van, tehát az időjárás is engedné, miért ilyen rövid, csupán egyfordulós a bajnokság!

— Furcsa, de éppen az időjárás az oka. Az ottani tél a mi kora tavaszunkra emlékeztet, az éjszakák hidegek, gyakorta fagypont körüli hőmérséklet. Fedettuszodák viszont nincsenek, a medencék vizét nem melegítik, így aztán ezekben a hónapokban a víz annyira lehűl, hogy szárazedzésekre vagyunk kárhoztatva. A bajnokság júliustól novemberig tart.

— A szabadidőd mivel telik az idegen világban?

— Ez az év az újdonság varázsával hatott, így többnyire avval, hogy nyitott szemmel jártunk és rácsodálkoztunk mindenre. A szórakozási lehetőség kevés. Európai értelemben vett színház mindössze kettő van. Hangversenyeket csak ritkán 1-1 szállodában tartanak, mozi is kevés van és drága. Így többnyire összejön a magyar kolónia, beszélgetünk.

— Mi a legfőbb téma odakint?

Nevet: — Ami idehaza. Az adó! Tudjuk az országnak nem a mi gondunk a legnagyobb, mégis valahogy rendezni kellene az ott dolgozó 22 edző helyzetét is. Nem egészen tudjuk a ránkvonatkozó szabályokat. Az is lehet, hogy nem éri meg távol az otthontól, a barátoktól az igazán embert próbáló klímában dolgozni.

T. L.

Kásás a kilencedik

Irigyelt, de egyben rettegett pozíció.

A szövetségi kapitány emelkedhet a magasba és kívánhatják a pokol legmélyebb bugyrába is. Különösen egy olimpián, különösen Magyarországon, ahol a vízilabda tradicionálisan sikersportág. A kapitány megítélése csakis attól függ: nyer-e válogatottunk, vagy sem. Mert — mint látni fogjuk — olykor már az ezüstérem is egyet jelentett a bukással! Következzék tehát egy kis olimpiatörténelem, ezúttal a szövetségi kapitányi szemüvegen keresztül.

A magyar póló első két olimpiai szereplése — 1912 és 1924 — idején, még betöltetlen volt ez a pozíció, így talán nem meglepő a szerény ötödik helyezés, amit ezek az ötkarikás játékok hoztak.

Komjádi Béla volt az első kapitány, aki olimpiára vezette csapatát. Az MTK egykori úszó, vízilabdázójának játékoskarrierjét derékba törte a háború. Egyik lábán megsebesült, élete végéig sántított. A vízilabdától azonban nem szakadt el. A sportág nemzetközi tekintélyű tanítója vált belőle, aki megalkotta az első magyar aranycsapatot. 1928-ban Amszterdamba esélyesként, mint Európa-bajnok utazott válogatottjával, de *„csak"* ezüstéremmel tértek haza. Bár 1930—31-ben átmenetileg megvált tisztségétől, Los Angelesben már ismét ő irányította a nemzeti csapatot. Irányította? Inkább győzelemre vezette. Annyira hitt a magyar póló első olimpiai diadalában, hogy Amerikából a következő szövegű táviratot küldte haza: *„... a vízipólócsapat előfeltételei mindenben annyira megfelelőek, hogy ha vereség érné a csapatot, semmiféle mentségre nem lehet hivatkoznunk!"*.

A játék után nem volt szükség mentségekre ...

1934-től a Berlini olimpiáig *Dr. Beleznay László* volt a magyar póló első embere. Beleznay játékosként már szerepelt olimpián. Igaz, furcsa módon. 1912-ben Stockholmba úszóként érkezett, ám a lábát tört Ádám helyére, amolyan vésztartalékként ő ugrott be. Játékosként nem vitte ugyan sokra, de kapitánysága újabb újabb aranyéremmel gazdagította vízilabdasportunkat. Arany ide, olimpiai bajnokság oda, kissé mostohán bánt vele az utókor, hiszen a nevét ritkán hallani.

Nem így *Németh Jánosét*, akit szerte a világon nemes egyszerűséggel mindenki csak Jameszként ismert. Igaz, őt nem annyira edzői erényei, sokkal inkább fineszes játéka miatt őrizte meg emlékezetében a sportközvélemény. Persze ez az általam említett finesz, sokszor improvizálással, nem egyszer taktikai fegyelmezetlenségekkel járt együtt. Ezért sokat ostorozta őt hajdani mestere, Komjádi Béla. Néhány éve beszélgettem Németh Jamesszal. Szavai most, röviddel halála után is a fülemben csengenek: *„Most annyi év távlatából már belátom ... hogy Béla bácsi tévedett!"*

Hogy Németh edzőként tévedett-e, ki tudja? Tény, hogy a londoni olimpián ezüstérmet szerzett az általa vezetett együttes. Míg akadt kapitány, akinek a számára a dobogó tetejéről való leszorulás a *„fejébe került"*, Németh számára sikert jelentett. Hja kérem, az előző évben, 1947-ben csak a negyedik helyen végzett válogatottunk az EB-n. Ebből is látszik: cseppet sem mindegy, hogy egy kapitány mikor, milyen előzmények után kapja kézbe a karmestesi pálcát!

A legtöbb — szám szerint három — olimpiára *Rajki Béla* készítette föl nemzeti csapatunkat. Az eredménylista több mint fantasztikus: két arany- és egy ezüstérem, s mégis ... Tekintettel arra, hogy az ezüsttel ért véget hosszú edzői pályafutása, az emlékezetemben többnyire ez maradt meg. Pedig ő az egyetlen válogatott mellett működött mester, aki képes volt a bravúrra, a duplázásra, hiszen 1952-ben és 1956-ban is nyert csapatával. Közben pedig olyan játékosokat épített be az együttesbe, mint *Kárpáti dr., Markovics, Bolvári,* később *Mayer dr., Boros.*

1969-ben immár harmadszor kapott megbízást a válogatott fölkészítésére. München előtt, egy tv-interjúban — Komjádihoz hasonló merészséggel — mondta ki; a második hely kudarc lenne.

Az is lett!

Furcsa, hálátlan sors a kapitányoké ... !

— Akkor hibáztam a legnagyobbat, amikor vakon hittem az öregekben — magarázza *Lemhényi Dezső,* aki 1960-ban volt felelős a magyar vízilabdáért. Most már tudom, hogy 2—3 játékost kellett volna meghagynom a négy évvel korábbi olimpiai bajnok csapatból és közéjük fiatalokat beépíteni a gárdába. Késő bánat, eb gondolat — legyint.

A római bronzérem tragédia számba ment!

Laky Károly az olimpiákat tekintve 100%-os sikerű edző. Egy olimpiára szólt a mandátuma és azt, a tokióit megnyerte válogatottunk! Laky Károlyról még a hazainál is nagyobb tisztelettel beszélnek Kubában, ahol ő honosította meg ezt a sportágat és juttatta a közép-amerikaiakat a világ élmezőnyébe.

133 alkalommal szerepelt a magyar válogatottban. Játékosként 2 aranyérmet szerzett olimpián. Edzőként Mexikóban, de különösen Spanyolországban áldják a nevét. *Markovics Kálmán* mégsem tartozik a magyar sikerkapitányok közé. Olimpiai bajnok csapatot vett át, de Mexikóban csupán a bronzéremig jutottak.

A régmúlt olimpiák szakvezetőinek sorát *Gyarmati Dezső* zárja. Szuggesztív, magával ragadó egyéniség, aki megannyi *„leg-gel"* büszkélkedhet. Magyarországon messze a legtöbb ötkarikás aranyérem tulajdonosa. Játékosként 3, szakvezetőként 1 van a vitrinjében.

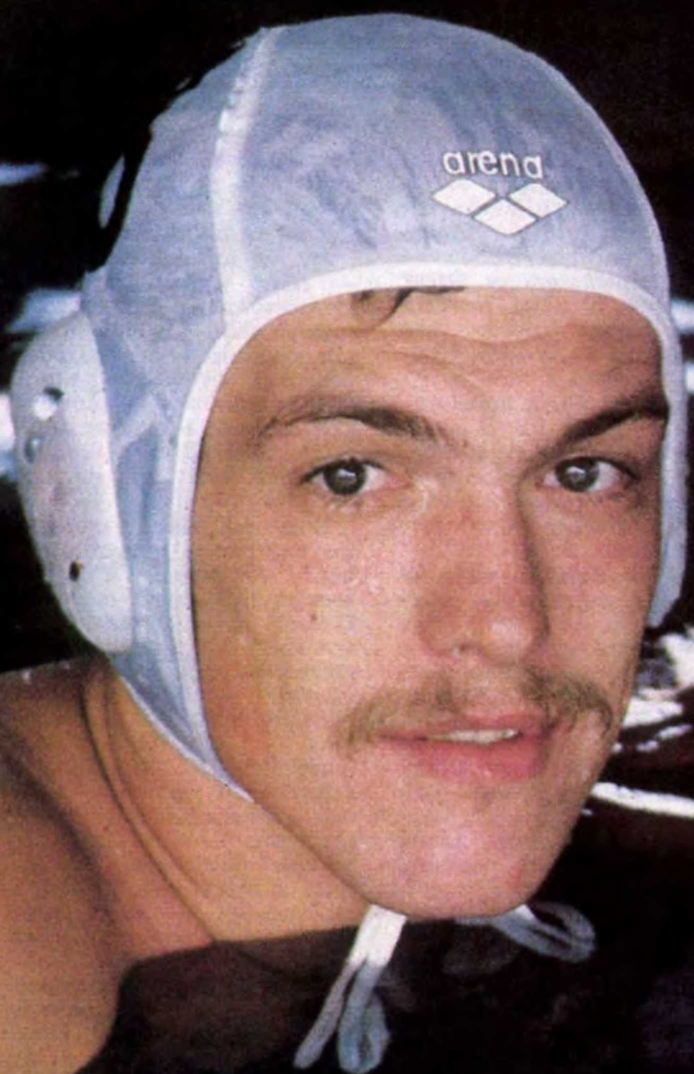
A modern időkben, amikor a vízilabdasport nem néhány ország kiváltsága csupán, az általa iránvított társaság nyerte a legkönnyebben az olimpiai aranyat. 1976-ban valósággal leiskolázta ellenfeleit.

Egyvégtében ő volt a leghosszabb ideig a magyar válogatott kapitánya. Ez persze akár hibájául is fölróható. Ma már ő is hangoztatja: nem kellett volna megvárnia az 1980-as olimpiát. Ha a sikerek idején, a csúcson köszön le, senki nem vitatná, hogy a magyar póló egyik legnagyobb egyénisége. Őt is utolérte azonban a sikeredzők végzete. 1980-ban *„csak"* bronzérmet nyert csapatával.

Eddig nyolc szövetségi kapitány vezetésével 14 olimpián indult a magyar vízilabda-válogatott. Az amolyan kis jubileumnak számító 15. olimpiai rajtra a kilencedik kapitány, *Kásás Zoltán* készíti föl a csapatot.

Vajon évek múltán rá, hogyan emlékezünk?

TÖRÖK LÁSZLÓ

Az olimpiára készülnek

Legjobb vizilabdázóink is. A megfiatalitott magyar válogatott egyik kiemelkedö egyénisége

Tóth Imre

a Bp. Spartacus játékosa

A 25 éves, 85-szörös válogatott, kitünö középcsatár, az ausztráliai olimpiai selejtezön csapatunk egyik legjobbja, és 30 találattal a torna gólkirálya lett. Kiegyensúlyozott, jó teljesitményével a szöuli olimpián is válogatottunk erössége lehet.

KOSÁRLABDA

Három hét New Yorkban

Szekszárdon a női Felszabadulási Kupa döntőjében a BSE 78-69 (38-32) arányú győzelmet aratott a hazaiak ellen és ezzel megvédte tavalyi elsőségét. A 3. helyért: Bp. Spartacus–DVTK 81-61 (36-33).

●

A Tungsram SC rendezésében a férfi Felszabadulási Kupát a Bajai SK nyerte 103-93 (61-45) arányban a Videoton ellen. A harmadik helyért a házigazdák 110-85 (56-45) arányú győzelmet arattak a Szeged SC ellen.

●

Nem jutott tovább válogatottunk a női kosárlabda olimpiai-selejtező leggyengébbnek tartott melakai csoportjából! Vereséget szenvedett együttesünk Lengyelországtól 81-79 és Ausztráliától 70-62 arányban, így korai búcsúra kényszerült.

●

A rendező Dél-Korea és a címet védő Egyesült Államok válogatottja mellett a Kuala Lumpurban rendezett selejtező első hat helyezettjével kialakult a női olimpiai döntő mezőnye. A továbbjutó hat csapat: Szovjetunió, Jugoszlávia, Kína, Csehszlovákia, Bulgária és Ausztrália válogatottja.

●

Boksay Zsuzsa, a Tungsram SC 281-szeres válogatott kosárlabdázója három éves szerződést írt alá az SG München csapatához.

●

A Bp. Honvéd kosárlabda-csapatának új edzője *Gellér Sándor* lett, aki két éves szerződést írt alá volt csapatához, ahonnan 113-szor szerepelt a válogatottban.

●

Az NB I újoncai a férfiaknál: az ÁR Építők, a TFSE és a Hódmezővásárhelyi VSE. A nőknél: a MÁV Nagykanizsai TE, a Soproni Postás és az Egis SE.

●

Megalakult a női NB I-es kosárlabda-csapatok ligája is. Elnöke *Halm Ottó*, helyettese *dr. Nyiri Dezső* lett.

●

A magyar férfi-válogatott a második lett a Kosárlabda Konzum Kupán. A győzelmet a Szovjetunió B csapata szerezte meg, a harmadik Dánia, a negyedik a Tuzla együttese lett.

Amióta az első amerikai profi kosárlabda mérkőzést láttam — úgy tíz évvel ezelőtt, a Közgáz klubjában, megsárgult, meglehetősen gyenge minőségű filmről — azonnal megfogalmazódott bennem a vélemény, mi több, meggyőződés: ez a sportok csúcsa, e látványosság mellett minden elbújhat. Az említett filmen — ha jól emlékszem — *Oscar Robertson*, a fiatal *Kareem Abdul-Jabbar* (akkor még *Lew Alcindor*) és *John Havlicek* játszott...

Nem szégyellem bevallani, ez a rajongás idővel mármár őrületté, vallásos imádattá fokozódott. Aztán amikor tapasztaltam, hogy ez a ragály nemcsak engem fertőzött meg...

Úgy tél derekán határoztam el végérvényesen, hogy — ha törik, ha szakad — az idei bajnokság döntőit a helyszínen nézem meg! Szerencsére komoly költségcsökkentő tényező mutatkozott: mivel feleségem három nővére is New Yorkban lakik, jószerével csak a repülőjegyet kellett megvásárolnom, kosztra, kvártélyra nem volt gondom. Kiutazásom előtt egy hónappal felhívtam *David Sternt*, az NBA igazgatóját, s segítségét kértem ahhoz, hogy bejuthassak a New Yorkhoz legközelebbi NBA-csapat, a Boston Celtics csarnokába, a legendás Boston Gardenbe. Sőt, még levelet is írtam *John McIntyre-nek*, a liga közönségkapcsolatokkal foglalkozó főnökének, hogy akkreditáljon a bostoni találkozókra.

Miután — hitem szerint — ily módon bebiztosítottam a programot, május 25-én útnak indultam, másodmagammal. Útitársam *Bodrogváry Iván*, a Tungsram SC női kosárlabda szakosztályának technikai vezetője volt. Ekkor a Keleti és a Nyugati Konferencia döntője zajlott — négy nyert mérkőzésig — a Boston Celtics és a Detroit Pistons, illetve a Los Angeles Lakers és a Dallas Mavericks között. Szóval, az események sűrűjébe cseppentünk, gondoltuk, azonnal buszra vagy vonatra szállunk, s irány: Boston!

Gyorsan kiderült, hogy a Boston Garden nézőtere helyett sógornőm nappalijából figyelhetjük csak az eseményeket, a televízión keresztül. Az NBA központjában ugyanis semmit sem tudtak az akkreditációnkról, Stern és McIntyre urak éppen Bostonban tartózkodnak — természetesen az egyébként rendkívül kedves és készséges beosztottak ugyan elhalmoztak különféle — számunkra — felbecsülhetetlen értékű kiadvánnyal, belépőt viszont nem tudtak adni.

Így hát maradt a televízió — mint utólag rájöttünk, szerencsére. Az eseményeket sugárzó CBS és TBS társaság ugyanis olyan parádés adásokat produkált, amelyekhez hasonlót — elnézést kell kérnem a magyar televíziós kollégáktól — idehaza még csak véletlenül sem lehet látni.

Hogy mi volt a csodálatos azokban a közvetítésekben? (Összesen tizenkettő esett a mi három hetünkre.) Először is a kommentátori rendszer. Az, hogy minden mérkőzést egy volt szuperklasszis — jelen esetben *Rick Barry* és *Bill Cunningham* — felettébb szakértő észrevételei színesítettek, miközben a riporter — akinek szintén kisújjában van a szakma — a mi fogalmainknak megfelelően tudósította a mérkőzést. Ezeket a riportereket — adott esetben *Dick Stocktont* és *Brent Musburgert* fejedelmi módon megfizetik. Először nem akartam hinni a szememnek, amikor a Sport című folyóiratban olvastam: Musberger évi jövedelme 1987-ben 1 950 000 dollár volt! (Minden idők legjobb kosárlabdázója, *Larry Bird* például *„csak"* 1 800 000 dollárt keres egy évben.) Nem fért a fejembe: ugyan miért kapja ezt az őrült összeget Musburger? Aztán két-három adás után megértettem.

Ez a középkorú, még csak nem is kimondottan jó megjelenésű férfi mindent tud a kosárlabdázásról, a sportágat űző játékosokról, az edzőkről, a menedzserekről, a múltról, a jelenről, sőt, talán még a jövőről is. Engem, a szakmabelit egyenesen megdöbbentett Musburger felkészültsége, stílusa, fellépése, egyszóval az ahogy — nincs rá jobb szó — uralta a műsort. A mérkőzés előtt néhány, tökéletesen találó mondattal felkészített bennünket arra, hogy mit fogunk látni, mire kell odafigyelnünk, a második szünetben — a harmadik negyed előtti negyedórás pihenő alatt — riportot csinált az éppen vesztésre álló csapat edzőjével (akinek meg sem fordult a fejében, hogy megtagadja a beszélgetést, netán udvariatlan, pökhendi válaszokat adjon), a végén pedig, ugyancsak néhány szóban, úgy foglalta össze a látottakat, úgy magyarázta meg, hogy miért győzött a Pistons és miért kapott ki a Celtics, hogy utána mi, nézők a fejünkhöz kaptunk: tényleg, ez az igazság — miért is nem jutott nekünk is eszünkbe ugyanez? Hogy miért? Mindössze azért, mert Musburger zseni.

Nos, ha Musburger zseni, ugyan mit mondjunk a show főszereplőiről, magukról a játékosokról? Akik mozdulataikkal, technikai és taktikai felkészültségükkel, játékintelligenciájukkal, küzdenitudásukkal (!) úgy állnak egy európai, *„amatőr"* kosárlabdázó felett, ahogy Brent Musburger egy európai — hozzá képest amatőr — tévériporter felett.

E játékosok óriási többségükben — legalább 80 százalékban — feketebőrűek. Hogy miért, azt hosszasan lehetne boncolgatni, de nem érdemes. Egy biztos: fizikai képességeik, gömbérzékük felülmúlja fehér társaikét, olyannyira, hogy napjainkban összesen két igazi fehér szupersztár játszik a ligában: *Larry Bird* és *Kevin McHale* (mindkettő Boston Celtics). A többi *„superman"* — *Michael Jordan, Magic Johnson, James Worthy, Isiah Thomas, Mark Aguirre, Akeem Olajuwon*, s még sorolhatnám két oldalon keresztül — fekete.

Ma már talán hihetetlen, de ez nem volt mindig így. Az 1946-ban alakult NBA-ben egy évtizeden át fehérek voltak a sztárok: *Bob Pettit, George Mikan, Dolph Schayes, Paul Arizin, Vern Mikkelson, Jim Pollard.* 1950-ig nem is játszott feketebőrű kosárlabdázó a ligában. A jég az 1950-es „draftón", vagyis a nyaranta esedékes „sorozáson" tört meg, amikor a kiöregedő főiskolás játékosok közül választanak a proficsapatok.

— A Boston *Charles Coopert* választja, a Duquesne egyetemről — recsegte a mikrofonba 38 évvel ezelőtt *Walter Brown*, a Celtics alapító-tulajdonosa.

A döbbent csendet egy másik csapat tulajdonosának riadt nyekergése törte meg:

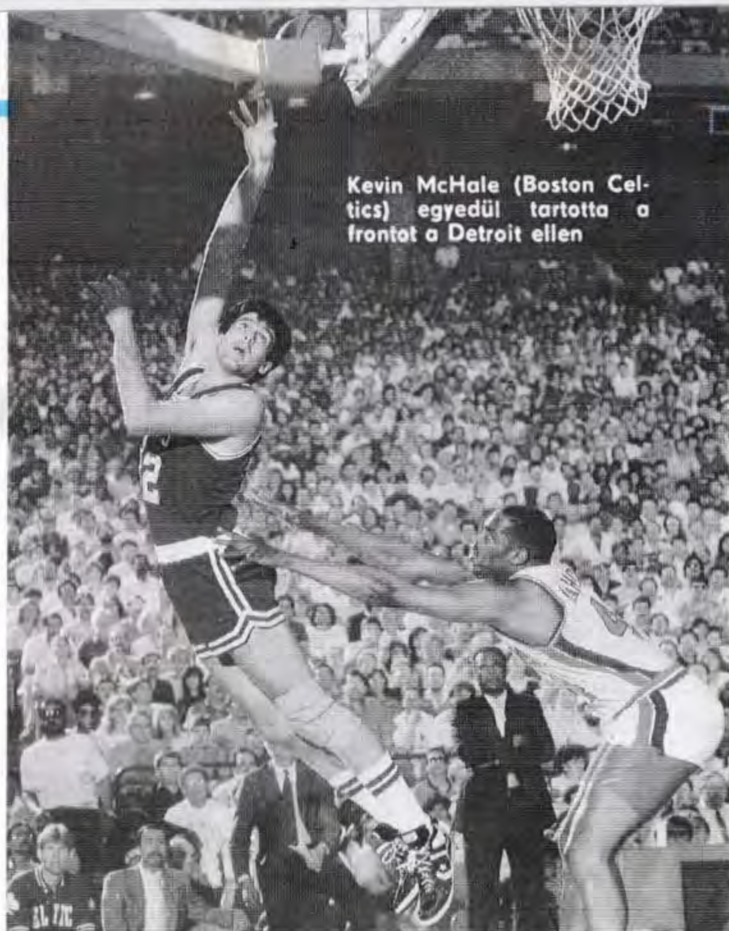
— Walter, hát nem tudod, hogy az egy színesbőrű fiú?

— Engem az sem érdekel, ha csíkos, kockás, vagy pöttyös — harsogta Brown. — A Boston Charles Coopert választja!

Hát így került a profiligába az első színesbőrű kosárlabdázó, abban az időben, amikor a faji egyenlőség még csak álom volt az Egyesült Államokban. Bizony, az első időkben nem volt könnyű a fekete kosárlabdázók dolga, különösen valamelyik déli államban játszottak.

Az ötvenes évek végén Bostonban egy társasági eseményre meghívták vendégfellépőnek — *„guest-star”*, ahogy Amerikában mondják — *Bob Cousyt*, a Celtics mesés tudású — mellesleg fehér bőrű — irányítóját. Cousynak 1 500 dollárt ajánlottak a fellépésért, de nem ért rá, le kellett mondania. Erre a programszervező *Bill Russell*hoz fordult, aki abban az évben éppen a liga legjobb játékosa volt. A tarifa az ő esetében 500 dollár lett volna...

— Szeretem és tisztelem Bob Cousyt — mondta Russell a felkérésre. — Mégpedig olyannyira, hogy nem vagyok hajlandó egyetlen centtel kevesebbért sem dolgozni, mint ő.

Kevin McHale (Boston Celtics) egyedül tartotta a frontot a Detroit ellen

Ma már persze nem a bőrszín szabja meg a fizetéseket, a tiszteletdíjakat, hanem az egyetlen valós és elfogadható piaci érték, a tudás. Illetve, még valami a szakmában eltöltött idő, a rangidősség. Csakis ezzel magyarázható, hogy a 41. évén is túljáró, s erősen megkopott tudású center, *Kareem Abdul-Jabbar* ugyanannyit kap, mint Los Angeles-i klubtársa, a ma már sokkal jobb kosárlabdázó *Earvin Magic Johnson: évi 2 500 000-*et. És ezért volt mindössze 830 000 dollár a fizetése a 25 éves, tehát fiatal *Michael Jordan*nek, akit idén a liga legértékesebb játékosának (MVP — Most Valuable Player) választották. Igaz, emellett még 3 500 000 dollárt kapott különböző reklámszerződések révén. (Ő a Nike cég elsőszámú reklámembere, az *Air Jordan* márkájú kosarascipőt hirdeti, nem kis sikerrel.)

Brent Musburger, a CBS riportere (jobbra)

Larry Bird elől még a levegőt iselszívják...

Isiah Thomas (Detroit), a 181 centis „kis-nagy” ember

Az NBA nevű show minden résztvevője, szereplője kiváló. Nagyszerűek a játékosok, parádésak a tévéközvetítések, csodálatos a közönség — olyasfajta rendbontás, mocskolódás, trágár rigmusok éneklése elképzelhetetlen, mint például idehaza. Nem véletlen, hogy a nézőket semmiféle rendőrkordon nem választja el a játéktértől, szinte a partvonalon ülnek a szurkolók.

Ha már mindenki csodálatos, akkor essék szó a bírókról, akik — szintén tökéletesek. Ez nem túlzás, az amerikai profi kosárlabdabírók — akik ezért kapják nem kis fizetésüket — egyenesen tökéletesek. Tungsramos barátommal együtt — aki maga is vizsgázott játékvezető — már a második mérkőzés után megállapítottuk, hogy a bíráskodás színvonala az NBA-ben pontosan annyival áll a hazai játékvezetés nívója fölött, mint amennyivel Magic Johnson jobb játékos — mondjuk — *Berkics Lászlónál* (elnézést...). Az, hogy a bíró esetleg tendenciózusan fújjon, netán elcsaljon egy mérkőzést, fel sem merülhet. Miért tennék? A 34 NBA-bíró évi keresete fejenként 31 000 és 100 000 dollár között mozog. Ennyi pénzért már lehet valaki pártatlan. De nem is csak a pártatlanságról van szó. Ezek a sípos emberek mindent észrevesznek, ha pedig olyasvalami történik a pályán, amit egyszerűen nem rögzíthet az emberi szem, akkor józan eszükre hagyatkoznak, s ösztönösen a legjobb megoldást — ítéletet — választják. Ezek után , mondanom sem kell, az edzők és a játékosok nem foglalkoznak a bíráskodással.

Illetve, egy kivételt mégiscsak kell említenem. Ez azonban nem egy meghatározott mérkőzésre vonatkozik, hanem egy csapatra, a Boston Celtics-re, Amely eddig 16 bajnoki címet nyert — ez csúcs — s amely a liga *„legfehérebb”* csapata. A kezdőötösben *Bird, McHale* és *Danny Ainge* is fehér, csupán *Robert Parish* és *Dennis Johnson fekete* (utóbbi is inkább tejeskávészínű). Ráadásul a cserék többsége is fehér, s így nemegyszer előfordul olyan, ritkaságszámba menő

jelenet, hogy a Celtics mind az öt pályán lévő embere — fehér. Nomármost, statisztikailag kimutatott tény, hogy a Celtics ellen — hosszú évek átlagában — kevesebb személyi hibát fújnak a bírók, mint a többi csapat esetében. Ezt egyébként a lapokban számos olvasói levél is szóvá tette, nemegyszer kereken kimondva a vádat: a játékvezetők — akik között egyébként sok a színesbőrű (!) — úgymond rasszisták, szándékosan a *„fehér”* Bostont segítik. Aztán az egyik szerkesztői válasz rávilágított a — szerintem — egyetlen lehetséges magyarázatra. A Celtics a liga messze legrutinosabb csapata, a kezdőötös átlagéletkora 32 év. Ennélfogva minden trükk a kisújjukban van, könnyedén szabálytalanságra kényszerítik az ellenfelet, míg az ő rejtett *„csibészségeiket*, nem veszi — mert nem veheti — észre a mérkőzésvezető. Hát ezért kevesebb személyi . . .

Egyébként idén ez az állítólagos bírói támogatás sem segíthetett a Boston csapatán. A Keleti Konferencia döntőjében 4:3-ra kikaptak a jóval fiatalabb erőkből álló Detroit Pistons-tól, sőt, már az elődöntőben is majdnem *„megfáztak”*, az Atlanta Hawks ellen a legrosszabb különbséggel, 4:3-mal mentek tovább. Nem túlzás, egy ország gyászolt. A Boston ugyanis a legnépszerűbb csapat, legalábbis a fehérek között. A Pistons elleni hatodik mérkőzést egy hangulatos vendéglőben néztem végig, hatalmas vetítőernyőn. A kocsma közönsége szinte sírva fakadt, amikor a Detroit 95:90-re győzött, s ezzel 4:2 arányban kiejtette a Bostont. Úgy tűnik egy korszak lezárult, a Celtics kiöregedett. *Larry Bird* az utolsó meccsen élete legrosszabb formáját mutatta: 17 mezőnybeli dobása közül csak 4 talált be!

A döntőt 4:3-ra a Los Angeles nyerte a Detroit ellen, példátlan izgalmak után. Öt mérkőzés után 3:2-re vezetett a Pistons, s a két utolsó, hazai mérkőzést 103:102-re, illetve 108:105-re nyerte meg a Lakers, azaz tényleg a *„szakadék szélén”* táncolva. De megnyerte! S így *Pat Riley*, a csapat edzője megtarthatta ígéretét. Ugyanis tavaly nyilvánosan kijelentette, hogy megvédik bajnoki címüket . . .

Ch. GÁLL ANDRÁS

Harlem

Június közepén három előadásra „beugrott” a Harlem Globetrotters együttese a Budapest Sportcsarnokba. A London és Athén közötti fellépések „pihenőjét” töltötték el nálunk, hogy emléküket felidézve szórakoztatssák a közönséget. Nagy várakozás előzte meg a „bemutatkozást”, hiszen utoljára 1961-ben, 27 éve (!) jártak fővárosunkban. S talán ez a fokozott kíváncsiság az oka annak, hogy sokan kicsit csalódottan indultak haza. Mást vártak. Másra emlekeztek és más lett a kosárlabda is! De ez a pár perc „játék” most is benne volt a „cirkuszban”. Jól képzett zsonglőrök, bohócok, mesterek és segítők voltak a porondon, felvillantva az igazi kosárlabda ígéretét is. És ami nagyon fontos! A kosárlabda „ígéreteiért” jött létre a találkozás! A magyar kosárlabda szövetség a teljes bevételt ugyanis a mini-kosárlabda akciójára fordítja, és így már egész más! A vendégek féláron léptek fel — napi 30 ezer dollárért — és a kiadások fedezése után, négy millió forint kerül a „fiatalok kosarába”

Kedves sportbarátaink! Ugye, így már szebb a játék. Talán néhány év és ismét megszépül minden. Boldogan mondhatjuk, hogy megérte!

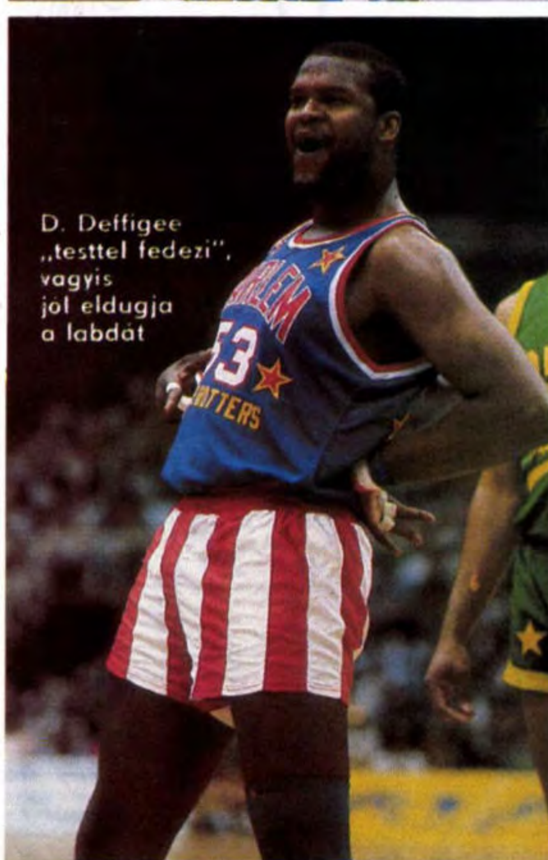
T. Z.

B. R. Hobley „zsa

S. Hodge kisasszony „harca" a labdáért

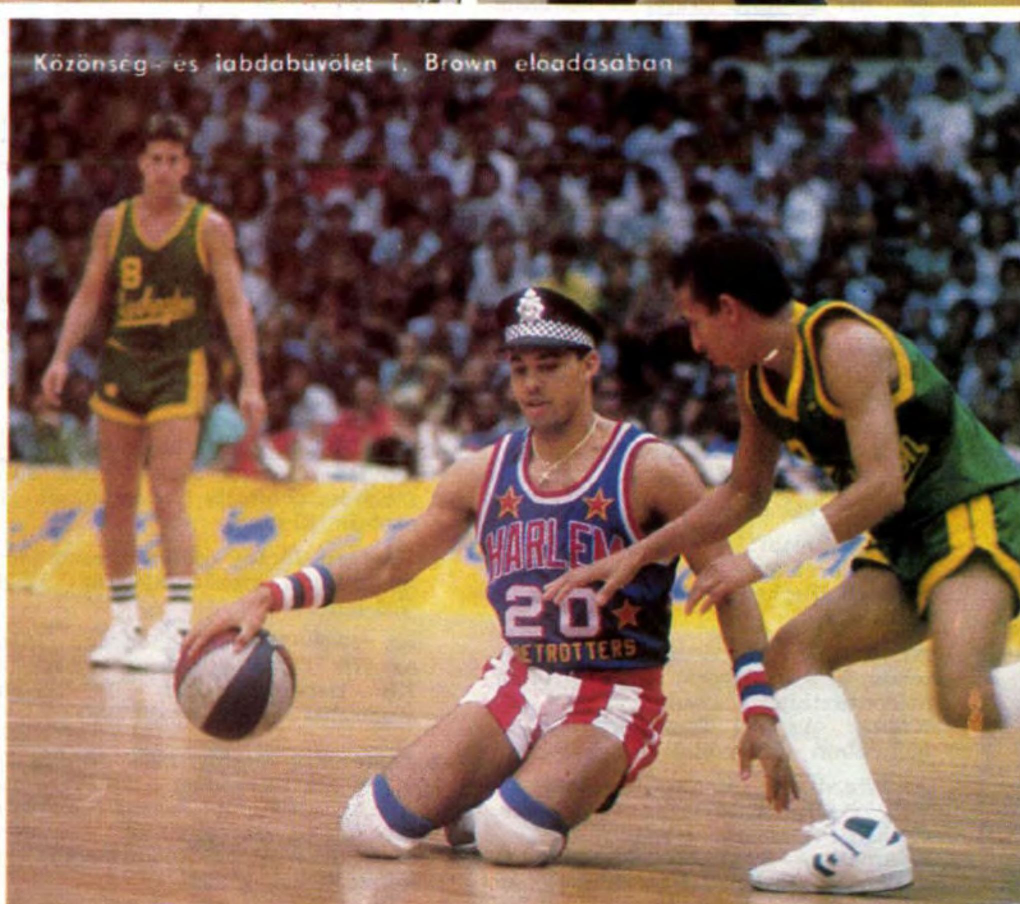
Hol a labda?

D. Deffigee „testtel fedezi", vagyis jól eldugja a labdát

A nagy „bohóc" J. Sanders (Twiggy) – Engi Klárival táncol

Közönség- és labdabűvölet T. Brown előadásában

1. A szöuli nyári olimpiai játékok labdarúgó tornájának 16-os mezőnyébe a következő országok jutottak: Dél-Korea, NSZK, Olaszország, Svédország, Szovjetunió, Jugoszlávia, Kína, Irak, Nigéria, Tunézia, Zambia, Egyesült Államok, Mexikó, Brazília, Argentína, Ausztrália.

Schumacher elhagyja sikerei és botrányai színhelyét. A legjobbak közé visszakerülni már reménytelen volt

Toni Schumacher, az NSZK volt válogatott kapusa kétéves szerződést írt alá a török Fenerbahcséhoz.

Az EB-re készülő szovjet válogatott Moszkvában 2-1 (0-1) arányban győzött Lengyelország ellen. Góllövő: *Litovcsenko, Protaszov* (11-esből), illetve *Dziekanowski.*

Koppenhága: Csehszlovákia—Dánia 1-0 (1-0), barátságos válogatott mérkőzés. Góllövő: *Kubik.* Valami már előrevetette árnyékát a dánok európa-bajnoki szereplésére.

Oslo: Írország—Norvégia 0-0, barátságos válogatott mérkőzés.

La Valletta: Wales—Málta 3-2 (1-2), barátságos találkozó. Góllövő: *Horne, Hughes, Rush,* illetve *Busutill* (2).

Az osztrák kupa ötvenéves történetében először nyerte el a trófeát másodosztályú csapat, az SC Krems. Az FC Tirolt ütötték ki idegenben lőtt góllal.

Amszterdam: Hollandia—Románia 2-0 (1-0), barátságos mérkőzés. Góllövő: *Bosman, Kieft.*

Salamanca: Svédország—Spanyolország 3-1 (2-1), EB-re készülőben fogadták a spanyolok a skandináv együttest. Góllövő: *Nilsson, Schiller, Magnusson,* illetve *Butragueno.*

2. A Juventus új edzője *Dino Zoff,* az 1982-es világbajnok olasz válogatott kapusa lett. Vezetőként tért tehát vissza egykori klubjához.

A spanyol bajnokság mérkőzéseit 11 millióan tekintették meg, az átlag nézőszám 28 200 volt. A leglátogatottabb pálya a Bernabeu-stadion, átlag csaknem 85 000 nézővel.

3. A Rákoskeresztúri temetőben felavatták az 1985-ben, 82 éves korában elhunyt *Bukovi Márton,* az FTC és az MTK egykori válogatott játékosának, volt szövetségi kapitánynak a síremlékét.

4. Bréma: NSZK—Jugoszlávia 1-1 (0-1), barátságos találkozó. Góllövő: *Matthäus,* illetve *Immel* (öngól).

5. Brescia: Wales—Olaszország 1-0 (1-0), barátságos mérkőzés. Góllövő: *Rush.*

Odense: Dánia—Belgium 3-1 (2-1), barátságos mérkőzés. Góllövő: *Eriksen* (2), *M. Olsen,* illetve *Ceulemans.*

Befejeződött az 1987—1988-as NB I-es bajnokság. A Bp. Honvéd tizedszer lett magyar bajnok, kiesett a Debrecen és a Rákóczi FC. Az algériai *Raban Madjer,* a BEK-győztes FC Porto játékosa, akinek előszerződése volt a Bayern Münchennel, mégsem az NSZK-ban folytatja pályafutását, mivel meggondolta magát és az olasz Internazionale játékosa lett. A München *„bánatpénzben”* részesül.

7. *Oleg Blohin,* a Worwärts Steyr szovjet játékosa 1989. június 30-ig meghosszabbította szerződését az osztrák klubnál.

Verebes József újabb 3 esztendőre megújította szerződését az MTK-VM-hez.

Az 1988—1989-es labdarúgó idény az NB I-ben augusztus 13-án, az NB II-ben és az NB III-ban augusztus 14-én kezdődik.

8. *Temesvári Miklós* 1990. június 30-ig írt alá szerződést a DMVSC-hez. A nyugatnémet *Bernd Schuster* megvált a Barcelonától, s a Real Madridhoz szerződött. Három évre kötelezte el magát.

Schuster önként vált meg az NSZK válogatott fekete-fehér mezétől

Albuquerque: Ecuador—Egyesült Államok 1-0 (1-0), barátságos válogatott mérkőzés. Góllövő: *Aguinaga* (11-esből).

9. *Jacques Georges*-ot, az UEFA francia elnökét *Friedrich Zimmermann* nyugatnémet belügyminiszter a szövetségi érdemrend nagykeresztjének első fokozatával tüntette ki. Érdeme, hogy a labdarúgáson keresztül sokat tett a két ország békés kapcsolatainak fejlesztéséért.

12. A magyar női válogatott Zürichben EB-selejtezőn 3-0 arányú vereséget szenvedett Svájc együttesétől, elvesztette továbbjutási reményeit. A meglepő, hogy az elmúlt év őszén a magyar gárda 7-1 arányban bizonyult jobbnak a svájci gárdánál.

Az NB II-ben a Veszprém nyerte a bajnokságot, a második helyezett Dunaújvárossal az új idényt az NB I-ben kezdi. A Szekszárd, az Ajka és a Salgótarján kényszerült osztályozó mérkőzések játszására.

Kanton: A 12 válogatott részvételével megrendezett első női Világ Kupát Norvégia nyerte, a döntőben 1-0-ra győzött Svédország ellen.

13. Az MNK döntőjében Szolnokon a Békéscsaba 3-2 (0-1) arányban győzött a Bp. Honvéd ellen. Góllövő: *Csernus, Gruborovics, Csató,* illetve *Sikesdi, Gyimesi* (11-esből).

14. *Szentmihályi Antal* az NB II-es Kecskeméti SE korábbi szakvezetője Tatabányára szerződött. Szentmihályi már dolgozott a klubnál.

Szentmihályi Antal még játékosként, a Vasas hálója előtt

17. Az olasz Torino a brazil válogatott *Müllerrel* erősít az új idényre. A Veronában folytatja pályafutását az argentin River Plate válogatott szélsője, *Claudio Caniggia.*

18. A ZTE új vezetőedzője *Rónai István,* aki legutóbb az NB II-es Komlói Bányásznál tevékenykedett.

Vagiz Higyijatulin, a Szpartak Moszkva kitűnő válogatott védőjátékosa az új idényben a francia Toulouse csapatát erősíti. *Burjak* a Dinamo volt kitűnősége Finnországba szerződött. Ugyanide kötelezte el magát az ugyancsak volt válogatott *Gavrilov* is.

19. A macedon *Tomiszlav Filipovszki* lett a Jugoszláv Labdarúgó Szövetség új elnöke.

A Racing Buenos Aires nyerte a dél-amerikai labdarúgó csapatok Szuper Kupáját. A brazil Cruzeiro elleni 2-1-gyel és 1-1-gyel lett a trófea védője.

20. Jelentős változások történtek a Videotonnál. Többek között *Kovács Ferenc*től is megvált a székesfehérvári klub, helyére *Kaszás Gábort,* a Siófok volt szakvezetőjét szerződtették.

21. Mexikó ifjúsági válogatottja nem vehet részt az 1989-es Szaúd-Arábiában sorra kerülő világbajnoki döntőben, mert a CONCACAF-zóna selejtezőin négy 18 évesnél idősebb játékost szerepeltetett.

Melbourne: Új-Zéland 2-0 arányban nyert Szaúd-Arábia ellen egy nemzetközi torna keretében.

23. Bejelentette lemondását *Beppo Mauhart,* az Osztrák Labdarúgó Szövetség elnöke, mivel nem támogatták azt a tervét, hogy totó részesedésből oldják meg anyagi gondjaikat.

A nyugatnémet *Gerhard Aignert* (45) választották az UEFA új főtitkárának a nyugalomba vonult svájci *Hans Bangerter* utódaként. Hivatalosan 1989. január elsejével kezdi meg munkáját.

Az UEFA új főtitkára: Gerhard Aigner (NSZK)

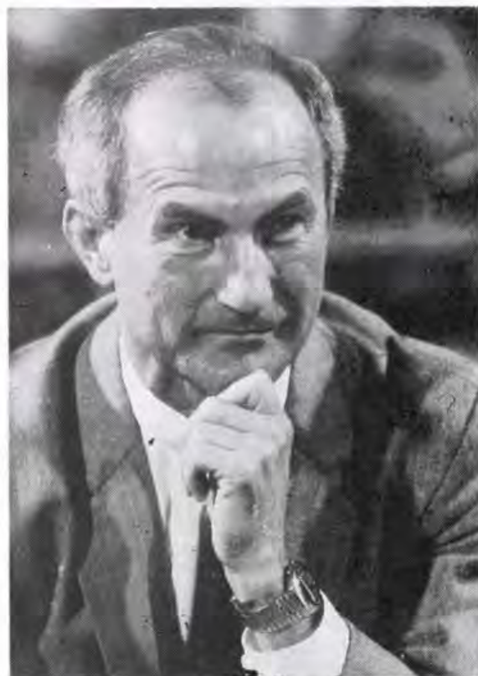
San Marino felvételével 35-re nőtt az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) taglétszáma. Izrael, bár nem tagja az európai szövetségnek, a jövőben ezen kontinens EB-selejtezőiben indíthatja 16—18 és 21 éven aluli válogatottját.

26. Véget ért az NB-s ifjúsági és serdülő bajnokság küzdelemsorozata. Az országos bajnok a Szeged SC ifi- és az FTC serdülőcsapata lett. Az NB I-es tartalékbajnokságot az Ú. Dózsa csapata nyerte, a Haladás és a Bp. Honvéd előtt.

24. A Vácról Győrbe távozott *Haász Sándor* edző örökébe *Palicskó Tibor,* az Építők volt szakvezetője lépett.

27. *Boda Imre,* az MTK-VM 27 éves csatára 80 ezer dollárért három évre a görög első osztályú Olimpiakosz Volosz csapatához szerződött.

Dr. Puskás Lajos lett a Vasas vezetőedzője. Az egyesület volt válogatott játékosa kétéves szerződést írt alá a piros-kékekhez. A csapat összetételében is történtek változások, de lényegében sem nem gyengült, sem nem erősödött az együttes.

Haász Sándor a Rába ETO labdarúgóinak irányítását vette át

28. Bukarestben a román labdarúgó kupa döntője a 90. percben 1-1-es állásnál félbeszakadt, mert a játékvezető *Bálint* gólját nem adta meg. Két nap múlva a zöld asztalnál született meg a döntés, a *„bizottság”* a gólt szabályosnak ítélte, a Steaua 2-1 arányban nyerte a kupát, *Radu Petrescu* játékvezetőt pedig egy évre eltiltotta a bíráskodástól. A vesztes: a Dinamo Bukarest

29. A Magyar Néphadsereg Művelődési Házában köszöntötték a Bp. Honvéd labdarúgó csapatát, mely az egyesület történetében tizedik alkalommal nyerte meg az első osztályú bajnokságot.

30. *Vági István,* a Bp. Honvéd volt pályaedzője kétéves szerződést kötött a Dunaújvárosi Kohász NB I-es csapatának vezetőedzői tisztjére.

A Jugoszláv Labdarúgó Szövetség fegyelmi bizottsága példás büntetést hozott. A Prisztina együttese súlyosan vétett a sportszerűség ellen, két perc alatt kapott három góljával győzelemhez juttatta a Cselik együttesét. 6-6 pont levonása után a vesztegető együttes is kiesett az első osztályból.

Az NB II. bajnokcsapata a Veszprémi SE. Felső sor: Csepely Imre szertáros, Csík Ferenc, Horváth László, Baranyi Sándor, Szeiler József, Onhausz Tibor, Bognár Péter, Bimbó Tamás, Éger Károly gyúró. Középső sor: Végh Zoltán, Szécsi János, Marth Ferenc, Palla Antal, Glázer Róbert edző, Belső László, Sánta László, Andorka Gábor. Alsó sor: Vass Gábor, Tóth Gábor, Csomai József, Friedmann Tibor, Rugovics Vendel, Kelemen Miklós és Gáspár Zoltán

Az NB I újoncai

DANIS BARNA felvételei

Az NB II. ezüstérmese a Dunaújváros. Felső sor: Lehotai István, Németh Gábor, Holló István, Boldoczki Sándor, Sági Csaba, Vajda István, Dobos Barna, Gróf András, Csorba József. Középső sor: Sulia Ottó gyúró, Dienes Pál, Dupai János, Csoboth Róbert, Ress József, Andriska Vilmos pályaedző, Sztanó Miklós, Miskovicz Bálint, Bojás Lajos, Szauer Tamás, Bódis Gábor intéző. Alsó sor: Németh Péter, Varga László, Szabó József, dr. Puskás Lajos edző, Kornis István technikai vezető, Zombori András, Fekete Tibor, Horváth Csaba